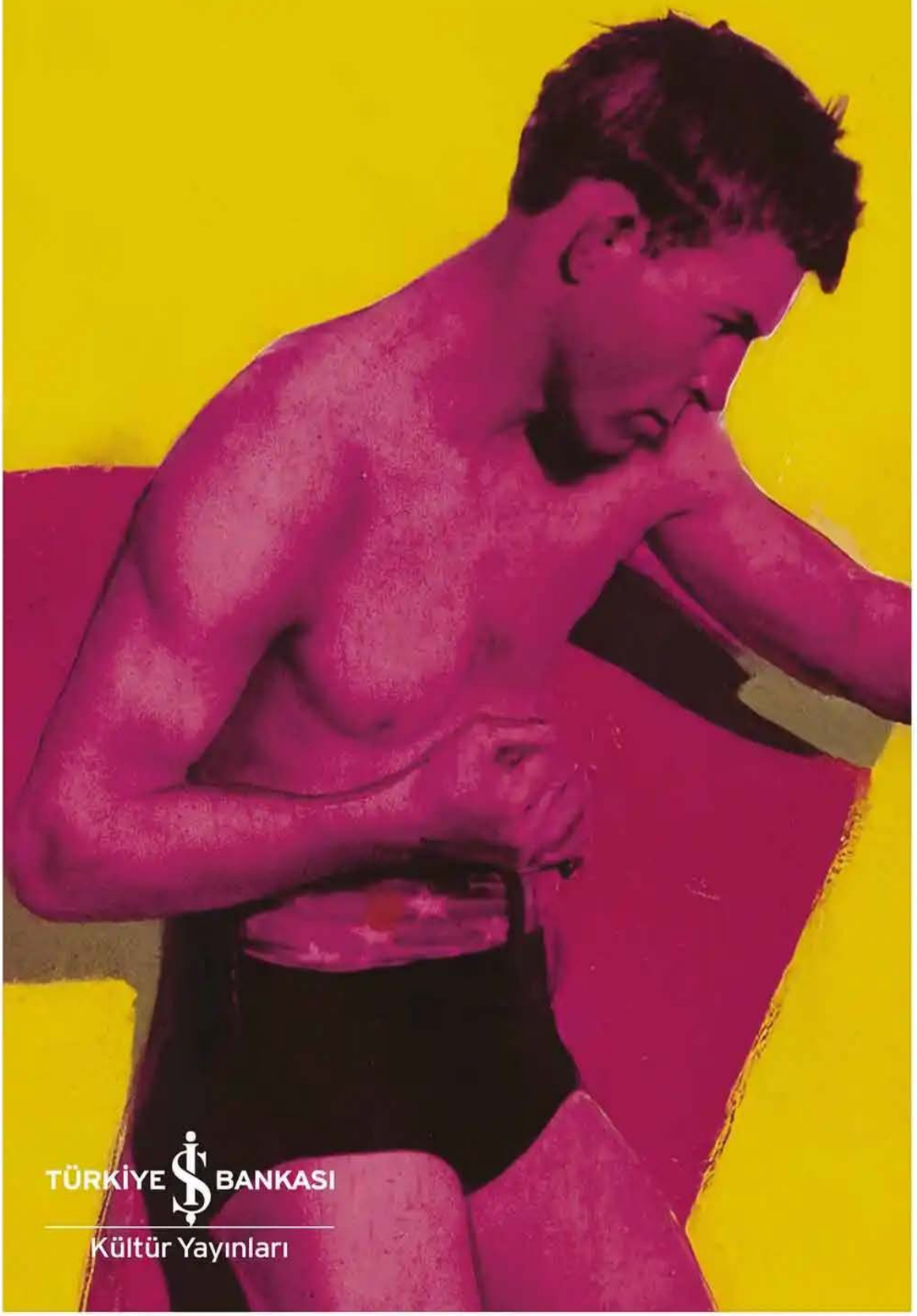
MODERN KLASİKLER DİZİSİ - 260

JACK LONDON

CEHENNEM CANAVARI

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
LEVENT CİNEMRE

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Genel Yayın: 6492

JACK LONDON
CEHENNEM CANAVARI

ÖZGÜN ADI
THE ABYSMAL BRUTE

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI. 2025
SERTİFİKA NO: 40077

EDİTÖR
BARIŞ ZEREN

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
COŞKUN AK

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM ARALIK 2025, İSTANBUL

ISBN 978-625-384-281-9 (CİLTLİ)
ISBN 978-625-384-280-2 (KARTON KAPAK)

BASKI: DERYA MÜCELLİT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
Yakuplu Mahallesi Göçmen Sokak No:1 / 151 Beylikdüzü / İstanbul
Tel. (0212) 501 02 72
Sertifika No: 40514

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
e-posta: info@iskultur.com.tr
www.iskultur.com.tr

ÇEVİREN: LEVENT CİNEMRE

Ankara Anadolu Lisesi ve Mülkiye mezunu. Bankacılık ve finansman alanlarında çalıştıktan sonra on yıl kadar gazetecilik yaptı. Daha sonra yayın dünyasına geçti. Çeviriyi hayatının paralel evreni olarak görüp, tüm bu yıllar içinde Thomas Friedman'ın *Dünya Düzdür*, E.H. Carr'ın *Lenin'den Stalin'e Rus Devrimi* ve Jack London'ın başeseri Martin Eden da dahil olmak üzere birçok kitabı Türkçeleştirdi. Halen Jack London'ın bütün eserlerini dilimize kazandırma yolunda ağır adımlarla ilerliyor.

Modern
Klasikler
Dizisi - 260

Jack London

Cehennem Canavarı

İngilizce aslından
çeviren: Levent Cinemre

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

BÖLÜM I

Sam Stubener gelen postayı hızla gözden geçirdi. Profesyonel boksörlerin menajerliğini yapmaya başladığından beri bir sürü tuhaf mektup almaya alışmıştı. Her çatlağın, tüm boksseverlerin, bütün boksta reform yanlılarıyla kendini bokssever sananların ona açacak bir fikri var gibiydi sanki. Postasının sürprizli kısmından, suratının ortasına bir tane geçirileceği gibi vahim tehditlerden tavşan ayağı ve at nalı gibi fetiş nesnelere, küçük taşra kasabalarından gelen önemsiz ve anlamsız iddialardan sorumsuz hiçkimselerce yapılan çeyrek milyon dolarlık tekliflere kadar neler çıktığını iyi bilirdi.

Linç edilmiş bir zencinin derisinden yapılmış ustura kayışı ya da bir beyazın Ölüm Vadisi'nde* bulunmuş cesedinin güneşte kuruyup pörsümüş parmağı postadan çıktığında, postacının kendisini bundan daha fazla irkiltecek herhangi bir şey getiremeyeceği gibi bir düşünce belirmişti kafasında. Ama bu sabah gelen mektuplardan birini açtıktan ve iki kez okuyup cebine koyduktan sonra üçüncü kez okumak için tekrar çıkardı. Hiç duymadığı Siskiyu adlı kasabanın postanesinin damgasını taşıyan mektupta şöyle yazıyordu:

* Kaliforniya eyaletinin doğu kısmında bulunan, dünyanın en sıcak yerlerinden biri olan çöllük vadi. (ç.n.)

Sevgili Sam,

Beni tanımazsın ama şöhretimi bilirsin. Sen, benim zamanımdan sonra geldin. Bense uzun zamandır oyunda yokum. Ama inan bana, bu zaman zarfında gözlerim kapalı değildi. Kal Aufman'a[1] nakavt olup boksu bırakmandan son zamanlarda Nat Belson'ın[2] menajerliğini yapmana kadar seni hep takip ettim. İnan bana, gelip geçen menajerler arasında en fiyakalısı sensin.

Sana bir önerim olacak. Şu dünyaya gelmiş en iyi ve kimsenin bilmediği boksör benim elimde. Kesinlikle dümen değil. Tamı tamına doğru. Tartıda yüz kilo çeken ve benim en sıkı yumruğumun iki katı sert yumruk atan yirmi iki yaşındaki kapı gibi bir gence ne dersin? Oğlan, benim oğlum, Genç Pat Glendon adıyla dövüşecek. Ben hepsini planladım. Senin yapacağın en iyi şey, ilk trene atlayıp hemen buraya gelmek.

Onu bir güzel besledim, eğittim. Ben ne biliyorsam kafasının içine iyice soktum. İnanmayacaksın ama benden öğrendiklerine o da kendince bir şeyler ekledi. Oğlan doğuştan boksör. Zamanlama ve mesafe konusunda harika. Saniyesini, milimini tamı tamına biliyor ve üstelik bunu hiç düşünmesi gerekmiyor. On beş santimden attığı kısa yumruklar çoğu boksörün tüm gücüyle kolunu savurarak attığı yumruklardan daha iyi birer uyku hapı.

Biraz da beyaz ırkın umudundan bahsedelim. Umut, o. Gel de bir bak. Jeffries'in[3] menajeriyken çılgınlar gibi genç boksör avına çıkardın. Buraya gel de gerçek avı, iri balığı sana göstereyim. Filmlerden kazandığın paralar, ondan kazanacakların karşısında üç kuruş kalacak.[4] Genç Pat'i seninle birlikte göndereceğim. Ben buralarda fazla kalamayacağım. Zaten seni de bu yüzden çağırıyorum. Aslında oğlanın menajerliğini kendim yapacaktım ama artık benden ona fayda gelmez. Benim işim bitti, vadem doluyor. Yani elini çabuk tut. Onun menajerliğini senin yapmanı istiyorum. İkiniz de bu işten servet kazanacaksınız ama sözleşmenizi ben yapmak istiyorum.

Selamlar,

Pat Glendon

Stubener şaşırmıştı. İlk bakışta bir şakaya benziyordu, nitekim boks camiasının ne kadar muzip olduğu iyi bilinirdi. Önündeki mektupta Corbett'in ince elinin veya Fitzsimmons'ın dost pençesinin[5] olup olmadığını ayırt etmeye çalıştı. Eğer yazı-

lanlar doğruysa gidip bakmaya değecekti. Pat Glendon'ın dönemi, kendi zamanından çok önceydi. Gerçi küçükken Jack Dempsey[6] yararına yapılan bir karşılaşmada İhtiyar Pat'i izlemişti. O zaman bile herkes ona "İhtiyar Pat" diyordu ve üstelik yıllardır da ringe çıkmamıştı. Sullivan'dan[7] bile öncenin adamıydı, eski Londra Kuralları zamanında boks yapardı. Artık inişe geçtiği son maçlarınıysa yeni başlayan Queensberry Markisi Kuralları* döneminde yapmıştı.

Boks meraklıları Pat Glendon hakkında ne bilebilirdi ki? Zirvede olduğu zamanları hatırlayan çok az kişi kalmış, sonrasındaysa onu gören olmamıştı. Yine de boks tarihine geçmiş, hiçbir spor yazarının onun ismine yer vermeyen boksörler listesi tamam sayılmamıştı. Çelişkili bir şöhret sahibiydi. Boks camiasında kimse ondan daha çok onurlandırılmamıştı ama Pat Glendon, şampiyonluk şerefine nail olamamış bir boksördü. Talihsiz biriydi; nitekim "şanssız boksör" diye bilinirdi.

Ağırsıklet şampiyonluğunu tam dört kez kıl payı kaçırmış ve her seferinde de unvanı gerçekten hak etmişti. San Francisco Körfezi'ndeki mavnada yapılan maçta mesela, tam şampiyonu yenmek üzereyken kolu kırılmış; Thames Nehri'ndeki adada yine tam kazanacakken on beş santim yükselen gelgit nedeniyle suların içinde adım atınca bacağı kırılmış; Teksas'taki o unutulmayacak gündeyse tam rakibini indirmek üzereyken mekânı polis basmıştı.[8] Son olarak da San Francisco'daki Mechanic's Pavilion'da yapılan maç vardı ki küçük bir bahis çetesinin desteklediği hakemin silahşoru, ilk raunttan itibaren Glendon'ı gizlice tehdit etmişti. Glendon, başına bir kaza gelmeden çenesine vurduğu bir sağ ve karın boşluğuna attığı solla rakibini yere indirmiş, ancak hakem

---

* İngiliz Amatör Atletizm Kulübü üyesi John Graham Chambers tarafından yazılıp 1867'de Queensberry Markisi sponsorluğunda tanıtılan, modern boksu yaratan kurallardır. En önemli değişiklik, boks eldiveninin getirilmesidir. Ayrıca bir boksörün nakavt olmuş kabul edilmesi için yere düştükten sonra on saniye sayma kuralı getirilmiş, rauntlar üçer dakikayla sınırlandırılıp bir dakika raunt arası verilmiştir. (ç.n.)

faul yaptığı gerekçesiyle, hem de hiç bozuntuya vermeden onu diskalifiye etmişti. Ringin kenarındaki herkes, tüm boks uzmanları ve bütün boks camiası ortada faul falan olmadığını biliyordu. Yine de tüm boksörler gibi Pat Glendon da boyun eğmeye mecbur kalmış, diğer bahtsızlıkları nasıl kabullendiyse, hakemin bu kararını da sineye çekmişti.

Pat Glendon işte böyle biriydi. Stubener'in asıl merak ettiğiyse mektubu onun yazıp yazmadığıydı. Şehre inerken mektup yanındaydı. Acaba Pat Glendon'a ne olmuştu? O gün selam sabah faslından bile önce, tüm boks camiasına doğrudan bu soruyu sordu. Kimse bilmiyor gibi görünüyordu. Bazıları ölmüş olabileceğini söylüyordu, ama kimse emin değildi. Bir sabah gazetesinin spor editörü notlarına bakıp Glendon'ın ölümünün bildirilmediğini söyledi. İpucunu veren kişi, Tim Donovan'dı.

"Ölmediği kesin," dedi Donovan. "Onun gibi güçlü-kuvvetli, ağzına içki-tütün koymayan, sağlığına düşkün bir adam neden ölsün ki zaten? İyi para kazandı, daha da iyisi, parasını biriktirip yatırım yaptı. Bir zamanlar üç tane boks salonu yok muydu onun? Salonları satınca deli para sahibi oldu. Aklıma şimdi geldi, onu en son, salonlarını sattığında görmüştüm. Yirmi yıl, belki daha da önce. Karısı yeni ölmüştü. Feribota giderken rastlamıştım. 'Ne o, nerelere gidiyorsun dostum?' diye sormuştum. 'Ormanlara gidiyorum' demişti. 'Buralardan kaçıyorum. Elveda Tim, elveda dostum.' O günden sonra da onu hiç görmedim. Kesin sağdır."

"Karısının öldüğünü söyledin. Çocuğu var mıydı?"

"Bir bebeği vardı. Hatta o gün kucağındaydı."

"Oğlan mı?"

"Canım onu nereden bileyim?"

Sam Stubener bunun üzerine kararını verdi. Gece indiğinde trendeki lüks pulman vagonunda Kuzey Kaliforniya'ya doğru hızla yol alıyordu.

BÖLÜM II

Stubener, sabahın köründe Deer Lick istasyonunda indikten sonra kasabanın tek barı açılana kadar ortalıkta ağaç oldu. Hayır efendim, barmen, Pat Glendon hakkında bir şey bilmiyordu, ondan bahsedildiğini hiç duymamıştı ve eğer köylerde yaşıyorsa yukarılarda bir yerde olmalıydı. Bara takılan tek kişi de Pat Glendon hakkında bir şey duymamıştı. Kasabanın otelinde de aynı bilgisizlik geçerliydi. Aynı zamanda postane olarak da hizmet veren bakkal açılana kadar Stubener kendini yollara vuramadı. Evet efendim, Pat Glendon yukarıda bir yerlerde yaşıyordu. Gideceği ilk menzil, oradan yaklaşık altmış beş kilometre mesafedeki oduncu kampı Alpine idi. Oradan at üzerinde Antelope Vadisi'nden yukarı çıkacak ve sırtı aşıp Bear Deresi havzasına geçecekti. Pat Glendon oranın ötelerinde bir yerlerde yaşıyordu. Alpine'dekiler onu tanırdı herhalde. Evet, bir de genç Pat vardı, iki yıl önce bir keresinde Deer Lick'e indiğinde bakkal onu görmüştü. Yaşlı Pat ise buralarda arzıendam etmeyeli beş yıl olmuştu. Öncesinde de alacağını alıp borcunu hep çekle ödeyen beyaz saçlı, tuhaf bir ihtiyardı. Bakkalın söyleyebileceği bu kadardı. Gideceği yolu Alpine'dekiler daha iyi tarif edebilirdi.

Stubener duyduklarından memnun oldu. Yukarılarda yaşayan ihtiyarla birlikte genç bir Pat Glendon'ın olduğu

kesindi. O geceyi Alpine'deki oduncu kampında geçirdikten sonra sabah erkenden dağcı bir cayuse atına* atlayıp Antelope Vadisi'nden yukarı doğru sürmeye başladı. Sırtı aşıp Bear Deresi tarafına geçip bu kez aşağı inmeye koyuldu. Ömründe gördüğü en vahşi, en zorlu arazide bütün gün at sürdü. Güneş batarken Pinto Vadisi'ndeki bir patikaya saptı, ama patika o kadar sarp ve dardı ki birkaç kez attan inip yürümesi gerekti.

Keresteden yapılma bir kulübenin önünde atından inip, ürüyen iki dev tazı tarafından karşılandığında saat gecenin on birini bulmuştu. Pat Glendon kapıyı açtı, onu kucakladı ve içeri buyur etti.

Ateş yakmak, kahve pişirmek ve kocaman bir ayı bifteği kızartmak için yavaş yavaş oradan oraya dolaşırken, "Geleceğini biliyordum Sam, dostum benim," dedi. "Oğlan şimdi evde değil. Etimiz az kalınca geyik avlamak için gün batarken yola çıktı. Ben bir şey demeyeyim. Bekle ve kendin gör. Sabaha evde olur, sen de denersin. İşte, eldivenler orada. Hele bir kendi gözünle gör de...

Beni sorarsan artık işim bitik. Önümüzdeki Ocak'ta 81 yaşımda olacağım. Eski bir boksör için aslında hiç de fena sayılmaz. Ama fazla yorulmadım Sam, dur durak dinlemeden çalışıp da kendimi helak etmedim. Zaten bedensel vaziyetim eskiden de gayet iyiydi ve aradan geçen zamanda, bana şöyle bir baksan görebileceğin gibi güzel idare ettim. Bir de bildiklerimin hepsini oğlana öğrettim. Ağzına bir damla içki koymamış, tütünün tadına bile bakmamış yirmi iki yaşında bir oğlana ne dersin? Bizimki öyle. Kendisi dev gibidir ve bütün ömrünü doğanın içinde geçirmiştir. Bekle de seni geyik avına götürsün. Sırtında av malzemeleriyle birlikte koca bir geyik leşini taşısa bile yürüyüşte senin canına okur. Açık havanın çocuğudur, ister yaz olsun ister kış, dam altında uyumaz; ben

---

* Binlerce yıldır Kaliforniya eyaletinin kuzeyindeki Oregon eyaletinde yaşayan Kızılderili Cayuse kabilesinin yetiştirdiği atlar. Amerika kıtasına İspanyollar ile Fransızlar tarafından getirilen atların melezi olan binekleriyle ün kazanmışlardı. Küçük ve çevik olan bu atlar hem hızlı hem de dayanıklıydı. (ç.n.)

öyle öğrettim. Beni kaygılandıran tek şey bundan sonra evde nasıl uyuyacağı, bir de ringdeki tütün dumanına nasıl dayanacağı. Ne feci değil mi, sen nefes almak için çırpınırken ağzına, burnuna hep duman dolar. Neyse, Sam, dostum, daha fazla konuşmayayım. Yorulmuşsundur, uyumak istersin. Artık ağzımı kapatıyorum, bekle ve onu kendi gözlerinle gör, o kadar. Bekle de gör."

Böyle dedi ama bütün yaşlılar gibi gevezeliği üstündeydi; Stubener'in gözlerini kapamasına izin vermesi için hayli zaman geçmesi gerekecekti.

"O oğlan var ya, koşuda geyikleri bile geride bırakabilir," diye patladı tekrar. "Avcı hayatı, ciğerler için mükemmel bir idmandır. Bir zamanlar birkaç şiir kitabı okuduydu, onun dışında fazla bir eğitimi yoktur. Senin de görür görmez anlayacağın gibi saf bir doğa adamıdır. İçinde güçlü bir eski İrlanda ruhu vardır. Bazen öylesine hayallere dalıp gider ki perilere falan inandığını düşünürüm. Dünyada doğayı bu kadar seven tek kişi varsa, odur. Şehirden korkar. Şehirler hakkında bulduğunu okur, ama gördüğü en büyük yer Deer Lick'tir. Orada da fazla insan görmekten hoşlanmadı, gelip bana insanların yabani otlar gibi ortalıkta durduğunu söyledi. İki yıl önceydi bu. Lokomotifi ve peşinde dizili vagon katarını da ilk ve son kez orada gördü.

Bazen onu bu kadar doğal yetiştirmekle acaba hata mı ettim diyorum kendi kendime. Gerçi ona yabani hayvanların gücünü ve dayanıklılığını kazandırmış oldum. Şehirde yetişmiş kimse onunla boy ölçüşemez. Bahse girerim, en iyi halindeki Jeffries bile bizim oğlanı ancak birazcık uğraştırabilirdi, o kadar. Bizimki onu saman çöpü gibi kırıverirdi. Üstelik bunu hiç belli etmez. En hayret verici tarafı da bu. Yakışıklı bir genç irisinden ötesine benzemez; onda farklı olan şey, kaslarının niteliğidir. Neyse, bekle de kendin gör, benim diyeceğim bu kadar.

Acayip, oğlan bir de şiire, çiçeğe böceğe, çayır çimene, çam ağaçlarının arkasından yükselen aya, rüzgârlı günbatımlarına,

Baldy Dağı'nın tepesinden gündoğumu izlemeye bayılır. İçine bir şeyler koyduğu maşrapaların resmini çizmeye ve o kızıl saçlı öğretmen hanımdan aldığı şiir kitaplarından 'Şeytan ve gecenin karanlığı' şiirini bağıra bağıra okumaya çok meraklıdır. Tabii, daha başında kavak yelleri esiyor. Onu boksa başlattığımız anda yola gelip durulacaktır, ama şehirde yaşamaya ilk başladığında huysuzluk edebilir, dikkatli ol.

Çok iyi bir huyu var: Kadınlardan çekinir. Kadınlar daha yıllarca onun ilgisini çekmeyecektir. Onları anlayacak noktaya öyle kolay kolay gelemez. Zaten şimdiye kadar ancak birkaç kadın gördü. O şiir belasını onun aklına sokan, Samson's Flat'teki öğretmen hanımdı. Kadın bizimkine kafayı feci taktı, ama oğlanın haberi bile yoktu. Dağda değil düzde yetişmiş o kızıl, âşık olup bizimkinin peşine düşmesin mi... Peki bizimki durumu anlayınca ne yaptı dersin? Tavşan gibi korktu. Battaniyesini, tüfeğini alıp kendini dağlara vurdu. Bir ay boyunca yüzünü görmedim. Bir kere, o da sanki saklanır gibi karanlık bastıktan sonra geldi, sabaha yine yoklara karıştı. Kızın mektuplarına bakmadı bile. 'Yak onları' dedi, ben de yaktım. Zavallı kızcağız, ata atlayıp tam iki kez Samson's Flat'ten buralara kadar geldi; hali perişandı. Oğlana acayip tutkundu, ilk bakışta anlaşılıyordu. Sonunda üç ay içinde okulu mokulu bırakıp memleketine gidince bizimki de tekrar kulübeye döndü nihayet.

Kadınlar nice iyi dövüşçünün mahvına sebep olmuşlardır, ama bizim oğlana diş geçiremezler. Genç bir etekli ona iki kere baksın veya bir kez baksın ama biraz uzunca süzsün, hemen kız gibi yüzü kızarır. Kızlar da ona hep bakar. Ama hele bir dövüşmeye başlasın! Tanrım! İçindeki eski, yabani İrlandalı kanı alevlenir ve ona öyle yumruklar attırır ki... Ama aklına yanlış bir şey gelmesin. Hiç kendini kaybetmez. En iyi zamanlarımdaki ben bile onun kadar soğukkanlı olmamışımdır. Benim başıma gelen kazaların içimdeki hiddetten kaynaklandığını sanıyorum. Ama oğlan tam bir buzdağıdır. Buzhanenin içindeki elektrik teli gibidir, ısınsa bile hemen soğur."

Stubener uyuklamaya başlamıştı ki adamın mırıltıları yine uyandırdı onu. Uykulu gözlerle dinlemeye başladı.

"Onu öyle bir adam haline getirdim ki, hey Tanrım! İki yumruğuyla, dimdik duran bacaklarıyla, berrak gören gözleriyle, ne adam oldu... Bizim zamanımızdaki bütün maçlar ezberimdeydi, zamanla gelen değişiklikleri ve son gelişmeleri de takip ettim. Eğilmek mi? Elbette, her türlü dövüş tarzını ve gücünü koruyacak hareketleri bilir. Bir santim yetiyorsa, asla iki santim hareket etmez. Üstelik istediği anda erkek kangurular gibi sıçrayabilir. Yakın dövüş mü? Bekle de gör. Uzak dövüşünden daha da iyidir. Peter Jackson'ı[9] bile kesin marizler, en iyi dönemindeki Corbett'ten çok daha iyi ayak oyunları yapabilir. Sana söylüyorum bak, her şeyi öğrettim ona, en sır numaraları bile öğrettim. O da benim öğrettiklerimin üstüne kendinden bir şeyler kattı. Bu çocuk boksta tam bir deha. Ayrıca ortalıkta dövüşebileceği bir sürü taş gibi dağlı delikanlı vardı. Ben ince işleri yaptım, o delikanlılar da kabasını aldılar. Heriflerde hassas, incelikli hiçbir şey yok. Hepsi birer azgın boğa, kızgın boz ayı... Hele de iş rakibine sarılmaya veya deli gibi saldırmaya gelince... Ama bizimki onlarla oynuyor. Duyuyor musun beni, dostum? Oynuyor o heriflerle. Hani yavru köpeklerle oynarız ya, aynen öyle oynuyor işte."

Stubener bir ara yine uyandığında ihtiyarın şöyle mırıldandığını duydu:

"Amma da komik şey ha, oğlan boksu ciddiye almıyor. Boksun sadece bir oyun olduğunu düşünüyor, ona bu kadar kolay geliyor işte. Ama şöyle hızlı birine denk gelsin de sen gör bak. Sadece bekle. Dolabında sakladığı en gerekli şeyi bir anda çıkarıp en güzel bilimsel dayağı nasıl atar, görürsün."

Dağın insanın içini ürperten külrengi şafağında Stubener, battaniyelerin altından Pat tarafından, biraz da zorlanarak kaldırıldı.

"Yoldan buraya doğru çıkıyor," diye boğuk bir fısıltı duydu. "Şöyle bir doğrul da ringlerin şimdiye dek görmediği,

bin yıl boyunca da bir daha göremeyeceği en büyük boksöre bir bakış at bakalım."

Menajer uykulu gözlerini ovuştura ovuştura aralık kapıdan dışarı çıkınca genç bir devin evin önündeki ağaçsız alanda yürüdüğünü gördü. Bir elinde tüfeği, omuzlarındaysa sanki herhangi bir ağırlık yokmuş gibi, hareketlerinde en ufak bir zorlanmaya neden olmayan koca bir geyik leşi vardı. Kaba giyinmişti, üzerinde mavi tulum ile üst düğmesi açık yün bir gömlekten başka bir şey yoktu. Palto da giymemişti. Ayaklarındaysa kalın botlar yerine Kızılderili pabuçları vardı. Yüz kiloluk ağırlığına bir de geyiğin yükünün eklenmiş olduğunu hiç fark ettirmeyecek şekilde, yumuşacık, kedi gibi yürüyordu. Boks menajeri ilk bakışta etkilenmişti. Oğlan kesinlikle heybetli biriydi. Ama menajer, aynı zamanda onda bir farklılık, alışılmadık bir şey olduğunu hissetti. Yeni bir tipti bu, sıradan profesyonel boksörlerden değişikti. Yaban hayata ait bir yaratık gibi duruyor, yirminci asırda yaşayan bir gençten çok, eski masallarda veya köy hikâyelerinde geceleri ortalıkta dolaşan karakterlere benziyordu.

Stubener'in çabucak keşfettiği başka bir şey de genç Pat'in konuşmaktan hoşlanmadığıydı. Yaşlı Pat'in ikisini tanıştırmasının ardından el sıkışmakla yetinip tek laf etmeden ateşi yakmak ve kahvaltıyı hazırlamak için sessizce işe koyuldu. Babasının doğrudan kendisine yönelik sorularına tek heceli cevaplar veriyordu. Örneğin geyiği nerede avladığı sorulduğunda ağzından tek çıkan laf, "South Fork," oldu.

Yaşlı adam, Stubener'e gururla "Dağın öte yakasında, 18 kilometre ileride," diye açıklamada bulundu. "Yolu da insanı mahveder yani."

Kahvaltı sade kahveden, ekşi mayalı ekmekten ve kömür üzerinde ızgara edilmiş çok miktardaki ayı etinden ibaretti. Delikanlı aç kurtlar gibi yemeğine girişmişken Stubener iki Glendon'ın da neredeyse sadece etten oluşan bir beslenme düzenine sahip olduklarını anladı. Yaşlı Pat habire konuşup durmasına karşın yemek bitene dek konuyu açmadı.

"Pat, oğlum," diye girdi söze, "bu beyin kim olduğunu biliyor musun?"

Genç Pat başıyla onaylayarak menajere hızlı, durumu anladığını gösteren bir bakış attı.

"Evet, şimdi o seni San Francisco'ya götürecek."

Oğlanın cevabı, "Burada kalmayı yeğlerim baba," idi.

Stubener büyük bir hayal kırıklığı yaşadı. Boşa kürek çekmişti demek. Bu oğlan dövüşçü mövüşçü değildi, hevesi yoktu bir kere, dövüşmek için can atmıyordu. O müthiş kas gücünün hiçbir yararı yoktu. İriyarı adamlar genellikle yüreksiz olur ya, öyleydi işte.

Ama Yaşlı Pat'in Kelt damarı tutmuştu, sert bir sesle emrini verdi.

"Bana bak oğul, şehre gideceksin ve dövüşeceksin. Ben seni bunun için yetiştirdim, sen de yapacaksın."

Derinlerden, kayıtsız bir gümbürtüyle hiç beklenmedik cevap geldi. "Tamamdır."

"Üstelik cehennem gibi dövüşeceksin," diye ekledi ihtiyar.

Stubener bu söze cevap verirken gencin gözlerinin parlayıp ateşlenmemesi nedeniyle yine hayal kırıklığı hissetti:

"Tamamdır. Ne zaman başlıyoruz?"

"Dur bakalım, hazır Sam buralardayken belki birkaç hayvan avlayıp bir-iki balık tutmak, hem de eldivenleri giyip seni biraz kendi denemek ister." Bunları söylerken bakışlarını çevirdiği Sam, kafasıyla onayladı. "Hadi soyun da neymişsin, ona bir göster bakalım."

Bir saat sonra Sam Stubener'in gözleri fal taşı gibi açılmıştı. Kendisi de eskiden boks yapmış, hatta ağırsıklette dövüşmüştü, ancak dövüşçüleri değerlendirmede dövüşmekten çok daha iyiydi. Soyunduğu anda üstünlük sağlayan bunun gibi birini ömründe görmemişti.

"Ondaki yumuşaklığı görüyor musun," diye şakıdı ihtiyar. "Gerçek kas bunlar. Omuzların eğimine, ciğerlerine baksana... Temiz, tertemiz, son gramına kadar temiz. Daha önce benzerini hiç görmediğin birine bakıyorsun Sam. Tek bir kası

bile şişirilmiş değildir. Haltercinin teki veya Sandow yöntemleri[10] gösterisi yapan biri yok karşında. Tembel tembel duran şu yumuşak yılankavi kasları görüyor musun? Hele sen bir de onları çıngıraklı yılan gibi sıçrarken izle. Tam şu anda kırk raunt boks yapabilir. Hatta yüz raunt. Hadi bakalım! Başla!"

Başladılar. Üç dakikalık rauntların arasında bir dakika ara veriyorlardı ve Sam Stubener hemen durumu anladı. Yüreksiz ya da kayıtsız biri değil, her türlü numarasıyla birlikte eldiven oyununu yumuşakça oynayan bir tembel vardı karşısında. Ama bir yandan da hem aldığı eğitimle, hem de içgüdüleriyle dövüşen adamlara özgü olduğunu menajerin iyi bildiği katı bir sertlikle, haşin bir kesinlikle temas ediyordu ona.

"Yavaş oğul, sakin ol biraz," diye uyarıda bulundu Yaşlı Pat, "Sam artık o eski Sam değil."

Bu uyarı, niyet edildiği üzere Sam'i kızdırınca o da en ünlü numarasını ve en sevdiği yumruğu denedi, yani sarılacakmış gibi yapıp alttan rakibinin midesine bir sağ kroşe çıkardı. Pat hızla gelen eldiveni hemen fark edip vücudunu biraz kaçırarak yedi yumruğu. Bir sonrakindeyse vücudunu kaçırmadı. Sam aynı alttan kroşe hareketine başladığında ileri hareket edip yumruğu karşılamak üzere sol kalçasını hafifçe döndürdü. Birkaç santimlik bir hareketti, ama yumruğu bloke etmeye yetmişti. Zaten ondan sonra da Stubener benzer bir yumruk atmak için istediği kadar çabalasın, eldiveni o kalçadan öteye geçemedi.

Stubener kendi zamanının büyük boksörleriyle karşılaşmış, sonradan çıktığı gösteri maçlarında da şerefini korumayı bilmişti. Ama burada bunu yapamıyordu. Genç Pat onunla oynuyor, sarıldıklarında Sam'e ancak bir bebek kadar gücünün olduğunu hissettiriyor, sonrasında istediği an tepesine biniyor, onu fazla önemsemeden, sanki karşısında yokmuşçasına, egemen bir kesinlikle kilitleyip bloke ediyordu. Bir ara hayaller içinde manzaraya bakıp uzaklara dalmış gibi göründü. İşte Stubener tam da bu nedenle başka bir hata yaptı. Bunun Yaşlı Pat'in öğrettiği bir numara olduğunu sanıp

hızlı kısa bir sol direkt çıkarmak isteyince şimşek gibi gelen bir kilitle kolunun durdurulduğunu ve bu çabası nedeniyle iki kulağının da yumruklandığını gördü.

Yaşlı Pat, "İşte bu içgüdü," diye kıkırdadı. "Ne dedim, bunu sonradan öğrenemezsin. Bu oğlan bir dâhi. Gelecek yumruğu, daha görmeden biliyor, nerede başladığını, hızını, nereye geleceğini, şiddetini kestiriyor. Bunu ona ben öğretmedim. İçinden gelen bir şey bu. Çocuk böyle doğmuş."

Bir keresinde rakibine sarılan boks menajeri eldivenini Genç Pat'in ağzına bastırdı; bunu yapışında belli bir hırçınlık vardı. Bir sonraki sarılmada bu kez rakibinin eldivenini ağzında gören Sam oldu. Hiç de hızlı bir hareket değildi; duyarsız bir ağırkanlılıkla gelen baskı, kemikleri çatırdayana, hatta bir an boynu kırılıyormuş gibi hissettirene kadar başının arkaya gitmesine neden oldu. Karşılaşmanın sona erdiğini gösterir şekilde vücudunu gevşetip kollarını indirdiği anda serbest kaldığını hissetti ve sendeleye sendeleye rakibinden uzaklaştı.

Nefes nefese, "Tamam, olur bu çocuk," derken henüz soluğu yerine gelmediği için beğenisini sözleriyle değil, bakışlarıyla ifade ediyordu.

Yaşlı Pat'in gözleri zafer ve gurur duygusuyla nemlenmiş, pırıl pırıl parlıyordu.

"Peki ya o üçkâğıtçı, pislik herifler onu oyuna getirmeye kalkarsa ne olur sence?"

Stubener'in yargısı, "Seninki kesin onları gebertir," oldu.

"Yok, yok, oğlan bunu yapmayacak kadar soğukkanlı. Tabii yaptıkları pislik için herifleri biraz hırpalayacaktır."

"Hadi sözleşmemizi yapalım," dedi menajer.

"Sen onun değerini tam olarak anlamadan olmaz! Sözleşmeye koyacağım bazı maddelerin nedenini anlaman gerek. Siz iki günlüğüne şu tepelere geyik avına çıkın da oğlanın ciğerlerinin, bacaklarının durumunu gör. Sonra da şöyle güzel, korunaklı bir sözleşme imzalarız."

Gençle birlikte iki günlüğüne geyik avına çıkan Stubener, Yaşlı Pat'in söz verdiği her şeyi, hatta daha fazlasını öğrenmiş, yorgun ve son derece alçakgönüllü bir adam olarak döndü.

Gencin dünya hakkındaki bilgisizliği ve saflığı, bu görmüş geçirmiş, bu kabuğu sertleşmiş menajeri irkiltmişti, ama onun hiç de salak olmadığını iyi anlamıştı. Dağlarla sınırlı kalan hayat tecrübesi dışında zihninin bekâretini bozacak hiçbir şey yaşamamıştı, ama ortalamanın çok üzerine çıkan doğal bir zekâ ve kavrayışa sahip olduğu da görülüyordu. O müthiş serinkanlı haline, doğasının ölçülülüğüne bir türlü akıl sır erdiremeyen Sam'e gizem dolu geliyordu oğlan. Hiçbir şeyden heyecanlanıp dalgalanmıyor, yaban hayatının yapmacıksız sabrını daima koruyordu. Asla lanet okuduğunu görmediği gibi muhallebi çocuklarının o işe yaramaz, kuşa çevrilmiş küfürlerinden de bir tane bile çıktığını duymadı ağzından.

Stubener bunun nedenini sorduğunda, "İstesem hakkınca sövebilirim," diye açıklama getirdi. "Ama sanırım hiç ihtiyaç hissetmedim. Hissedersem küfrederim."

Oğlanı gönderme kararından dönmemiş olan Yaşlı Pat, kulübede onlara veda etti.

"Fazla sürmez Pat'im, gazetelerde adını okuruz. Ben de sizinle gelmek isterdim, ama sanırım ömrüm bu dağlarda son bulacak."

Sonra da menajeri bir kenara çekerek, neredeyse vahşi denebilecek bir tarzda açtı ağzını.

"Sakın sana defalarca tembihlediğim şeyi unutayım deme. Oğlan tertemizdir, dürüsttür. Bokstaki çürümüşlük hakkında hiçbir şey bildiği yok. Sana dediğim gibi bütün bunlardan uzak tuttum onu. Şike ne demektir, onu bile bilmez. Bildiği tek şey boksun cesaret isteyen bir şey olduğudur, dövüşmenin romantizmi ve şanıdır. Tanrı bilir ya, kafasını doldurduğum eski ring kahramanlarına dair hikâyelerin en küçüğü bile onu ateşlemeye yeter de artar. Beni iyi dinle, gazetelerdeki boks haberlerinin kupürlerini bile kesip çıkarırdım ki görmesin. O kupürleri günlüğüme yapıştırdığımı sanıyor. Bir boksörün maç satması, rakibine yatması nedir, bilmez. Sen de onun midesini bulandırma. Sözleşmedeki fesih maddesini de bunun için böyle yaptım. En ufak bir şikede sözleşme kendiliğinden

iptal olacak. Maç sonucu alınacak ödülün paylaşımıyla ilgili özel bir ayarlama olmayacak, maçın biteceği raunt konusunda bahisçilerle en ufak bir gizli anlaşmaya girilmeyecek. İkiniz de har vurup harman savuracak kadar çok para kazanacaksınız. Dürüst ol, yoksa kaybedersin. Tamam mı?"

Atına binmiş Genç Pat, Yaşlı Pat'in son uyarılarını da saygıyla dinlemek için yuları çekti: "Ne yaparsan yap, kendini kadınlardan sakın. Kadın lanettir, ölümdür, bunu sakın unutma. Ama o kadını bulunca da ona iyice yapış. Şandan şöhretten de, paradan puldan da daha değerlidir o. Önce o kadın olduğundan emin ol, bunu iyice anladıysan da sakın elinden kaçırma. İki elinle yapış. Bütün dünya paramparça olsa bile bırakma. Oğul, iyi bir kadın... iyi bir kadın... iyi bir kadındır. Sana son öğüdüm budur."

BÖLÜM III

San Francisco'ya vardıklarında Sam Stubener'in sorunları başladı. Hayır, Genç Pat, asabi veya babasının korktuğu gibi huysuz olduğu için değil. Tersine, şaşılacak derecede hoş ve yumuşak başlıydı. Sorunu, sevgili dağlarını özlemesiydi. Ayrıca gürültülü sokaklarını sakin ve vakur bir Kızılderili gibi arşınlamasına karşın gizliden gizliye şehirden dehşete düşmüştü.

İlk haftanın sonunda, "Ben buraya dövüşmeye geldim," ilanında bulundu. "Jim Hanford nerede?"

Stubener bastı ıslığı.

"Onun gibi büyük bir şampiyonun sana bakacağını mı sandın?" diye cevap verdi. "'Önce biraz isim yap' diyecektir sana."

"Onu yenerim ben."

"İyi de bunu kimse bilmiyor. Onu yenersen dünya şampiyonu olursun. Halbuki kimse ilk dövüşünde şampiyon olmaz."

"Ben olabilirim."

"İyi de bunu kimse bilmiyor Pat. Kimse senin maçını izlemeye gelmez. Oysa paraları getiren, dolayısıyla büyük ödülleri kazandıran, seyircidir. Jim Hanford işte bunun için seninle maç yapmayı aklının ucundan bile geçirmez. Bu maçtan onun kazanacağı bir şey olmaz çünkü. Ayrıca adam halen

bir vodvilde* oynayarak haftada üç bin papel kazanıyor ve tam yirmi beş haftalık sözleşmesi var. Adı sanı duyulmamış biriyle maç yapacağım diye bu parayı sokağa atar mı dersin? İlk önce senin isim yapman lazım. Kimsenin adını sanını duymadığı mahalle boksörleriyle, Kefal Collins, Kabakumaş Kelly, Uçan Hollandalı gibileriyle başlaman lazım. Onları yenersen merdivenin ilk basamağını çıkmış olursun. Sonra da balon gibi yükselirsin."

"O zaman bu üçüyle aynı gün peş peşe dövüşeceğim" diye kararını bildirdi Pat. "Gereken ayarlamaları yap."

Stubener kahkahalarla güldü.

"Ne oldu? Yoksa onları yenebileceğime inanmıyor musun?"

"Yok, yok, tabii ki yenersin," diye onu yatıştırdı Stubener. "Ama böyle bir ayarlama yapılamaz. Her seferinde birini yenmelisin. Ayrıca unutma, bu işi bilen benim ve ben de senin menajerinim. Bu konunun üzerinde çalışılması lazım ve bu çalışmanın nasıl yapılacağını bilen, benim. Şansın yaver giderse iki yıl içinde zirveye ulaşıp şampiyon olur, paraya para demezsin."

Pat önünde çizilen geleceği duyunca bir iç geçirdi, ama sonra yüzü aydınlandı.

"Sonra da boksu bırakıp eve, babamın yanına dönerim."

Stubener tam cevap verecekti ki tuttu kendini. Şampiyonluk öyle acayip bir şeydi ki oğlan zirveye ulaştığında ondan öncekilere olan şeyin aynısının ona da olacağından emindi. Ayrıca iki yıl, öyle az bir zaman değildi ve bu arada yapması gereken bir dünya şey vardı.

Pat sıkkın sıkkın ortalıkta dolaşıp Halk Kütüphanesi'nden aldığı sonu gelmez şiir kitaplarına ve romanlara dadanınca Stubener, biraz Örümcek Walsh'in gözetimi altında kalsın diye onu körfezin diğer yakasındaki Contra Costa'daki çiftliğe gönderdi. Bir hafta sonra Örümcek kendisine verilen işin

* Toplumsal sorunları abartılı karakterlerle hicveden ve genellikle mutlu sonla biten komedi türü. (ç.n.)

çocuk oyuncağı olduğunu fısıldadı Sam'e. Ona emanet edilen gencin şafaktan günbatımına kadar dağ bayır gezip alabalık yakalamak için derelere olta sallamaktan, bıldırcın ve tavşan avlamaktan, on yıl boyunca avcıların elinden kurtularak hayatını sürdürmekle ün kazanmış yalnız ve mahir erkek geyiğin peşinde koşmaktan başka iş yaptığı yoktu. Emanet kendi formunu korurken tembel tembel oturup yağ bağlayan, Örümcek olmuştu.

Tam da Stubener'in beklediği gibi, boks kulübü menajerleri adı sanı duyulmamış boksöre güldüler. Bütün o dağlar, ormanlar bir an önce şampiyon olmak için ortaya çıkan, böyle adı sanı duyulmamışlarla dolu değil miydi? Asıl maç olmazdı, ama seyirciyi asıl maça hazırlayan bir ön maç şansı, mesela dört rauntluk bir karşılaşma fırsatı verebilirlerdi. Asıl maç mı? Hayır, asla. Stubener ise Genç Pat'in boksa ilk girişini asıl maçtan başka bir şekilde yapmaması gerektiği konusunda son derece kararlıydı ve isminin itibarı sayesinde sonunda bunu koparmayı başardı. Olur mu, olmaz mı diye binbir endişe ve kuruntuyla da olsa Mission Kulübü, Pat Glendon'ın Kabakumaş Kelly ile on beş rauntluk bir maç yapmasını, ödülün de yüz dolar olmasını kabul etti.[11] Genç boksörlerde, boks ismi olarak ringin eski kahramanlarının ismini kullanmak gibi bir âdet olduğu için kimse onun Büyük Pat Glendon'ın oğlu olduğundan şüphelenmedi; Stubener de dilini tuttu. İleride açacağı güzel bir sürpriz paketi olacaktı bu.

Bir aylık bekleyişin ardından sonunda karşılaşma günü geldi. Stubener son derece kaygılıydı. O akşam seyirciye iyi bir şov sunacağı üzerine bütün mesleki şöhretini yatırdığı adam, yanaklarının sağlıklı rengi kaybolup hastalıklı bir sarıya dönmüş vaziyette, en az beş dakikadır kenarda oturuyordu.

Gencin omzuna bir şaplak atıp, "Biraz sevinsene be oğlum," dedi. "Ringe ilk kez çıkmak tuhaf bir duygudur. Kelly de ring korkusu sarsın diye rakibini hep böyle bekletir."

"Ondan değil," diye cevap verdi Pat. "Şu tütün kokusu. Hiç alışık değilim, beni hasta ediyor."

Menajer çabucak rahatladığını hissetti. İsterse Samson* olsun, eğer bir adam ruhsal olarak çöküyorsa profesyonel boksta yeri olamazdı. Ama bu gencin bütün derdi tütün kokusuysa, nasıl olsa alışır ve bir şeyi kalmazdı.

Genç Pat'in ringe çıkışı sessizlikle karşılanırken Kabakumaş Kelly'nin halatların arasından geçmesi büyük bir şamataya neden oldu. Bu lakap ona boşuna takılmamıştı. Koca koca ağaç budaklarına benzer kaslara sahip, en az doksan kilo çeken, esmer, kıllı, yırtıcı görünümlü biriydi. Pat'in ona merakla bakışı vahşi bir kaş çatışıyla karşılık buldu. İkisi de seyircilere tanıtıldıktan sonra el sıkıştılar. Eldivenleriyle birbirlerini tuttukları anda Kelly ekşitip öfke dolu bir ifadeye büründürdüğü suratıyla, sıkılmış dişlerinin arasından şöyle dedi:

"Demek karşıma çıkacak kadar cesurmuşsun." Sonra Pat'in ellerini sertçe itip tısladı: "Seni çatır çutur yiyeceğim velet!"

Seyirciler sahnelenen harekete gülerek Kelly'nin ne söylemiş olabileceği konusunda tahminler yürütüp şamata ettiler.

Köşesine dönüp gongu bekleyen Pat, Stubener'e döndü. "Bana niye kızgın?"

"Değil," diye cevapladı menajer. "Onun yöntemi bu. Seni korkutmaya çalışıyor. Buna ağız boksu denir."

Pat, "Ama bu boks değil," yorumunu yaptığında hızlıca ona bir bakış atan Stubener, oğlanın mavi gözlerinin her zamanki gibi yumuşak baktığını gördü. Boksörleri ilk raunda çağıran gong vurup Pat ayağa kalkarken "Dikkatli ol," diye uyardı, "seni yiyecekmiş gibi üstüne gelecektir."

Gerçekten de Kelly, onu yiyecekmiş gibi, hışımla köşesinden fırlayıp gencin üstüne yürüdü. Her zamanki rahat haliyle henüz bir iki adım atmış olan Pat ise karşısındakinin ivmesini tarttı, yana kaçtı ve rakibinin tam çenesine sert, kavisli bir sağ indirdi. Sonra da durup büyük bir merakla onu izledi. Maç

* Kutsal Kitap'ta geçen kahramanlardan biri. Çok güçlü olmasıyla ünlüdür. (ç.n.)

sona ermişti. Kelly iğdiş edilmiş bir boğa gibi yere devrilip hareketsiz kaldı, hakem üstüne eğilerek duymayan kulaklarına doğru on saniyesini saydı. Kelly'nin yardımcıları onu kaldırmaya gelirken Pat onlardan önce davrandı. O kocaman, hareketsiz gövdeyi kucaklayarak köşesine taşıdı, taburesine oturtup yardımcılarının kollarına bıraktı.

Kelly'nin kafasını kaldırıp gözlerini açabilmesi için aradan yarım dakika süre geçmesi gerekti. Sersemlemiş vaziyette etrafına bakındıktan sonra yardımcılarından birine, "Ne oldu?" diye sordu, boğuk bir sesle. "Başıma çatı mı çöktü?"

BÖLÜM IV

Genel düşünce şans eseri kazandığı olsa da Kelly ile yaptığı bu maçın sonucu olarak Pat'in Rufe Mason ile karşılaşması kararlaştırıldı. Üç hafta sonra yapılan maçta Dreamland Rink'teki Sierra Kulübü izleyicisi, ne olup bittiğini anlayamadı bile. Rufe Mason, zekiliğiyle ünlü bir ağırsıkletti. Boksörleri ilk raunda çağıran gong vurduğunda iki rakip ringin ortasına geldi. Kimse hızlı davranmadı. Kimse ötekine yumruk atmadı. Kolları bükülmüş, eldivenleri neredeyse birbirine dokunacak kadar öne uzanmış vaziyette birbirlerinin etrafında dolaştılar. Bu durum yaklaşık beş saniye sürdü. Olan, ondan sonra oldu ve o kadar hızlı oldu ki izleyicilerin yüzde biri bile görmedi. Rufe Mason sağıyla bir şaşırtmaca yaptı. Tam bir şaşırtmaca değildi aslında, daha çok bir yoklamaydı, oradan bir yumruk atabileceği tehdidinde bulunan bir denemeydi. İşte tam o anda Pat salıverdi yumruğunu. Birbirlerine o kadar yakınlardı ki yumruğun katettiği mesafe yirmi santimi ancak buluyordu. Kısa bir sol direktti; kolun hafiften dönüşü ve omzun ileri atılışıyla vurulmuştu. Şimşek gibi gelip çenenin tam ucuna indiği an, şaşkınlık içindeki seyirci, Rufe Mason'ın bacaklarının sallandığına ve vücudunun yere çöktüğüne tanık oldu. Neyse ki hakem göreceğini görmüştü ve gereğince saniyelerini saydı. Pat yine rakibini köşesine taşıdı. Mason ancak on dakika sonra, o da titreyen dizlerinin üzerinde yardımcılarının

desteğiyle durup yerinde tutamadığı donuk gözleriyle merdivenden inerek soyunma odasına giderken, arasından geçtiği seyirciler şaşkın ve inanmaz bakışlarla onu izliyordu.

Mason bir gazeteciye, "Kabakumaş Kelly'nin çatının başına çöktüğünü sanması boşuna değilmiş," diyecekti.

Kefal Collins de on beş rauntluk karşılaşmanın ilk raundunun on ikinci saniyesinde aynı akıbete uğrayınca Stubener, Pat ile konuşmaya mecbur hissetti kendini.

"Sana ne lakap takmışlar, biliyor musun?"

Pat başıyla hayır dedi.

"Tek Yumruk Glendon."

Kibarca gülümsedi genç. Kendisine ne lakap taktıklarını fazla umursamıyordu. Dağlarına geri dönmeyi hak etmek için yapması gereken bir şey vardı ve o da sakince bunu yapıyordu, hepsi bu.

Menajer "Bu iş böyle olmaz," diye sözüne devam ederken uğursuz bir kehanette bulunurmuşçasına başını sallıyordu. "Rakiplerini bu kadar çabuk safdışı edemezsin. Onlara biraz zaman vermelisin."

Pat, "İyi de ben oraya onları yenmek için çıkmıyor muyum?" diye sordu şaşkınlıkla.

Bu kez Stubener başıyla hayır dedi. "Bak Pat, boks denen bu oyunda büyük ve cömert olmalısın. Diğer boksörleri bu kadar incitmemen lazım. Ayrıca seyircilere de haksızlık oluyor. Adamlar para vermiş, karşılığını bekliyor. Bir de kimse seninle dövüşmek istemez. Hepsi korkar. On saniye süren maçlara fazla seyirci çekemezsin. Sen söyle, on saniyede biten bir maça gelmek için bırak beş doları, bir dolar bile verir misin?"

Pat ikna oldu ve seyircinin parasının karşılığını vereceğini söyledi, ama şahsen yüz raunt boks seyredeceğine balığa gitmeyi tercih edeceğini belirtmekten de geri durmadı.

Pat henüz boksta belli bir yere gelememişti. Şehrin boks camiası onun adını duyunca kahkahalara boğuluyordu. Herkesin aklına yaptığı komik maçlar ve Kabakumaş

Kelly'nin çatının çökmesiyle ilgili lafı geliyordu. Kimse Pat'in nasıl dövüştüğünü bilmiyordu. Onu doğru dürüst izleyememişlerdi. Güçlü müydü, dayanıklı mıydı, bu özelliklerini birleştirip uzun ve zorlayıcı karşılaşmalarda kuvvetli bir rakibin karşısına çıkabilir miydi? Şanslı bir yumruğa sahip olduğu ve talihinin yaver gittiği dışında herhangi bir şey kanıtlamış değildi şimdiye dek.

Ringdeki şaşırtma numaralarıyla tanınan Butchertown'lı, Portekiz kökenli boksör Pete Sosso ile yapacağı dördüncü maç, böyle bir ortamda ayarlandı. Pat karşılaşma öncesinde maça hazırlanmadı. Bunun yerine babasını toprağa vermek için hızlı ve hüzünlü bir dağ yolculuğu yaptı. Yaşlı Pat kalbinin durumunu gayet iyi biliyordu ve tahmin ettiği üzere aniden durmuştu.

Genç Pat üstünü değişip boks kıyafetini giyerek doğrudan maça çıkacak, hatta seyircileri de on dakika bekletecek kadar ucu ucuna yetişmişti San Francisco'ya.

İplerin arasından geçerken Stubener'in uyarısı geldi: "Ona şans vermeyi unutma. Oyna onunla, ama ciddi ol. Bırak da on on iki raunt ayakta kalsın. Sonra devirirsin."

Pat bu talimata uydu. Gerçi Sosso'yu devirmek hiç de zor olmayacaktı, ama adam o kadar numaracıydı ki Pat'i asıl meşgul eden şey, onu indirmek değil, bu numaralara karşı koymak oldu. Güzel bir gösteriydi, seyircinin çok hoşuna gitti. Sosso'nun fırtına gibi gelen saldırıları, abartılı şaşırtmaları, geri çekilmeleri, ani hücumları, Pat'in kendini korumak için tüm bilgi haznesini kullanmasını gerektirdi ki buna rağmen yine de hasarsız değildi.

Stubener bir dakikalık raunt aralarında Pat'i övüyor ve her şey yolunda gidiyordu; ta ki Sosso, dördüncü rauntta en dikkat çekici numaralarından birini yapana kadar. Karşılıklı bir yumruklaşma sırasında Sosso'nun çenesine bir kroşe vuran Pat, rakibinin sersemlediğini, ellerinin yana düştüğünü, geri geri gittiğini, gözlerinin yuvalarında döndüğünü ve bacaklarının sarsıldığını görünce çok şaşırdı. Anlayamıyordu. Nakavtlık bir yumruk atmamıştı, ama karşısındaki adam

sanki yere düşmek üzereymiş gibi görünüyordu. Bunun üzerine o da kollarını indirip merakla sersemlemiş rakibini izlemeye koyuldu. Sosso sendeleyerek geri gitti, tam yere düşmek üzereyken kendini tuttu, yana doğru sallandı, sonra da bilinçsiz bir halde Pat'e doğru geldi.

Pat, boks hayatında ilk ve son kez savunmasız yakalandı. Hatta sersemlemiş rakibi yanından geçsin diye yana doğru adım attı. Sendeleme hali hâlâ devam eden Sosso ani bir sağ çıkardı. Pat o yumruğu bütün şiddetiyle yüzüne yiyince dişleri takırdadı. Seyircilerden hoşnutluk dolu bir kükreme yükseldi. Ama Pat bunu duymadı. Farkında olduğu tek şey, meydan okurca, küstahça sırıtan ve azıcık bile sersemlemiş görünmeyen Sosso idi. Pat'in canı yanmıştı, ama onu asıl öfkelendiren şey o yumruğu değil, numarayı yemesiydi. Babasına da hep olduğu gibi, bütün gazabı ayaklandı. Aldığı darbenin şokunu atmak istermişçesine başını salladı ve rakibinin karşısında konumunu aldı. Sonraki saniye içinde de her şey olup bitti. Karşısındakini kendisine doğru çeken bir şaşırtmaca sonrasında rakibinin karın boşluğuna solunu indiren Pat, hemen hemen aynı anda sağ direktiyle de onun suratını buldu. Bu son yumruk, düşmeye başlayan beden yere çarpmadan inmişti Sosso'nun ağzının ortasına. Kulübün doktorları Sosso'yu kendine getirmek için yarım saat uğraştılar. Sonra da ağzına on bir dikiş atıp ambulansa teslim ettiler.

Pat menajerine, "Kusura bakma," dedi, "sanırım kendimi kaybettim. Bir daha ringde asla bu hale gelmeyeceğim. Babam beni hep bu konuda uyarırdı. Söylediğine göre en az bir maçı bu yüzden yitirmiş. Bu hale gelebileceğimi şimdiye kadar bilmiyordum, ama artık farkındayım ve bundan sonra kendimi tutacağım."

Stubener ona inandı. Kendisine emanet edilen bu delikanlıyla ilgili her şeye inanabileceği bir noktaya geliyordu.

"Öfkelenmene hiç gerek yok," dedi sadece, "her aşamada rakibinden o kadar üstünsün ki."

"Ringin her santiminde ve karşılaşmanın her saniyesinde," diye onayladı Pat.

"Üstelik istediğin anda rakibini indirebiliyorsun."

"Elbette. Böbürlenmek istemem, ama belli ki yetenekliyim. Aklım nasıl yapacağını biliyor, gözlerim ne zaman başlayacağını gösteriyor. Zaman ve mesafeyse sanki benim ikinci kişiliğim gibi. Babam bunun doğuştan gelen bir yetenek olduğunu söylerdi de beni pohpohluyor sanırdım. Şimdi bu adamlarla dövüştükten sonra anlıyorum ki haklıymış. Benim kas-beyin bağıntısına sahip olduğumu söylerdi."

"Ringin her santiminde ve karşılaşmanın her saniyesinde" diye tekrarladı Stubener. Derin düşüncelere dalmıştı. Genç Pat başıyla onaylarken Stubener ona kesinlikle inanıyor, gözlerinin önünden Yaşlı Pat'i mezarında ters döndürecek altın bir geleceğe dair görüntüler geçiyordu.

"Peki ama seyircilere paralarının karşılığını vermemiz gerektiğini sakın unutma," dedi. "Bir maçın kaç raunt sürmesi gerektiğini kendi aramızda belirleyeceğiz. Bundan sonra Uçan Hollandalı ile dövüşeceksin. Galiba en iyisi maçın tam süreyle, on beş raunt sürmesine izin verip adamı son rauntta indirmen olur. Ayrıca böylece sen de kendi gösterini yapma şansına sahip olursun."

"Tamamdır Sam."

Stubener, "Bak, bu senin için de bir tür sınav olacak," diye uyardı. "Son rauntta adamı indiremeyebilirsin."

"İzle de gör." Pat sözüne ağırlık kazandırmak için biraz bekledikten sonra eline Longfellow'un* kitabını aldı. "Eğer indiremezsem bir daha asla şiir okumayacağım. Bu da benim için önemli."

"Demek öyle diyorsun," dedi menajer, sevinçten havalara uçacaktı neredeyse, "gerçi o şiir denen şeyde ne buluyorsun, benim aklım almıyor ama..."

Pat iç çekmekle yetinip cevap vermedi. Ömrü boyunca şiire önem veren tek bir kişi tanımıştı, o da kendisini korkutup ormana kaçmasına neden olan kızıl saçlı öğretmendi.

---

* İyi müzikaliteye sahip coşkulu şiirler yazan ABD'li şair Henry Wadsworth Longfellow (1807-1882). (ç.n.)

BÖLÜM V

Stubener saatine bakıp şaşkınlıkla sordu: "Nereye gidiyorsun?"

Eli kapı tokmağının üzerindeki Pat durdu, döndü.

"Bilimler Akademisi'ne. Bu akşam bir profesör orada Browning* üzerine konferans verecek. Browning, insanın yardımsız üstesinden gelemeyeceği bir şair. Hatta gece okuluna gitsem mi diye düşünmüyor değilim."

"Vay anasını, herife bak!" diye şaşkınlıkla haykırdı dehşete düşmüş menajer. "Bu akşam Uçan Hollandalı ile maçın var."

"Biliyorum. Saat dokuz buçuk ona çeyrek kaladan önce ringe çıkmam. Konferans ise dokuz çeyrekte bitiyor. Yetişemeyeceğimden korkuyorsan gelip otomobilinle beni al."

Stubener çaresizlikle omuz silkti.

"Merak etme, için ferah olsun," diye rahatlatmaya çalıştı onu genç. "Babam hep derdi ki bir adamın en beter zamanı maçtan hemen önceki saatlermiş. O sürede sinirleri yıpranan boksörler çok maç kaybedermiş, çünkü yapacak hiçbir şey olmadığı için habire düşünür, düşünür, kaygı içinde kalırlarmış. İşte şimdi ben kaygı içinde miyim diye endişelenmek

* Viktoryen dönemin en ünlü ve adı bugün bile hatırlanan isimlerinden, İngiliz şair Robert Browning (1812-1889). Şiirlerinde şövalyelik ruhuna, romantizme, bireysel irade ve eyleme yer verir, aynı zamanda karanlık ruh hali içindeki kişileri de işlerdi. (ç.n.)

durumunda kalmayacaksın. Yani konferansa gidiyorum diye memnun olman gerekir."

O akşamın ilerleyen saatlerinde Stubener, on beş harika raundu izlerken bu muhteşem genç boksörün bir Browning konferansından çıkıp doğruca ringe geldiği bilinseydi, spor camiasında ne tür lafların dolaşacağını düşünüp birçok kez cıkcıklarken bulacaktı kendini.

Uçan Hollandalı, istisnai bir dövüş hevesine sahip, olağanüstü dayanıklılıkla donanmış genç bir İsveçliydi. Maç sırasında asla kendini dinlenmeye çekmez, daima saldırır, gongdan gonga rakibinin üstüne çullanır, sürekli dövüş arardı. Uzak dövüşte kolları harman yerindeki dövenler gibi ortalıkta uçar, yakın dövüşteyse omuzlarıyla ve vücut hareketleriyle rakibine geçit vermez, eli serbest kaldığında yumruk çıkarmayı da ihmal etmezdi. Maçın başından sonuna kadar fırtına gibi eserek kazanmıştı Uçan Hollandalı ismini. Gerçi zaman ve mesafeyi kestirme konusunda sıkıntısı vardı. Ama yine de birer düzine yumruktan oluşan sonu gelmez salvolarının her birinde rakibine sağlam bir yumruk indirmesi sayesinde birçok maçını kazanmasını bilmişti. Onu hemen indirmemesi konusunda güçlü bir uyarı alan Pat'in hayli çaba göstermesi gerekti. Gerçi ciddi hasar görmedi, ama o bitmek tükenmek bilmez uçuşan yumruklardan tamamen de azade kalamadı. O da bunun iyi bir idman olduğunu düşünüp her zamanki yumuşak tavrıyla maçtan zevk almaya baktı.

Stubener beşinci raunttan sonraki mola sırasında kulağına eğilip, "Onu şimdi indirebilir misin?" diye sordu.

"Tabii."

"Biliyorsun değil mi, daha önce kimse onu nakavt edememiş" uyarısında bulundu Stubener birkaç saniye sonra.

"O zaman parmak eklemlerimi kırmam gerekecek," derken gülümsedi delikanlı. "Sahip olduğumu bildiğim öyle bir yumruk var ki, kime vurursam o gider. Eğer o gitmezse, benim eklemler gider."

Stubener on üçüncü raunttan sonra, "Onu şimdi indirebilir misin?" diye sordu.

"Söyledim ya, istediğim an."

"Peki Pat, o halde on beşinci raundu görsün."

On dördüncü rauntta Uçan Hollandalı kendini aştı. Gong vurur vurmaz köşesinden fırladığı gibi ringi geçip Pat'in rahat bir tavırla ayağa kalkmakta olduğu köşeye geldi. Seyirci coşmuştu, çünkü Uçan Hollandalı'nın işi bitirmek için gayrete geldiğini anlamıştı. İçinde bulunduğu durumun keyfini çıkaran Pat ise tuhaf bir kaprisle bu feci saldırıyı tamamen pasif bir savunmayla karşılayıp tek bir yumruk bile atmamaya karar verdi. Nitekim izleyen üç dakikalık fırtınada ne bir yumruk attı, ne de atarmış gibi yaptı. Bazen aşağı eğdiği başını sol koluyla, karnını sağıyla koruyarak, bazen öyle gerektiğinde saldırının hedefine göre konum değiştirerek, örneğin kimi zamanlarda iki eldiveniyle yüzünün iki yanını savunurken başka zamanlarda iki dirseği ve koluyla vücudunun orta kesimlerini koruyan bir pozisyon alarak, bütün bu süre içinde karşısındakinin hızını kesmek için sürekli devinim içinde olarak, ağır hareketlerle omuz atarak veya üstüne abanarak boksta rakibin nasıl oyalanıp durdurulabileceği konusundaki nadir gösterilerden birini sunarken, savunmasının üstüne fırtına gibi çöken, vücuduna şeytanın resminin dövmesini yapar gibi inen sürekli yumruklar nedeniyle bütün bedeni sallanıp durdu, ama kendisi asla vurmadı, hatta vurma tehdidinde bile bulunmadı.

Ringe yakın oturan seyirciler bunu görüp çokça takdir etti, ama diğer izleyiciler yanıldılar ve çaresiz durumdaki Pat'in feci dayak yediğini sanarak ayağa fırladılar, bağırıp çağırmaya, alkış tutmaya başladılar. Raunt sona erip Pat gayet sakin bir şekilde köşesine doğru yürüyünce de şaşkınlıktan ağızları açık vaziyette tekrar yerlerine oturdular. Anlaşılır gibi değildi. Püre haline gelecek kadar dayak yemiş ama hiçbir şey olmamıştı adama.

Stubener endişeyle sordu: "Şimdi onu indirebilir misin?"

Pat, güvenle cevap verdi. "On saniye içinde. İzle de gör."

Hiçbir numara yoktu işin içinde. Gong vurduğunda ayağa sıçrayan Pat, karşılaşma boyunca ilk kez ve yanılmaz bir biçim-

de karşısındakine yöneleceğini ilan ediyordu. Tek bir seyirci bile yanlış anlamadı. Bu ilanı Uçan Hollandalı da okudu ve ikili ringin ortasında bir araya geldiklerinde, boks kariyeri boyunca ilk kez ve görünür biçimde duraksadı. Saniyenin kesiri kadarlık bir süre boyunca birbirleriyle karşı karşıya durdular. Sonra Uçan Hollandalı Pat'e hamle etti ve henüz bu hareketi sona ermeden, saldırdığı hızla, tam zamanında atılmış bir sağ direktle, bilincini yitirmiş vaziyette yere indirildi.

Pat Glendon'ın merdivenin üst basamaklarına tırmanışının hızlanması bu maçtan sonradır. Boks camiası da spor yazarları da artık onu ciddiye alıyordu. Uçan Hollandalı ilk kez nakavt edilmişti. Onu yenen boksörün bir savunma sihirbazı olduğu da görülmüştü. Demek ki bu boksör, önceki zaferlerini de şansına kazanmamıştı. İki eliyle de vurabiliyordu. Bir devdi o, ilerleyebilirdi. Spor yazarları onun üçüncü sınıf eldivenlerle, odun sınıfına dahil ettikleri boksörlerle karşılaştırılarak israf edilmesi vaktinin geçtiğini ileri sürüyordu. Ben Menzies, Rege Rede, Bill Tarwater, Ernest Lawson nerelerdeydi? Bir anda kaliteli bir boksör olarak ortaya çıkan bu genç oğlanla dövüşmelerinin zamanı gelmişti. Ya oğlanın menajeri ne güne duruyordu, neden bu boksörlere meydan okumuyordu?

İşte o sıralarda Stubener elindeki boksörün, bizzat Pat Glendon'ın, ringlerin eski kahramanı Yaşlı Pat'in oğlu olduğu sırrını da ifşa edince şöhret bir günde delikanlıyı buluverdi. Hakkınca "Genç" Pat Glendon lakabıyla anılmaya başlandı. Boks camiası ve spor yazarları akın akın ona hayranlıklarını belirttiler, desteklerini sundular, nice övgüler düzdüler.

Pat, ikinci sınıf bu dört boksöre meydan okudu, Ben Menzies ile başlayıp Bill Tarwater ile biten bir sırada onlarla dövüştü ve hepsini nakavt etti. Bunun için hayli seyahat etmesi gerekti, maçlar Goldfield, Denver, Teksas ve New York'ta yapıldı. Bu işlerin bitmesi aylar sürdü, çünkü bu düzeydeki

maçlar kolayca ayarlanamaz ve bu karşılaşmalarda dövüşecek boksörler, idman için daha fazla zaman ayırmak isterdi.

İkinci yıl, ağırsıklet merdiveninin en üst basamağının hemen altında kümelenmiş beş altı büyük boksörün hesabını görmek için koşuşturmakla geçti. Merdivenin en üst basamağını, sanki oradan asla inmeyecekmiş gibi, yenilgi yüzü görmemiş olan dünya şampiyonu "Büyük" Jim Hanford işgal ediyordu. Boksun üst basamaklarında işler çok daha yavaş yürürdü, ama Stubener, ilgili isimlere meydan okumalarını yapmak ve bu boksörleri maça zorlamak için spor camiasını ikna etme konusunda karşı konulmaz bir menajerdi. Sonuçta Will King'in hesabını İngiltere'de gören Pat, dünyanın öbür ucuna kadar takip ettiği Tom Harrison'ı Noel'in ertesi günü Avustralya'da yenmesini bildi.

Bu arada maçlardan kazanılan ödüller de giderek büyümüştü. İlk maçlarının kendisine kazandırdığı yüzer dolar yerine artık her karşılaşmadan yirmi otuz bin dolar alıyor, bunun üzerine bir o kadar da maçların filmlerinden geliyordu. Tabii Yaşlı Pat'in bizzat kaleme aldığı sözleşme gereğince Stubener tüm bu akardan menajer yüzdesini kesiyor ve büyük masraflarına karşın ikisi de iyice zenginleşiyordu. Aslında bu zenginliğin nedeni, diğer her şeyden çok kendi muntazam hayatlarıydı. İkisi de har vurup harman savuran insanlar değillerdi.

Bu arada Stubener gayrimenkullerin çekimine kapılmış, San Francisco'da sahip olduğu daire ve binalar Glendon'ın hayal edebileceğinden çok daha fazla sayıya ulaşmıştı. Nitekim Stubener'in taşınmaz varlığı konusunda daha kesin tahminler yapabilecek gizli bir bahis çetesi bulunuyor, bu arada filmciler tarafından menajerine peş peşe ödenen yüksek primler, hiçbir şekilde Glendon'ın kulağına gitmiyordu.

Stubener'in en büyük görevi, genç gladyatörünün bütün bunlardan habersiz kalmasını sağlamaktı. Hiç de zor bir iş değildi bu. Parayla, iş hayatıyla en ufak ilgisi bulunmayan Glendon, bu konularla hiç alakadar olmuyordu. Ayrıca seyahatlerinde nereye gitmek durumunda olursa olsun, bütün

boş zamanını ava ve balık tutmaya ayırıyordu. Olağanüstü durumlar haricinde boks camiasının içine girmiyor, herkesin bildiği mahcup ve münzevi halini sürdürüyor, boks dedikoduları yerine resim galerileriyle şiir kitaplarını yeğliyordu. Antrenörleri ile idman yaptığı boksörler de ringlerdeki yozlaşma hakkında ağızlarını sıkı tutmaları ve kendisine en ufak bir imada dahi bulunmamaları konusunda menajer tarafından iyice tembihlenmişti. Stubener, Glendon ile dünya arasındaki tüm yolları kesmişti. Öyle ki Glendon, yanında o olmadan gazetecilere tek bir röportaj bile vermemişti.

Glendon'a sadece bir kez yanaşabildiler. Henderson'la olan karşılaşmasının hemen öncesinde maçı satması için ona yüz bin dolar teklif ettiler. Bir otel koridorunda, aceleyle, çabucak fısıldayarak ona bu teklifi yapan adam aslında çok şanslıydı, çünkü Pat, kendini kontrol etti ve cevap bile vermeden, sadece bir omuz atıp çekip gitti. Durumu Stubener'e anlatınca şu cevabı aldı:

"Dümendir bu Pat. Seninle dalga geçmeye çalışıyorlar." Karşısındaki mavi gözlerden çıkan ateşi gördü. "Hepsi bu kadar olmayabilir tabii. Eğer yemi yutturabilmiş olsalardı belki de gazetelerde büyük bir sansasyon yaratıp seni bitirebilirlerdi. Ama bundan da şüpheliyim. Artık bu tür şeyler pek olmuyor. Bu hep anlatılan bir masal, boksun ortaçağında böyle şeyler olurmuş; o zamanlardan kalma bir laftır bu, başka bir şey değil. Geçmişte böyle yoz işler yapılırmış, ama günümüzde belli bir şöhreti olan hiçbir boksör ve menajer böyle şeylere tevessül etmez. Pat, inan bana, bokstaki insanlar, en temiz ve dürüst spor olan beyzboldakiler kadar temiz ve dürüsttürler."

Oysa Stubener bu lafları ederken, Henderson'la yapacağı maçın on iki raunttan kısa sürmeyeceğini (filmciler için gerekiyordu bu), on dört raunttan fazla da uzamayacağını biliyordu. Ayrıca bahislerin çok yüksek tutarlara ulaştığını ve maçın on dördüncü rauntta bitmesi için bizzat Henderson'a bile ricacı olanların bulunduğunu da biliyordu.

Bir daha kimsenin yanaşmadığı Glendon ise meseleyi kafasından silip dışarı çıkarak bütün öğleden sonrasını renkli fotoğraf çekerek geçirdi. Son hobisi, fotoğraf makinesiydi. Resmi seven ama resim yapamayan biri olarak bu açığını fotoğrafla kapatıyordu. Ayrıca çantasında fotoğrafçılıkla ilgili kitapların olduğu bir paket bulundurur, karanlık odada saatler harcayarak fotoğraf basma sürecinin çeşitli aşamalarını bizzat kendisi yerine getirirdi.[12] Boks dünyasına onun kadar uzak duran tek bir büyük boksör görülmemişti. Tanıdıklarıyla karşılaştığında fazla laf etmediği için suratsız, asosyal biri olarak niteleniyordu ve buradan hareketle gazetelerde, aslında abartma olmayan ama tamamen yanlış yorumlamadan kaynaklanan bir nam kazanmıştı. İşin özü, basına yansıyan karakteri, boğa gibi kasları olan ama konuşmayı bilmeyen, beyinsiz bir canavar idi; hatta toy bir spor yazarı onu "cehennem canavarı" diye andı. Bu isim üstüne yapıştı kaldı. Spor gazetecileri kardeşliği bu buluşu büyük bir sevinçle karşıladı ve o andan itibaren bu lakaba yer verilmeden Glendon'ın adı basında asla yer almadı. Gazete manşetlerinde veya bir fotoğrafının altında "Cehennem Canavarı" lakabının büyük harflerle yazıldığı, hatta iki yanına tırnak işareti bile konmadığı sık sık görülür oldu.* Artık bütün dünya o canavarın Pat olduğunu biliyordu. Bu durum onun her zamankinden çok içine kapanmasına neden olurken gazeteci milleti hakkında da acı bir önyargı geliştirmesini sağladı.

Boksun kendisine gelince, önceki ılımlı ilgisi giderek güçleniyordu. Artık dövüştüğü adamlar adı sanı olan rakiplerdi ve zaferlerini öyle kolay kolay kazanmıyordu. Hepsi de seçilmiş insanlar, tecrübe sahibi ring generalleri olduğu için artık her karşılaşma, ayrı ayrı ele alınması gereken bir konu haline gelmişti. Karşısındakini, maçın önceden belirlenmiş

---

* ABD'deki uygulamaya göre bir kişinin ismindeki tırnak işareti, örneğin "Hızlı" John Smith şeklindeki kullanım, "ona öyle derler" anlamında, kişinin lakabını belirtir. Tırnak işareti konmazsa sanki ismi gerçekten öyleymiş gibi olur. (ç.n.)

son rauntlarında indirmeyi imkânsız bulduğu karşılaşmalar oldu. Örneğin dev Alman Sulzberger'i, on sekizinci rauntta çok çalışmasına karşın indirmeyi başaramamış, aynı şeyi on dokuzuncu rauntta da yaşamış, tüm çabalarını boşa çıkartan savunmasını düşürüp adamı nakavt etmesi yirminci raundu bulmuştu. Glendon'ın bokstan daha büyük zevk alması, daha sert ve daha uzun antrenmanlarla atbaşı gidiyordu. Zamanını asla boşa harcamadığı ve dağlardaki av seferlerine de bolca vakit ayırdığı için kondisyonu her zaman en iyi düzeyde seyrediyordu. Babası gibi kariyerini kesintiye uğratan şanssız kazalar da yaşamadı. Tek bir kemiği kırılmadı, tek bir parmak eklemi bile incinmedi. Stubener'in farkına vardığında içten içe sevinçten havalara uçtuğu bir şey vardı ki artık genç boksör, Jim Hanford'dan şampiyonluğu aldıktan sonra sevgili dağlarına dönüp bundan böyle orada yaşamaktan da hiç bahsetmiyordu.

BÖLÜM VI

Pat'in boks kariyerinin tamamına ereceği günler hızla yaklaşıyordu. Öyle ki halihazırdaki büyük şampiyon, unvanını talep eden üç dört boksörü aradan çıkardığı anda rakip olarak karşısına Glendon'ı almaya hazır olduğunu, üstü kapalı da olsa ilan etmişti. Pat, Kid McGrath ile Philadelphia Jack McBride'ı üç ayda halletmeyi başarınca geriye sadece Nat Powers ile Tom Cannam kaldı. Eğer yüksek sosyeteye mensup bir kız, gazeteciliğe merak salmamış ve *San Francisco Courier Journal* isimli gazetenin kadın muhabirinin röportaj talebi Stubener tarafından kabul edilmemiş olsaydı her şey bu minvalde gidecekti.

Hanımefendinin yazdığı haberler Maud Sangster imzasıyla yayımlanırdı ki zaten adı da buydu. Sangsterler, pek de iyi şöhrete sahip olmayan varlıklı bir aileydi. Ailenin kurucusu ihtiyar Jacob Sangster, vaktiyle battaniyesini dürüp sırtına vurduğu gibi soluğu Batı'da almış ve çiftliklerde işçi olarak çalışmaya başlamıştı. Sonraları Nevada'da bitmek tükenmek bilmez bir boraks yatağı keşfetmiş, önceleri katır arabalarıyla naklettiği madeni taşımak için demiryolu inşa edecek kadar büyümüştü. Ardından, bu işten elde ettiği kazançla Kaliforniya, Oregon ve Washington eyaletlerinde yüz binlerce hektar kerestelik orman arazisi almıştı. Derken ticaretle

siyaseti birleştirmiş, iş makineleriyle birlikte siyasetçiler ve yargıçlar satın almak suretiyle eli kolu her tarafa uzanan sanayicilerin önderleri arasına girmişti. Bütün karamsarlığına rağmen büyük itibar içinde terk-i hayat eyleyince geleceğin tarihçilerinin başına bela kesilecek lekeli bir isim ve dört oğlunun birbirleriyle hırgür etmesine vesile olacak birkaç yüz milyon dolarlık miras bırakmıştı. Nitekim bununla ilgili sınai, hukuki ve siyasi çekişmeler izleyen kuşak boyunca bütün Kaliforniya'yı hayrete düşürüp herkesin konusu haline gelmiş, sonunda koşulları dile getirilmeyen bir anlaşmayla ve dört oğul arasındaki ölümcül nefretle nihayet bulmuştu. Oğulların en küçüğü olan Theodore ömrünün ortalarında bir zihniyet değişikliği yaşamış, büyükbaş çiftliklerini ve yarış atlarını satmış, sakini olduğu eyaletin milyonerlerinin çoğu dahil olmak üzere yozlaşmış çevrelerinin tamamına savaş açmış, Jacob Sangster tarafından tohumları atılmış tüm o kepazeliklerden devletini temizlemek uğruna Donkişotvari bir mücadeleye girişmişti.

Maud Sangster, Theodore'un en büyük kızıydı. Sangster soyundan, erkekler arasından hep savaşçılar, kadınlar arasındansa daima nadide güzellikler çıkardı ve Maud da bunun istisnası değildi. Ayrıca Sangster soyunun maceracılık virüsünden de bir miktar miras almış olmalıydı ki yetişkinlik çağına, kendi konumundaki kadınlarda kabahat olarak görülen bir sürü şey yapmış olarak girmişti. On binde bir görülecek şekilde bir gelin adayı iken evlenmemeyi tercih etmişti. Bir süre Avrupa'da yaşadıktan sonra memlekete dönerken hayatını paylaşacağı kişi olarak bir soylu getirmeyince evdeki konumunu hayli sarsmıştı. Açık hava sporlarına ilgi duymuş, eyalet tenis şampiyonluğunu kazanmış, girdiği iddia üzerine San Mateo ile Santa Cruz arasını belli bir sürede yürüyerek* geleneksel tavırlardan farklılığıyla sosyete dergilerini heyecan-

* Aralarında yaklaşık 90 kilometre mesafe olan iki yerleşim. 800 metre rakımlı rampalara çıkıp deniz seviyesine inen engebeli yol, hayli zorlu bir yürüyüş parkurudur. (ç.n.)

landırmaya devam etmiş, hatta bir keresinde Burlingame'de* yapılan özel bir maçta erkekler takımında polo oynayarak sansasyon yaratmıştı. Arada resimle de ilgilendiğinden, San Francisco'nun Latin Mahallesi'nde** bir stüdyosu vardı.

Tüm bunlar, yine de babasının bu hayatı değiştirmesine yönelik saldırısı şiddetlenene kadar fazla önemli olmamıştı. Bağımsızlığına tutku derecesinde bağlı, kendini memnuniyetle teslim edeceği erkeği henüz bulamamış, karşısına çıkan taliplerin hepsine burun kıvırmış bir genç kız olarak, hayat tarzına babasından gelen bu müdahaleye çok gücenmiş, cemiyet hayatında uygunsuz görülen tüm davranışlarını zirveye taşıyarak evi terk edip *Courier Journal*'da çalışmaya başlamıştı. Bu işe başladığında yirmi dolar olan haftalık ücreti, kısa sürede elliye çıkmıştı. Esasen müzik ve tiyatro haberleriyle ilgileniyor, resim eleştirileri yazıyor ancak ilginç bir konu yakalarsa haberi çıkarabilmek için gazetecilerin yaptığı tehlikeli şeylerden de uzak durmuyordu. New York'un yıldız gazetecilerinin nafile yere izini bulmaya çalıştıkları Morgan ile büyük röportajını yapan, üstüne dalgıç giysisi geçirip Golden Gate köprüsünün altında denize dalan, Riverside'a kadar ulaşmayı başarıp bütün rekorları kırdığı kesintisiz uçuşunda kuş adam Rood'un[13] yanında bulunan, hep o olmuştu.

Ama Maud Sangster'in görmüş geçirmiş, kaşarlanmış bir Amazon olduğu sanılmasın. Tam tersine, gri gözlü, ince yapılı, yirmi üç yirmi dört yaşlarında, orta boylu, doğa sporlarına bunca meraklı bir kadında, hatta herhangi bir kadında bile zor bulunacak küçük elleri ve ayakları olan, kadınsı zarafetle nasıl davranılacağını da gayet iyi bilen, genç bir cinsilatifti kendisi.

Editörü tarafından Pat Glendon röportajıyla görevlendirilmesi, bizzat kendi önerisiyle olmuştu. Palace Grill adlı lokantada şık takım elbisesi içindeki Bob Fitzsimmons'a

---

* San Francisco civarındaki zengin bir yerleşim. Sakinlerine Blingum denirdi. (ç.n.)

** Paris'te öğrencilerin, sanatçıların, aydınların bohem bir hayat yaşadığı Quartier Latin semtine gönderme. (ç.n.)

kısa bir bakış atmak dışında ömrü hayatında tek bir boksör görmemiş, en azından Genç Pat Glendon'ın, Nat Powers ile yapacağı maç için idmanlara başlamak üzere San Francisco'ya geldiği güne kadar hiç de bu sporun meraklısı olmamıştı. Onun dikkatini çeken şey, basında Glendon'a takılan isimdi: Cehennem Canavarı! Kesinlikle görmeye değerdi. Hakkında okuduklarına bakılırsa tam bir canavar-adamdı, ormanlarda dolaşan azman yırtıcıların suratsızlığına, sessiz öfkesine ve gaddarlığına sahip, üstelik son derece aptal biriydi. Evet, gazetelerdeki fotoğrafları tüm bunları ortaya koymuyordu, ama o azametli kas görüntüsünün bu tür özelliklere eşlik etmesi gayet beklenen bir şeydi. Böylece, yanında gazetenin fotoğrafçısıyla birlikte Stubener tarafından belirlenmiş saatte Cliff House'daki antrenman sahasına gitti.

Yalnız, emlak kralının başında bir dert vardı: Pat isyanlardaydı. O koca bacaklarından birini oturduğu koltuğun kolçağının üstünden aşırmış, Shakespeare'nin *Soneler* kitabını da yüzü aşağı gelecek şekilde dizinin üstüne koymuş, yeni kadınlar[14] hakkında verip veriştiriyordu.

"Ne diye gelip burunlarını bizim oyunumuza sokmak isterler ki?" diye itirazlanıyordu. "Burası onlara göre değil. Boks hakkında ne bilirler ki? Erkekler zaten yeterince kötü değil mi? Ben bir şov değilim. Kadın buraya beni malzeme yapmaya geliyor. Hayatta idman sahasında etrafımda kadın istemem, ister gazeteci olsun, isterse ne olursa olsun."

"Ama kadın sıradan bir gazeteci değil," diye karşı çıktı Stubener, "Sangster ismini duymadın mı, o milyonerler ailesini?"

Pat başını sallayarak duyduğunu ifade etti.

"İyi ya işte, bu da onlardan biri. Kadın cemiyetten, yüksek sosyeteden. İstese kendi parasını kazanmak için çalışmak yerine Blingum tayfasıyla birlikte takılabilirdi. Babası beş para etmeyebilir, ama elli milyon dolarlık kıymete sahip."

"O zaman neden gazetecilik yapıyor? Onun yerine zavallı bir yoksul girer de çalışırdı hiç olmazsa..."

"Babasıyla ters düşmüş. Adam San Francisco'yu temizlemekle uğraşırken ona gücenmiş mi ne... Evden ayrılmış. Bir anda. Evden ayrılıp kendine bir iş bulmuş. Bak sana ne diyeceğim Pat, kız ne yazarsa kalıcı oluyor, insanların diline yapışıp kalıyor. Körfezde onun girdiği konuda kalem oynatan başka bir kalemşor bulamazsın."

Pat ilgi göstermeye başlayınca Stubener aceleyle devam etti.

"Bir de aynı senin de yazdığın şu lay lay lomlara benzer şiirler yazıyor. Tabii tahminimce onunkiler daha iyidir; neden dersen, kız bir zamanlar koca bir şiir kitabı çıkarmış. Bir de tiyatroları izleyip yazıyor. Şehrin gönlünü kazanan bütün büyük oyuncularla röportaj yapıyor."

Pat, "İsmini gazetede görmüştüm," dedi.

"Görmüşsündür tabii. Kız seninle röportaj yapmaya geliyor diye onur duyman lazım. Yine de seni fazla rahatsız etmeyiz. Ben de burada olur, söylenecek şeylerin çoğunu söylerim. Bilirsin, zaten hep böyle yaparım."

Pat şükran duygusuyla baktı ona.

"Bir şey daha: Röportaj bitene kadar dayanman lazım. Bu da boksun iş tarafı. Büyük bir reklam olacak ve kimse bizden para istemeyecek. Böyle bir reklam yaptırmak istesek paramız yetmez. İnsanların ilgisini, kalabalıkların dikkatini çekiyor ve sonra da o kalabalıklar sayesinde gişe gelirleri yükseliyor." Bir an durup kapıyı dinledi, sonra saatine baktı. "Geldi galiba. Gidip onu içeri alayım. Kısa kesmesini söylerim, o da fazla uzatmaz herhalde." Koridorda giderken geri döndü. "Aman ha, kıza düzgün davran, Pat. Midyeler gibi kapanıp öylece durma. Sana soru sorduğunda bir şeyler söyleyiver."

Soneler'i masanın üstüne koyup eline bir gazete alan Pat, ikilinin odaya girmesi üzerine ayağa kalkmadan önce haberlere iyice dalmış gibi görünüyordu. Karşılaşmaları, ikisi için de tam bir şok oldu. Mavi gözlerle gri gözlerin buluşması, erkeğin ve kadının hep aradığı ama bulacağını hiç ummadığı bir şeye ulaşmışçasına haykırması, zafer kazanmışçasına birbirini çağırmasıydı sanki. Ama bu duygu sadece bir an

sürdü. İkisi de ötekinde öylesine farklı şeyler görmeyi bekliyordu ki hemen sonraki an bu farkındalık kafa karışıklığına dönüştü. Kadınların tarzı gereğince kendini ilk kontrol eden ve bunu da kendini kaybettiğine dair dışarı herhangi bir işaret vermeden yapan, Maud oldu. Glendon'a doğru yürüyüp aradaki mesafenin çoğunu kateden de oydu. Genç ise tanışma süresince nasıl çuvalladığını fark etmedi bile. Karşısında bir kız vardı, bir kadın. Dünyada böyle bir varlığın olabileceği hiç aklına gelmezdi. Önceden dikkatini çekmiş olan birkaç kadın, o anda karşısındakine benzer birinin var olabileceğine dair hiçbir işaret vermemişti. Yaşlı Pat'in onun hakkında nasıl bir yargıya varacağını merak etti; acaba bulduğu anda iki eliyle yapışmasını öğütlediği kadın bu olabilir miydi? Sonra fark etti ki nasıl olmuşsa olmuş, kızın elini tutmuştu. Sanki hiç görülmemiş bir şeye bakıyormuşçasına, ilgiyle, merakla, büyülenmişçesine o ele baktı ve narinliğine hayran kaldı.

Kız ise ilk net ve açık çağrının kendi üzerindeki yankılarını yok etmek üzere harekete geçmişti bile. Ona göre başına tuhaf bir şey gelmiş ve bu yabancı adama karşı içinden bir şeyler akmıştı, hepsi o kadar. Karşısındaki adam, boks ringlerinin cehennem canavarı, kendi gibi salakları yumruklayıp duran aptal, iriyarı, dövüşken bir kocaman erkek hayvan değil miydi? Yine de adamın elini hiç bırakmamacasına tutmasını bir gülümsemeyle karşıladı.

"Elimi alabilir miyim Bay Glendon? Bilirsiniz... onlar bana lazım."

Adam boş boş kıza baktı, kendi elinde tutsak ettiği eline doğru onun bakışlarını izledi ve bütün kanını yüzüne akın ettirip suratının kıpkırmızı kesilmesine neden olan bir münasebetsizlik duygusunun hücumuyla hemen bıraktı.

Kız o kızarmayı görünce onun hakkında zihninde oluşan kaba azman resmine pek uymadığı düşüncesi belirdi dimağında. Herhangi bir şeyden utanıp da kızaran bir canavarın var olabileceğini aklı almıyordu. Ayrıca, adamın anında bir özür cümlesi mırıldanmasını sağlayabilecek akıcılıktan yok-

sun olmasının ne kadar hoşuna gittiğini fark etti. Öte yandan adamın gözleriyle adeta kendisini yemesi biraz şaşırtıcı, huzur bozucuydu. Adam kendinden geçmişçesine ona sabitlenmişken yanakları daha da kızarmıştı.

Bu arada Stubener kıza bir sandalye getirmiş, Glendon da otomatik bir hareketle kendi koltuğuna çökmüştü.

"Çok iyi durumda Bayan Sangster, tam formunda," diyordu menajer. "Öyle değil mi Pat? Hayatında hiç bundan daha iyi hissettiğin olmuş muydu?"

Glendon bu sorudan rahatsız oldu. Sıkıntılı bir ifadeyle kaş çatıp soruya cevap vermedi.

Kız, "Uzunca bir süredir sizinle tanışmak istiyordum Bay Glendon," dedi. "Daha önce profesyonel bir boksörle röportaj yapmamıştım. Uzmanca sorular soramazsam kusura bakmayacağınızdan eminim."

Menajer, "Belki onu hareket halinde görerek başlasanız daha iyi olur," önerisinde bulundu. "O boks kıyafetini giyerken ben de size gereken bilgileri ve taze haberleri veririm. Pat, Walsh'ı çağıralım da bir iki yumruklaşın."

Glendon, tam da bir cehennem canavarından çıkabilecek kaba bir homurtuyla, "Asla öyle bir şey yapmayacağız" dedi. "Röportaja geçelim."

Röportaj pek tatmin edici gitmiyordu. Konuşmaların çoğunu Stubener yapar, Maud'a rahatsızlık verecek şekilde hep onun fikirleri ortalıkta dolaşırken Pat hiçbir şeye gönüllü olmuyordu. Kız gencin hoş çehresini, kocaman açılmış berrak mavi gözlerini, kartal gagasını çağrıştıran şekilli burnunu, köşelerindeki kıvrımlarıyla yüzüne hoş bir erkeksi hava kazandırırken en ufak suratsızlık ifadesine neden olmayan yalın dudaklarını inceledi. Hakkında gazetelerde bunca şey çıkmış olduğuna göre kafa karıştırıcı bir kişiliğe sahip olduğu sonucuna vardı. Onda herhangi bir canavarlık emaresi arayıp durdu, boşu boşuna. Ve onunla temas kurmaya çalıştı, nafile yere. Her şeyden önce profesyonel boks hakkında fazla

bilgisi yoktu ve ne zaman bir şey soracak olsa lafın ucunu, yağdırdığı bilgilerle birlikte hemen malumatfuruş Stubener ele geçiriyordu.

"Bir profesyonel boksörün hayatı hayli ilginç olmalı," diyerek derin nefes verdi bir keresinde, "bu konuda bir şeyler duymak isterim. Anlatın bana, neden dövüşüyorsunuz? Ah, tabii ki parasal nedenler dışında." (Bu son lafı, Stubener araya girmesin diye yapıştırıvermişti.) "Dövüşmekten hoşlanıyor musunuz? Başka adamlarla kapışmak size heyecan mı veriyor? Kendimi nasıl ifade edebileceğimi bilemiyorum, lütfen söylediklerimi sabırla karşılayın."

Pat ile Stubener aynı anda konuşmaya başladılar ve genç, ilk kez menajerini bastırdı.

"İlk başlarda boksu pek önemsemiyordum..."

"Görüyorsunuz ya her şey ona nasıl da kolay geliyor," diye Stubener araya girdi.

"Ama sonra," diye devam etti Pat, "daha iyi boksörlerle, gerçekten büyük, zeki dövüşçülerle karşılaşmaya başlayınca..."

"Şevke mi geldiniz?"

"Evet, aynen öyle oldu, şevke geldim, ilgi duymaya başladım... aslına bakarsanız ciddi bir ilgi duydum. Ama yine de olması gerektiği kadar içine çekmiyor beni. Yani her karşılaşma, aklımla ve kaslarımla üzerinde çalışıp çözmem gereken bir tür problem tabii, ama maçın sonucu hakkında içimde hiç şüphe olmaz..."

Stubener, "Hiçbir maçının sonucunu puanlamaya bırakmadı," ilanında bulundu. "Bütün karşılaşmalarını nakavtla kazandı."

Pat, "Ama bana göre boksta olması gereken en büyük heyecanı ortadan kaldıran şey de sonucun bu şekilde önceden kestirilebilirliği," diye sözünü bağladı.

Menajer, "Jim Hanford'un karşısına çıktığında o heyecanı kesin duyarsın," dedi.

Pat gülümsedi, ama cevap vermedi.

"Bana bir şeyler daha anlatın," dedi kız, "örneğin dövüşürken ne hissettiğinizi..."

İşte o anda Pat, menajerini, Bayan Sangster'i ve kendisini şaşırtan bir şey yaparak şu sözleri etti:

"Sanırım sizinle bu tür şeyler konuşmak istemiyorum. Sizinle benim konuşacak daha önemli şeylerimiz varmış gibi geliyor bana. Sanki..."

Sonra ne söylediğinin farkına vararak ama bunu neden söylediğini bilemeyerek bir anda durdu.

"Evet," diye hevesle haykırdı kız, "evet, işte bu. Zaten iyi bir röportaj da böyle olur; gerçek kişilik çıkar ortaya."

Oysa Pat'in dili bağlanmıştı sanki; Stubener de gencin ağırlığı, vücut ölçüleri, kol açıklığı gibi sayısal bilgiler verip şampiyonunu Sandow, Korkunç Türk,[15] Jeffries ve o dönemin diğer güçlü adamlarıyla karşılaştırarak konudan uzaklaşmıştı. Bu bilgilerle fazla ilgilenmeyen Maud Sangster, sıkıldığını belli etti. Gözlerini etrafta dolaştırırken bakışları *Soneler*'e denk geldi. Kitabı eline alıp soru sorarcasına Stubener'e baktı.

"Pat'in," dedi adam. "Hep bu tür boş şeylere meraklıdır. Renkli fotoğraf çeker, resim sergilerini gezer, böyle şeyler yapar işte. Aman sakın bunu yazmayın. Şöhretini mahvedersiniz yoksa."

Kız suçlarcasına Glendon'a bakınca genç de ne yapacağını şaşırdı. Aslında kız bu durumu harika bulmuştu. Dev gibi vücuduyla adam dövenlerin şahı olan ama bir yandan da şiir okuyan, resim sergilerine giden, renkli fotoğraf çekme denemeleri yapan utangaç bir genç! Karşısındaki, kesinlikle bir cehennem canavarı değildi.

Gencin utangaçlığının, aptallığından değil, duyarlılığından kaynaklandığını artık sezmişti kız. Shakespeare'in *Soneler*'i ha! Tam da üzerinde durulacak konuydu. Halbuki Stubener bu güzel fırsatı elinden kapmış, yine o bitip tükenmek bilmez istatistiklerine dönmüş, şakıyıp duruyordu.

Maud, birkaç dakika sonra, hem de ne yaptığını tam olarak bilmeden en önemli konuyu açtı. Genci ilk gördüğü anda

ona duyduğu büyük çekim, *Soneler*'in keşfinden sonra içini tekrar gıdıklamaya başlamıştı. Muhteşem hatları, yakışıklı yüzü, yalın dudakları, berrak gözleri, kısa kesilmiş saçlarının ortaya çıkardığı güzel alnı, etrafa yaydığı fiziksel sağlık ve temizlik halesi; tüm bunlar ve sezdiği başka bir sürü şey, şimdiye dek hiçbir erkeğe olmadığı kadar kızı ona çekiyor ama bir yandan da aklında, önceki gün *Courier Journal*'ın haber merkezinde duyduğu kirli söylentiler dolanıp duruyordu.

"Haklısınız," dedi. "Gerçekten de konuşacak daha önemli şeylerimiz var. Anlayabileceğim hale getirerek bana anlatmanızı istediğim bir şey var. Sorayım mı?"

Pat başıyla evet dedi.

"Dürüst olabilir miyim? Can sıkıcı ölçüde dürüst ama... İnsanların belli maçlardan ve belli bahislerdeki oranlardan konuştuğunu duymuşluğum vardır; o zamanlar pek önem vermediysem de sanki bu sporda hayli numara döndüğü, şike yapıldığı konusunda genel bir fikir birliği var gibi gelmişti bana. Şimdi size bakınca bu şikelerin bir parçası olmanızı anlamakta zorlanıyorum. Sizin boksu spor olarak sevdiğinizi ve tabii getirdiği paraya da hayır demediğinizi anlıyorum, ama bir türlü anlayamadığım şey..."

Pat'in dudakları kibar, hoşgörülü bir gülümsemeyle bükülürken "Anlayacak bir şey yok," diye araya girdi Stubener. "Hepsi masal bunların, boksta şike konusundaki tüm bu atıp tutmalar, sonucu önceden ayarlanmış karşılaşmalar, spordaki kokuşmuşluk falan, hepsi boş laf. Sizi temin ederim Bayan Sangster, öyle bir şey yok. Şimdi de isterseniz size Bay Glendon'ı nasıl keşfettiğimi anlatayım. Bir gün babasından mektup aldım..."

Ancak Maud Sangster laf kalabalığına getirilmeyi kabul etmeyip doğrudan Pat'e döndü.

"Bakın, özellikle bir karşılaşmayı iyi hatırlıyorum. Birkaç ay önce olmuştu, kim kiminle dövüşüyordu, hatırlamıyorum. *Courier Journal*'ın editörlerinden birisi bana o maçta güzel para kazanacağını söylemişti. İçeriden bilgi aldığını ve maçın

hangi rauntta biteceği üzerine bahse gireceğini anlatmıştı. On dokuzunca rauntta bitecekmiş. Bunu maçtan bir gün önce konuşmuştuk. Ertesi gün zafer kazanmış edasıyla gelip maçın aynen söylediği rauntta bittiğine dikkatimi çekmişti. O zaman bu konuda öyle ya da böyle bir şey düşünmemiştim. Profesyonel boksla ilgilenmezdim. Ama şimdi ilgimi çekiyor. O zamanlar duyduklarım, boks hakkında kafamda oluşan belirsiz fikirlerle uyum içindeymiş gibi görünüyor. Yani hepsinin boş laf olmadığı belli, öyle değil mi?"

Glendon, "O maçı hatırlıyorum," dedi. "Owen-Murgweather maçıydı. Gerçekten de on dokuzuncu rauntta bitmişti. Bu sonucu maçtan önceki gün duyduğunu söylüyor. Buna ne dersin Sam?"

Menajer, "Bir adamın loto bileti alıp kazanmasına sen ne dersin?" diye yan çizerken bir yandan da vereceği cevap için aklını toparlamaya çalışıyordu. "Mesele bu. Boksörlerin form durumlarını, yardımcılarını, antrenörlerini ve buna benzer şeyleri iyice çalışıp inceleyen adamlar, maç şu rauntta bitecek diye bahse girebilir. Aynı at yarışlarında bire yüz bahse girdiği bilinen adamlar gibi. Bir şeyi sakın unutmayın: Biri kazanıyorsa mutlaka kaybeden birileri, yani doğru bahsi oynamayan birileri vardır. Bayan Sangster, şerefim üzerine sizi temin ederim, boksta şike diye, sonucun önceden ayarlanması diye bir şey... yoktur."

"Sizin fikriniz nedir Bay Glendon?" diye sordu kız.

Stubener araya girip "Benimkiyle aynıdır," diye cevabı kendisi verdi. "Benim her söylediğimin kelimesi kelimesine doğru olduğunu bilir. Ömrü boyunca namuslu olmayan tek bir maç bile yapmamıştır o. Doğru değil mi, Pat?"

"Evet, doğru," diye onayladı genç. Maud Sangster açısından işin ilginç yanıysa gencin doğru söylediğine inanmasıydı.

Sanki aklını gölgeleyen bir muammadan kurtulmak istermiş gibi alnını sıvazladı kız.

"Bakın," diye söze başladı. "Dün aynı editör bana sizin önümüzdeki maçınızda da şike olduğunu ve hangi rauntta sona ereceğinin bilindiğini söyledi."

Stubener paniğin sınırındaydı, ama Pat'in sözleri cevap vermesine gerek bırakmadı.

Pat, ilk kez gümbürdeyen bir sesle, "O zaman editör yalan söylüyor," dedi.

"Ama daha önce yalan söylememişti," diye ona meydan okudu kız.

"Peki söyleyin bakalım, Nat Powers ile yapacağım maç hangi rauntta sona erecekmiş?"

Kız ağzını açamadan menajer ortaya atıldı.

"Yuh artık, Pat!" diye bağırdı. "Kesin sesinizi. Bunlar her zamanki ring dedikoduları, başka bir şey değil. Hadi röportaja dönelim."

Artık yumuşak yumuşak bakmak yerine haşin ve emredici nazarlarla mavi gözlerini kıza sabitlemiş olan Glendon onu görmezden geldi. Kız tesadüfen de olsa son derece büyük, aklını karıştıran her şeyi açıklayabilecek bir konuya dokunduğundan artık emindi. Bir yandan da gencin sesinin ve bakışlarının hükmediciliğinden etkilenmiş, heyecan duymuştu. Karşısında hayatı boğazından yakalayıp istediği her neyse içinden çekip alabilecek bir erkek vardı.

Glendon sorusunu tekrarladı. "Editör hangi raundu söyledi?"

Stubener tekrar araya girdi. "Pat, bırak allasen şu aptalca lafları."

Maud Sangster, "Umarım bu soruyu cevaplamama izin verirsiniz," dedi.

Glendon ise "Sanırım Bayan Sangster ile kendim de konuşabilirim," diye ekledi. "Sen dışarı çık Sam. Git de fotoğrafçıyla ilgilen."

Yoğun ve sessiz bir an boyunca birbirlerine baktılar, sonra menajer yavaşça kapıya doğru ilerledi, açtı ve konuşulanları dinlemek için kafasını bu tarafa çevirdi.

"Hangi raundu söylemişti?"

"Umarım hata etmiyorumdur," dedi kız, titrek bir sesle, "ama kesinlikle eminim ki on altıncı raunt demişti."

Glendon'ın yüz ifadesinin bir an içinde şaşkınlık ve öfkeyle dolduğunu görüp sonra da menajerine attığı bakıştaki öfke ve suçlamaya tanık olan kız, tam isabet kaydettiğini artık biliyordu.

Gerçekten de gencin bu öfkesinin bir nedeni vardı. Stubener'le maç hakkında konuştuklarını, hem izleyicilere paralarının karşılığını vermek, hem de karşılaşmayı gereksiz yere uzatmamak için on altıncı rauntta bitirmeyi kararlaştırdıklarını gayet iyi biliyordu çünkü. Şimdiyse bir gazetenin haber merkezinden çıkıp gelmiş bir kadın karşısında duruyor ve tam da o raundu söylüyordu.

Koridordaki Stubener, sanki sakatlanmış ve sararıp solmuş gibi görünüyor, orada ancak büyük çaba harcayarak durabildiğini belli ediyordu.

"Seninle sonra konuşuruz," dedi Pat ona. "Şimdi kapıyı arkandan kapat."

Kapı kapandı. Artık ikisi baş başaydı. Glendon konuşmuyordu. Yüzündeki ifade, gerçekten de kafasının karıştığını, sıkıntı duyduğunu gösteriyordu.

"Eee?" diye sordu kız.

Genç ayağa kalkıp bir kule gibi kızın tepesine dikildi, sonra tekrar oturdu, diliyle dudaklarını ıslattı.

"Bakın size ne diyeceğim," diye konuştu sonunda. "Maç on altıncı rauntta bitmeyecek."

Kız ağzını açmadı, ama ikna olmamışçasına, sorgularcasına gülümsemesi genci incitti.

"Bekleyin ve görün Bayan Sangster. Göreceksiniz ki sizin editör yanılıyormuş."

Küstah bir cesaretle, "Yani diyorsunuz ki plan değişecek, öyle mi?" diye sordu kız.

Sözcük seçimi iğne gibi battı gence.

"Yalan söylemek gibi bir alışkanlığım yoktur," dedi sertçe, "kadınlara bile."

"Bana yalan söylemiyorsunuz, ama planın değişeceğini de yalanlamıyorsunuz. Bay Glendon, belki aptal olabilirim,

ama maçın hangi rauntta biteceği ayarlanmışsa ve biliniyorsa, raundun sayısının değişmesinin ne tür bir fark yaratabileceğini göremiyorum."

"Size hangi rauntta biteceğini söyleyeceğim ve başka da kimse bilmeyecek."

Kız omuz silkip gülümsedi.

"Sanki at yarışları için tüyo veriyormuşsunuz gibi. Siz de bilirsiniz, tüyolar hep bu şekilde verilir. Ayrıca çok da aptal değilimdir ve burada bir yanlış olduğunu görebiliyorum. Ben maçın hangi rauntta biteceğini söyleyince neden kızdınız? Menajerinize neden öfkelendiniz? Onu neden odadan gönderdiniz?"

Glendon cevap olarak dışarı bakacakmışçasına pencereye yürüdü. Orada fikrini değiştirdi, yarı yarıya kızdan tarafa döndü. Kız onu görmüyor, ama yüzünü incelediğini hissediyordu. Sonra genç geldi ve oturdu.

"Bayan Sangster, size yalan söylemediğimi belirttiniz ve doğruydu. Söylemiyordum." Durumu anlatacak doğru ifadeleri ararken biraz duraladı. "Şimdi size söyleyeceğim şeye inanabilir misiniz? Bir... bir profesyonel boksörün sözüne güvenebilir misiniz?"

Ciddiyet içinde başıyla onayladı kız, doğrudan gencin gözlerine bakıyor ve o anda doğru söyleyeceğine kesinlikle inanıyordu.

"Ben hep doğru ve namuslu dövüştüm. Hayatta kirli tek bir kuruşa bile dokunmamış, kirli iş çevirmeye hiç kalkmamışımdır. Bu şekilde devam etmek isterim. Söylediğiniz şeyle beni feci sarstınız. Bu konuda ne yapacağımı bilemiyorum. Acele bir karar vermek istemem. Bilemiyorum, ama burnuma feci kokular geliyor. Beni sıkıntıya sokan şey de bu. Sizin de görebileceğiniz gibi Stubener ile bu maç üzerine konuştuk ve on altıncı rauntta biteceği konusunda aramızda anlaştık. Şimdi siz bana aynen bunu söylüyorsunuz. Editör nereden biliyor? Benden değil. Demek ki Stubener sızdırmış... velev ki..." Konuyu kafasında tartışmak için durdu. "Velev ki sizin

editör şanslı bir tahmin yapmış olsun. Şu anda bu konuda ne yapacağıma karar veremiyorum. Gözlerimi açıp beklemem ve ne olup bittiğini öğrenmem lazım. Size verdiğim her söze tamamen güvenebilirsiniz. İşte elimi uzatıyorum."

Gelip tekrar kule gibi kızın tepesine dikildi. Pat'in karşısına geçmek üzere ayağa kalkan kızın küçücük eli, gencin kocaman avcu tarafından sımsıkı sarmalandı. Doğrudan birbirlerinin gözlerinin içine baktıktan sonra ikisi de iç içe girmiş ellerine istemsiz bakışlar attılar. Kız, bütün hayatı boyunca kadınlığının bundan daha çok farkında olduğu bir an yaşamadığını hissetti. Bir elin narin kadınsılığıyla ötekinin sert erkeksiliğinde dile gelen cinsiyet farkı ürperticiydi. Sessizliği bozan Glendon oldu.

"Ne kadar da kolay incinebilirsiniz," derken kız, elini sımsıkı tutan elin okşarmışçasına gevşediğini hissetti.

Eski Prusya kralının devlere olan ilgisini[16] hatırlayan kız, elini çekerken bu düşüncenin bu kadar uygunsuz bir anda aklına gelmesine gülümsüyordu.

"Bugün buraya gelmenize çok memnun oldum," diyen genç, hemen sonra da gözlerindeki hayranlık parıltılarının yalanladığı bir açıklamayla, beceriksizce durumu toparlamaya çalıştı. "Yani diyorum ki belki de çarpık çurpuk işler konusunda gözümü açmış oldunuz da ondan."

Ama kız onu sıkıştırmaktan vazgeçmiyordu. "Beni şaşırtıyorsunuz. Profesyonel boksun ne kadar kokuştuğu herkes tarafından gayet iyi bilinirken bu alanın önde gelen isimlerinden biri olarak sizin nasıl olup da bu konuda bir şey bilmediğinizi anlayamıyorum. Ben doğal olarak sizin de her şeyi bildiğinizi sanırken siz bunu aklınıza bile getirmediğinize beni ikna ettiniz. Diğer boksörlerden farklısınız herhalde."

Genç, başıyla onayladı.

"Tahminimce bu, durumu açıklıyor. Zaten onlardan, yani diğer boksörlerden, organizatörlerden, spor camiasının hepsinden uzak durduğum için böyle olmuş olmalı. Benim gözümü bağlamak hayli kolaydı yani. Gözümdeki bu bağın

tamamen kalkıp kalkmadığını göreceğiz. Anlıyorsunuz değil mi, bizzat ben kendim araştırıp bulacağım."

"Peki değiştirecek misiniz?" diye sordu kız. Gencin yapmaya giriştiği her şeyi başaracağına bir şekilde ikna olmuş halde, nefes nefese sormuştu bu soruyu.

"Hayır, bırakacağım," diye geldi cevap. "Eğer dürüst değilse uzaktan yakından herhangi bir ilgim olsun istemem. Kesin olan tek şey var: Nat Powers'la yapacağım maç on altıncı rauntta bitmeyecek. Eğer sizin editörün verdiği tüyo gerçekse, herkes yanılacak. Karşılaşmayı on altıncı rauntta bitirmeyecek, yirmili rauntlara kadar uzatacağım. Göreceksiniz."

"Ve ben editöre söylemeyeceğim, değil mi?"

Kız gitmeye hazırlanıyordu.

"Elbette. Eğer sadece bir tahminde bulunduysa, bırakalım da şansını denesin. Eğer maç şikeliyse o zaman bahsi kaybetmeyi hak etmiş demektir. Bu da bizim küçük sırrımız olarak kalsın. Ne yapacağımı söyleyeyim. Size maçı bitireceğim raundun sayısını vereceğim. Yirmili rauntlara bırakmak istemiyorum. Nat Powers'ın işini on sekizinci rauntta bitireceğim."

Kız, "Ben de kimseye bunu fısıldamayacağım," diye ona söz verdi.

"Sizden bu iyiliği isteyeceğim," dedi genç biraz tereddütle. "Biraz büyük bir iyilik olabilir."

Kızın yüzünde bu iyiliğin anında kabul edildiğini okuyan genç, sözüne devam etti.

"Tabii ki röportajın bu kısmını yayımlamayacağınızı biliyorum, ama benim istediğim başka bir şey. Hiçbir şey yayımlamanızı istemiyorum."

Sorgulayıcı gri gözleriyle gence hızlı bir bakış attıktan sonra verdiği cevaba kendi de şaşırdı kız:

"Elbette. Hiçbir şey yayımlanmayacak. Tek bir kelime bile yazmayacağım."

"Biliyordum," dedi genç, sadece.

Kız ilk anda bir teşekkür bile almadığına biraz bozulduysa da hemen sonra o şükran ifadesinin gelmemesine memnun

oldu. Yaşadıkları şu bir saatlik birliktelikte gencin bambaşka bir şeylerin temelini attığını hissediyordu. Şu soruyu soracak cesareti de oradan aldı zaten:

"Nereden biliyordunuz?"

"Bilmem," diye başını salladı genç. "Açıklayamam. Sanki son derece doğal bir şeymiş gibi biliyordum. Bir şekilde siz ve ben hakkında çok şey biliyormuşum gibi geliyor."

"İyi de röportajı neden yayımlamıyoruz? Menajerinizin de dediği gibi iyi reklam olurdu."

"Biliyorum," dedi genç, yavaşça. "Ama sizi bu şekilde tanımış olmak istemem. Bu röportajı yayımlamak sizi de üzecekti bence. Sizi mesleğiniz gereği tanıdığımı düşünmek istemem. Sizinle yaptığımız bu konuşmayı, bir erkekle bir kadın arasında geçen sohbet olarak hatırlamak isterim."

O bu lafları ederken gözlerinde, bir erkeğin bir kadına bakarken takındığı ifade vardı. Kız gencin gücünü, etkisini duyumsadı; dili bağlının, sakarın önde gideni olduğu yönünde nam salmış şu adamın karşısında asıl dili tutulanın, tuhaf hareketlerde bulunanın kendisi olduğunu hissetti. Doğrudan konunun özüne inerek çoğu adama göre çok daha ikna edici konuşmalar yapabilen bir adamdı işte. Kızı en çok çarpan şeyse karşısındakinin tamamen saf ve yalın bir içtenlikle davrandığına ve önceden çalışılmış bir yapmacıklığa başvurmadığına, nasıl olup da kendisinin bu kadar kalpten bir kesinlik duygusuyla inandığıydı.

Genç, otomobiline kadar geçirip veda ederken bir heyecan daha yaşattı kıza. Elleri tekrar kenetlendiğinde şöyle dedi:

"Bir gün sizi yine göreceğim. Tekrar görüşmek isterim. Birbirimize son sözümüzü söylemediğimize dair bir his var içimde."

Otomobil hareket ederken aynı hissin kendi içinde de olduğunu fark etti kız. İnsanın huzurunu bozan Pat Glendon denen bu adamla, yani adam dövenlerin şahıyla, yani cehennem canavarıyla ilgili daha göreceği neler vardı kim bilir.

Glendon idman sahasına döndüğünde kaygılı menajeriyle karşılaştı.

"Neden beni odadan kovdun ki?" diye hesap sordu adam. "Artık işimiz bitik bizim. Her şeyi mahvettin. Daha önce bir gazeteciyle hiç tek başına kalmamıştın. Hele o röportaj bir yayımlansın göreceksin başımıza geleni."

Sakin bir keyif haliyle ona bakan Glendon, sanki yanından geçip gidecekmiş gibi yaptı ama son anda fikrini değiştirdi.

"Röportaj yayımlanmayacak."

Stubener keskin bir bakış fırlattı.

"Yayımlamamasını istedim," açıklaması geldi.

Stubener bunun üzerine patladı.

"Ne yani, böyle ağız sulandırıcı bir haberi çekmeceye mi tıkacak?"

Glendon iyice sakinleşip duygusuzlaştı. Sesi sert ve son derece nahoştu.

"Yayımlamayacak. Bana söz verdi. Onun sözünden kuşku duymak, ona yalancı demek olur."

Gencin gözlerinde İrlandalılara özgü ateş yanıyordu. İşte bu yüzden ve tutkusunun etkisiyle menajerin kolunu farkında olmadan sıkıca kavrayan eller yüzünden, o ellerin ve yüz yüze olduğu adamın gücünü iyi bilen Stubener, artık kuşku duymaya cesaret edemedi.

BÖLÜM VII

Glendon'ın maçı uzatmayı düşündüğünü Stubener'in anlaması fazla sürmediyse de ne kadar uğraşırsa uğraşsın hangi rauntta bitirmeyi düşündüğüne dair en ufak bir ipucu alamadı. Yine de vakit kaybetmeden Nat Powers ve menajeriyle gizli kapaklı ayarlamalara girişti. Powers'ın bahisçilerden oluşan sadık bir izleyici kitlesi vardı ve bahis çetesinin hasadını yapmasına engel olunmaması gerekiyordu.

Maç akşamı Maud Sangster, o zamana dek yaptıklarından çok daha cüretkâr bir gelenek yıkıcılığı kabahati işleyecek, ancak bu konuda toplumu derin sarsıntılara uğratacak herhangi bir laf sızmayacaktı. Genç kadın, editörünün himayesi altında, ringe yakın sıralardan birine oturmuştu. Saçlarını ve yüzünün büyük kısmını geniş kenarlı bir şapkanın altında gizlemiş, üstüne de topuklarına kadar inen bir erkek paltosu giymişti. Kalabalığın arasında salona girerken kimse kadın olduğunu fark etmediği gibi ringin hemen yanında, onunsa tam önünde bulunan basın sıralarında oturan gazeteciler de kendisini tanımadı.[17]

Son zamanlarda giderek yerleşen âdetler uyarınca o gün seyirciyi ortama alıştırmak için asıl maçtan önce herhangi bir ön karşılaşma yapılmayacaktı. Nat Powers'ın ringe girişini ilan eden alkış patlaması yaşandığında Maud koltuğuna

daha yeni oturmuştu. Yanındakilerin ortasında koridordan ringe doğru inen boksörü gören Maud, adamın heybetli cüssesinden büyük bir korkuya kapılacaktı neredeyse. Kilosunun yarısı kadar çeken bir adamın hafifliğiyle halatların arasından atlayıp salonun tamamından yükselen fırtınalı selamlamaya teşekkür babından geniş geniş sırıttı Powers. Güzel bir adam değildi. Karnabahara benzer iki kulağı, adamın mesleğine ve o mesleğin daimi eşlikçisi olan gaddarlığına delalet ediyor, kırılmış burnu, onu yeniden yapmaya uğraşan cerrahın tüm sanatını gösterdiğini yalanlarmışçasına yüzüne yayılıyordu.

Diğer bir vaveyla Glendon'ın geldiğini haber verdi; kız büyük bir hevesle gencin halatlar arasından geçip köşesine gidişini izledi. İki adamın sarındıkları bornozları atıp ring kostümleriyle birbirinin karşısına dikilmeleri için bütün o usandırıcı anonsların, takdimlerin, meydan okumaların bitmesi gerekti. Başlarının üzerindeki çok sayıda elektrik lambasından gelen parlak beyaz ışık, ikiliye odaklanmıştı; film kameraları için gerekiyordu bunlar. Birbiriyle keskin karşıtlık içindeki iki adama baktığında, safkanı Glendon'da, cehennem canavarınıysa Powers'ta gördü kız. İkisi de bu rollere çok uygun görünüyordu: Yüzü ve vücudu son derece hoş ve biçimli Glendon, yumuşak ve heybetli bir güzellikken Powers'ın yontulmamış bedeniyse asimetrik denebilecek girinti ve çıkıntılar meydana getiren güçlü kaslarla ve keçe gibi yoğun duran kıllarla kaplıydı.

Karşı karşıya durup dövüşürmüş edasıyla kameralara ilk pozlarını verirlerken Glendon'ın bakışları şans eseri halatların aşağısına kayıp kızın yüzünde durdu. Gencin hiçbir şekilde belli etmemesine karşın, kızın kalbi bir anda deli gibi çarpmaya başlayınca kendisini tanıdığını anladı. Hemen sonra gong vurdu, sunucu "Maç başlasın!" diye bağırdı ve maç başladı.

İyi bir mücadeleydi. Kan yoktu, insanın tadını kaçıracak herhangi bir kusur yoktu ve iki boksör de zekice dövüşüyordu. Boksörlerin ilk raundun yarısını sadece birbirlerini tartmakla geçirmesine rağmen Maud Sangster eldivenlerin

karşılıklı oyununu, vuracakmış gibi yapıp geri çekilmesini veya karşısındakine hafifçe dokunuşunu hayli heyecan verici buldu. Maçın ilerleyen aşamalarında şiddet dalgaları arttığındaysa editör, kim olduğunu ve nerede bulunduğunu hatırlatmak için kızın koluna dokunmak zorunda kalacaktı.

Kazandığı elli ring savaşında olduğu gibi rahat ve temiz bir boks çıkaran Powers'ın yaptığı her zekice hareket, kendisine hayranlık duyan bir şakşakçılar topluluğu tarafından alkışlanıyordu. Ancak, rakibini alt edeceği gibi yanlış bir beklentiyle seyircilerin çığlıklar içinde ayağa fırlamasına yol açan şiddetli kombine yumruklar attığı anlar dışında kendini gereksiz yere yormuyordu tecrübeli boksör.

Böyle anlardan birinde, boks terbiyesinden geçmemiş olması nedeniyle Glendon'ın ciddi hasar almadan kurtulacağını anlayamayan kıza, editör eğilip şöyle dedi:

"Genç Pat bu maçı kesinlikle kazanacak. O daha başarılı, onu durduramayacaklar. Ama maçı on altıncı rauntta bitirecek, daha önce değil."

"Ya daha sonra biterse?"

Editörün buna verdiği olumsuz cevabın kesinliği, neredeyse güldürecekti kızı. Doğrusunu yalnızca kendisi biliyordu.

Powers, rakibini dakika dakika, raunt raunt kovalamakla tanınırdı ve Pat de onun bu programına uymaktan memnundu. Sarsılmaz bir savunmaya sahipti ve arada sırada seyircinin ilgisini uyandıracak saldırılarda bulunmaktan geri durmuyordu. Gerçi Powers maçı kaybetmesi gerektiğini biliyordu, ama yine de fırsatını bulursa karşısındakini indirmekte duraksamayacak kadar uzun bir ring deneyimine sahipti. O kadar çok kazık yemişti ki o da yeri geldiğinde başkalarına atmaktan çekinmezdi. Fırsatını bulduğu anda rakibini yere indirmeye, bahis çetesine de canın cehenneme demeye hazırdı. Zekice yapılmış basın kampanyası sayesinde, sonunda Genç Pat'in kendinden üstün bir rakiple karşılaştığı görüşü hâkimdi. Oysa Powers içten içe, asıl daha üstün bir rakiple karşılaşanın kendisi olduğunu iyi biliyordu. Birbirlerine yaklaşıp dövüşü

hızlandırdıkları birkaç seferinde yediği yumrukların kasıtlı olarak hafifletilmiş olduğunu anlamıştı. Glendon'ınsa ayağı azıcık kaysa ya da bir takdir hatası yapsa rakibinin balyoz gibi yumruklarına maruz kalıp maçı kaybedebileceği birçok an oluyordu. Mucizevi denebilecek zaman ve mesafe ayarlama becerisi sayesinde sıyırıp geçen yumruklardan kurtulup kendine güvenini korudu. Tek maç kaybetmemiş, hiç yere düşürülmemiş ve rakiplerine her zaman hakkıyla üstünlük sağlamış bir boksör olarak tersi bir olasılık düşünülemezdi bile.

İki boksörün de gayet iyi durumda vardığı on beşinci raundun sonunda, gerçi Powers azıcık daha hızlı nefes alıyordu ama, ring kenarındaki adamlar arasında onun Pat'i "uçuracağına" bahse girmeye hazır insanlar vardı.

On altıncı raunda çıkma işareti veren gong vurmadan hemen önce Stubener köşesinde oturan Glendon'ın kulağına eğilip fısıldadı:

"İşini şimdi bitirecek misin?"

Kafasını geri atarak hayır anlamında sallayan Glendon, menajerin kaygılı yüzüne bakarak alaycı bir kahkaha attı.

On altıncı raundun gongu çaldığı anda Powers'ın gayrete geldiğini gören Glendon, biraz şaşırdı. İlk saniyeden itibaren fırtına gibi dövüşen rakibi karşısında ciddi hasar görmemek için hayli uğraştı. Onu bloke etti, sarıldı, başını eğerek, yana kaçılarak yumruklarını savuşturdu; geri giderek halatlara sırtını verdiği her seferden sonra tekrar ortaya geldiğinde yeni bir akınla karşılandı. Birkaç kez Powers davetkâr açık kapılar bıraktı, ama Glendon rakibini indirecek yıldırım darbesini vurmayı reddetti. O darbeyi iki raunt sonrasına saklıyordu. Bütün saldırı sırasında tek bir kez bile içindeki tüm kuvveti kullanmadı, rakibine bütün gücüyle yumruk savurmadı.

İki dakika boyunca en ufak bir dinme belirtisi göstermeyen Powers var gücüyle çalıştı. Bir dakika sonra raunt bitecek ve bahis çetesi büyük zarara uğrayacaktı. Fakat o dakika öyle bitmedi. Ringin ortasında yeni buluşmuşlardı. Powers'ın sürekli itip kakması, fazlasıyla debelenmesi dışında her maçta her zaman yapıldığı gibi birbirlerine sarılmışlardı.

Glendon rakibinin yüzünün yanına diri fakat hafif bir kısa sol çıkardı. Maç sırasında en az yirmi tane atmıştı bu yumruktan. Ama şaşkınlık içinde Powers'ın gevşediğini, kağşayarak yere doğru çöktüğünü, vücudunun ağırlığını taşımayı reddeden bacaklarının birbirinden ayrılarak sarsılıp sallandığını gördü. Adam güm diye yere çarptı, yarı yarıya yana döndü, gözleri kapalı halde hareketsiz kalakaldı. Üzerine eğilen hakem, bağıra bağıra saymaya başladı.

Hakem dokuz diye bağırınca Powers sanki kalkmak için çabalıyormuş da kalkamıyormuşçasına sarsıldı.

"On! Nakavt!" diye bağırdı hakem.

Sonra da Glendon'ın elini yakalayıp kazananın o olduğunun işareti olarak, kükreyen seyirciye doğru kaldırdı.

Ringde ilk kez donakalmıştı Glendon. Attığı yumruk, rakibini nakavt edebilecek kadar güçlü değildi. Hayatı üstüne bahse girerdi buna. Çenesini değil, yüzünün yanını hedeflemişti ve başka bir yere değil, tam oraya isabet ettirdiğini biliyordu. Ama rakibi yere düşmüş, hakem de ona kadar sayıp maçı bitirmişti. Amma güzel oynamıştı Powers. Hele de yere düşerken çıkardığı o son güm sesi, ikna edicilik açısından tam bir şaheserdi. Seyirci maçın nakavtla sonuçlandığından hiç kuşku duymazken film kameraları, bu yalanı ölümsüzleştirecekti. Sonuç itibariyle editör maçın biteceği raundu bilmiş ve maç, şikeyle bitmişti.

Glendon halatların arasından Maud'un yüzüne hızlı bir bakış fırlattı. Kız da doğrudan kendisine bakıyordu, ama o iç karartıcı, sert bakışlarda ne bir onay ne de en ufak bir ifade vardı. Hatta genç ona bakarken kayıtsızca suratını öbür yana çevirip yanındaki adama bir şey dedi.

Powers'ın yardımcıları, görünürde enkaza dönmüş boksörlerini köşesine taşıyorlardı. Glendon'ın yardımcılarıysa kendisini kutlamak ve eldivenlerini çıkarmak için yanına yaklaşıyorlardı. Önlerinde Stubener vardı. Glendon'ın sağ eldivenini iki eli arasına alıp "Aferin oğlum Pat. Bunu yapacağını biliyordum," diye bağırırken gözlerinden ışık saçıyordu.

Glendon eldivenini geri çekti. Ve birlikte oldukları yıllar boyunca ilk kez menajeri onun ağzını bozduğunu duydu.

"Canın cehenneme," deyip eldivenlerini çıkarsınlar diye ellerini köşe ekibine uzattı.

BÖLÜM VIII

Editörün boksta dürüst tek bir maçın bile yapılmadığı yolundaki nihai söylevini dinlemek zorunda kalan Maud Sangster, aynı gecenin ilerleyen saatlerinde yatağının kenarında bir süre sessizce ağladı, iyice sinirlendi, sonra da kendisinden, profesyonel boksörlerden ve genel olarak bütün dünyadan tiksinerek uykuya daldı.

Ertesi öğleden sonra Henry Addison'la yaptığı röportaj üstüne çalışmaya başladı, ama bu çalışma hiçbir zaman bitmemeye yazgılıydı. *Courier Journal* haber merkezinde kendisine verilen özel odada oldu olanlar. Yazısına ara vererek gazetenin akşam baskısında Glendon'ın Tom Cannam ile karşılaşacağına dair manşet haberini okurken odacı bir kartvizit getirdi. Glendon'ındı.

"Müsait olmadığımı söyle."

Oğlan bir dakika sonra geri döndü.

"Her şekilde gelecekmiş, ama izin alarak gelmeyi tercih edermiş, öyle dedi."

"Meşgul olduğumu söylemedin mi?"

"Söyledim efendim, ama yine de gelecekmiş."

Maud cevap vermedi. Israrcı ziyaretçiye duyduğu hayranlıkla gözleri parlayan oğlansa konuşup duruyordu.

"Tanıyorum onu. Müthiş biri. Patırtı çıkarmak isterse bütün haber merkezini boşaltıp dışarı atar. Genç Glendon o, dünkü maçı kazanan boksör."

"Peki, al içeri. Bütün haber merkezinin dışarı atılmasını istemem."

Glendon içeri girdiğinde selamlaşma faslı olmadı. Külrengi bir gün gibi soğuk ve konuksevmezdi kız; yarı öteki tarafa dönük olarak masasında oturup gelme nedenini açıklamasını beklerken ne genci bir sandalyeye buyur etti, ne de gözlerinde onu tanıdığını gösterir bir parıltı ışıldadı. O da bu kötü muameleden nasıl etkilendiğine ilişkin herhangi bir belirti vermeden doğrudan konuya girdi.

"Sizinle konuşmak istiyorum," dedi kısaca. "Maç hakkında. Maç o rauntta bitmedi."

Kız omuz silkti.

"Biteceğini biliyordum."

"Bilmiyordunuz," diye sertçe karşılık verdi genç. "Bilmiyordunuz. Ben de bilmiyordum."

Kız dönüp sakin ve sıkılmış bir edayla baktı ona.

"Ne anlamı var ki?" diye sordu sonra. "Profesyonel boks, profesyonel boks demektir ve hepimiz de bunun ne anlama geldiğini biliyoruz. Maç, benim size biteceğini söylediğim rauntta bitti."

"Bitti," diye kabul etti genç. "Ama o rauntta biteceğini bilmiyordunuz. Şu koca dünyada sadece iki kişi, siz ve ben biliyorduk ki Powers on altıncı rauntta nakavt olmayacaktı."

Kız sessiz kaldı.

Tartışmaya yer bırakmayacak şekilde, "Olmayacağını bildiğinizi söylüyorum," diyen genç, kız konuşmaya yanaşmayınca ona yaklaştı. "Bana cevap verin," diye emretti.

Kız başıyla onayladı.

"Ama oldu," diye ısrar etti peşinden.

"Olmadı. Nakavt falan olmadı. Bunu anlıyor musunuz? Size anlatacağım ve siz de dinleyeceksiniz. Size yalan söylemedim. Anladınız mı? Size yalan söylemedim. Ben salaklık ettim ve onlar da beni oyuna getirdiler; benimle birlikte de sizi. Adamın nakavt olduğunu gördüğünüzü sandınız. Ama benim vurduğum yumruk o kadar güçlü değildi. Ayrıca

nakavt edecek yere isabet etmedi. Herif buna inanmamızı sağladı. Nakavt olmuş gibi yaptı."

Sonra durdu ve bir ümit, kıza baktı. Kız ise artık nasıl olduysa, bir heyecan patlamasıyla birlikte ona inandığını anladı ve hayatta sadece iki kez gördüğü, kendisi için bir şey ifade etmemesi gereken bu adamın, gözündeki eski konumuna kavuşması nedeniyle içini ılık bir mutluluk duygusunun kapladığını hissetti.

Genç, "Eee?" diye talepte bulununca kız onun zorlayıcılığından yine heyecan duydu.

Ayağa kalktı, elini ona uzattı.

"Size inanıyorum," dedi. "Ve buna çok memnunum, hem de çok."

Elleri beklediğinden daha uzun süre kenetlenmiş olarak kaldı. Genç ateşle yanan gözleriyle bakarken kız da engelleyemediği bakışlarla ona cevap veriyordu. Böyle bir adam dünyada yoktur diye geçiriyordu aklından. Bakışlarını ilk indiren kız oldu, genç onu takip etti ve böylece, daha önce olduğu gibi, ikisi de birbirine kenetlenmiş ellerine baktılar. Genç dürtüsel ve istemsiz bir şekilde, sanki onu sinesine saracakmışçasına bütün vücuduyla kıza doğru yönelirken son anda ve bariz bir çaba göstererek kendini tuttu. Kız bunu gördü ve gencin elinin kendisini ona doğru çekmeye başladığını hissetti. Bu harekete teslim olma arzusunu, o kolların güçlü dairesine çekilmek için duyduğu karşı konulmaz ihtirası hissetmek hayrete düşürdü onu. Biraz zorlasa ona direnemeyeceğini biliyordu. Genç kendini zar zor kontrol ederken, kızın parmaklarını neredeyse kıracak şekilde elini sıkıp sonra da iter gibi bırakırken, kız da kendinden geçmiş haldeydi.

"Tanrım!" diye derin bir nefes verdi genç, "benim için yaratılmışsın."

Sonra kızdan yüzünü çevirip eliyle alnını sıvazladı. Kekeleyerek de olsa tek bir özür veya açıklama cümlesi etse, ondan nefret edeceğini biliyordu kız. Ama işin içinde kız varsa genç her zaman doğru şeyi yapıyor gibi görünüyordu. Kız

sandalyesine çöktü, genç de masanın etrafından dolaştırıp köşeden kızın tam karşısına yerleştirdiği başka bir sandalyeye oturdu.

"Dün geceyi hamamda[18] bitirdim," dedi. "Bir zamanların başarılı boksörüyken artık düşkün hale gelmiş birini de yanıma getirttim. Eskiden babamın arkadaşıydı. Boks hakkında her şeyi bildiğinden eminim. Ona sorular sordum. İşin ilginci, sorduğum şeyleri bilmediğime onu ikna etmek için tek yapabileceğim de buydu zaten. 'Geyik yavrusu' dedi bana. Haklı galiba. Gerçekten de ormanlarda büyüdüm ben, bildiğim tek şey ormanlardır.

Evet, işte böyle. Dün akşam o ihtiyardan iyi bir ders aldım. Boks ringlerindeki kokuşmuşluk sizin söylediğinizden de fazlaymış. Boksla ilgili herkes bir şekilde bu çarkın içine girmiş gibi görünüyor. Maç izinlerini veren yetkililer, organizatörlerden besleniyor. Organizatörler, menajerler ve boksörler birbirinin ve seyircinin kanını emiyor. Yukarıdan aşağıya bir düzen kurulmuş ve şu ya da bu şekilde herkes bu çarkın içinde. 'Çifte kazık' diye bir şey bilir misiniz?" Kız başıyla onayladı. "Bu çarkın içindekiler, bir de birbirlerine kazık atma fırsatı buldukları anda hiç kaçırmazlarmış.

İhtiyarın anlattıkları beni mahvetti. Yahu birkaç yıldır ben de bu işin tam göbeğindeyim, ama ortada dönenlerden zerre haberim yok. Gerçekten de ormanda dolaşan bir geyik yavrusuymuşum. Artık beni nasıl kandırdıklarını anladım. Öyle bir gücüm var ki boksta kimse beni durduramaz. Kazanacağım kesin. Stubener de beni her türlü dolaptan habersiz tutmuş. Bu sabah Örümcek Walsh'ı sıkıştırıp konuşturdum, bildiğiniz gibi kendisi benim ilk antrenörümdür. O da Stubener'in talimatlarını yerine getirmiş. Hep beraber benim bu konularda bilgilenmemi engellemişler. Zaten spor camiasından kimseyle görüşmezdim. Bütün zamanımı avlanarak, balık tutarak, fotoğraf kameralarıyla falan oyalanarak geçirirdim. Walsh ve Stubener aralarında bana ne diyorlarmış, biliyor musun? Bakire. Bu sabah Walsh'tan öğrendim. Dişimi çekmişler gibi

sızlattı içimi. Üstelik adamlar haklı. Gerçekten de süt kuzusuymuşum meğer.

Stubener şikelerinde beni kullanıyormuş, ama ben bunun farkında değilmişim. Şimdi dönüp yaşadıklarımıza baktığımda işlerin nasıl döndüğünü artık biliyorum. Anlıyorsun değil mi, ondan kuşkulanacak kadar ilgilenmemiştim boksla. Sağlam bir vücut ve salim bir kafayla dünyaya geldim ben, açık havada büyüdüm, boksu yaşayan yaşamayan herkesten çok daha iyi bilen biri olan babamın rahle-i tedrisinden geçtim. Boks bana çok kolay gelirdi. Ring hiçbir zaman kafamı tam anlamıyla meşgul etmedi. Yapacağım maçın sonucu konusunda kuşku olmazdı içimde. Ama artık boksla işim bitti."

Maud, Tom Cannam'la yapacağı maça ilişkin gazete manşetini gösterdi ona.

"Stubener'in işi," diye açıkladı genç. "Aylar önce programlanmıştı. Artık beni bağlamıyor. Ben dağlara gidiyorum. Boksu bıraktım."

Kız masanın üzerinde yazılmayı bekleyen röportaja göz atıp derin derin iç geçirdi.

"Nasıl da buyurganca davranıyor bu adamlar. Sanki dersin ki kaderimizin efendileri. Canları istediği anda istedikleri şeyi yapıp..."

"Duyduğuma göre," diye araya girdi genç, "siz de istediğiniz şeyi gayet güzel yapabiliyormuşsunuz. Sizin hakkınızda en sevdiğim şeylerden biri de bu. Bir de ilk andan beri en çok hoşuma giden şey, ikimizin birbirimizi iyi anlamamız."

Sonra birden durup ateş gibi yanan gözleriyle ona baktı.

"Hiç olmazsa boksun bana bir faydası oldu. Sizinle tanışmamı sağladı. İnsan kadınını bulduğunda yapacak tek şey vardır. Ona iyice sarılır ve asla bırakmazsın. Hadi siz de gelin, dağlara birlikte gidelim."

Gök gürültüsü gibi aniden gelmişti, ama kız böyle bir şeyi beklediğini hissetti. Kalbi deli gibi atıyor, nefesi kesilip boğulacakmış gibi oluyor, ama bundan tadına doyulmaz, tuhaf bir zevk alıyordu. İşte ilkel benlik, işte yalın insan, kendini tüm

açıklığıyla ortaya koymuştu. Yine de kıza rüya gibi geliyordu her şey. Modern zamanların haber merkezlerinde böyle şeyler yaşanmazdı. Bu tarz bir aşk, tiyatro sahnesinde veya romanlarda olurdu ancak.

Genç ayağa kalmış ve iki elini de kıza uzatmıştı.

"Buna cesaret edemem," diye fısıldadı kız, yarı yarıya kendi kendine, "cesaret edemem."

O anda gencin gözlerinde hızla parlayıp sonra hemen belirgin bir kuşkuya dönen küçümsemeyle içi yandı.

"İstediğiniz her şeyi yapmaya cesaret eden birisiniz," dedi genç, "bunu biliyorum. Ama zaten bu cesaret meselesi değil, istek meselesi. İstiyor musunuz?"

Kız ayağa kalktı, rüyadaymış gibi sallanıyordu şimdi. Aklından, acaba hipnotize mi oldum diye bir düşünce gelip geçti şimşek hızıyla. Gerçeklikle bağ kurmak için odadaki tanıdık nesnelere göz atmak üzere etrafına bakmak istedi, ama gözlerini gençten alamıyordu. Dili tutulmuştu, konuşamıyordu.

Genç, kızın yanına geldi. Eliyle kolunu tuttu. Kız da istemsiz bir şekilde ona yaslandı. Sanki bir rüyada gibiydi, sanki kendinde değildi, hiçbir şeye karşı çıkamıyordu. Bu yaptığı büyük bir cüretti gencin. Ama haklıydı. Kız, istediği her şeyi yapacak cesarete sahipti ve bunu istiyordu. Gencin yardımıyla ceketini giydi. Şapkasını saçına iğneledi. Sonra da kendini, açılmış kapıdan onunla birlikte dışarı çıkarken buldu. "Düşesin Kaçışı" ile "Heykel ile Büst" şiirleri dolanıp duruyordu aklında. Sonra "Waring"i hatırladı.

"Şu bizim Waring acaba nerelerdedir?" diye mırıldandı.

"Karadan mı gitti, yoksa denizlerde midir?" diye yine mırıltıyla aldı cevabını.[19]

Gencin kendisiyle böylesine kafa dengi olması, yaptığı çılgınlığı haklı çıkaran bir şeydi kıza göre.

Binanın kapısında genç taksi çağırmak için elini kaldırırken koluna dokunan kız tarafından durduruldu.

"Nereye gidiyoruz?" diye nefes nefese sordu kız.

"Vapura. Acele edersek Sacramento trenine yetişiriz."[20]

"Ama ben bu şekilde gidemem," diye itiraz etti. "Ben... ben... bir mendilim bile yok."

Önce yine elini kaldırdı, cevabını sonra verdi genç.

"Ne istiyorsanız Sacramento'dan alırsınız. Orada evlenip kuzeye giden trene bineriz. Her şeyi trenden çekeceğim telgraflarla ayarlarım."

Taksi kaldırıma yanaşırken Maud iyi tanıdığı caddeye, aşina olduğu kalabalığa, sonra da ani bir telaşla Glendon'ın yüzüne baktı.

"Ama hakkınızda hiçbir şey bilmiyorum."

"Birbirimiz hakkında her şeyi biliyoruz."

Gencin kollarının desteğini ve ısrarını hissettikten sonra taksiye adımını atmak için ayağını kaldırdı. Bir an sonra kapı kapanmış, ikisi yan yana oturmuş ve taksi Market Caddesi'nden aşağı doğru hareket etmişti bile. Genç, kolunu kıza doladı, onu kendine çekti ve öptü. O andan sonra gencin yüzünü ilk gördüğünde yanaklarının uçuk bir kırmızı renge boyandığı dikkatini çekti.

"Ben... ben öpüşme sanatı diye bir şey varmış diye duymuştum," diye kekeledi genç. "Şahsen benim bu sanat hakkında pek bilgim yoktur ama öğreneceğim. Gördüğün gibi öptüğüm ilk kadın sensin."

BÖLÜM IX

Engin, bakir ormanın içinden göğe doğru sipsivri yükselmiş kayanın tepesine doğru, bir adam ve bir kadın yere uzanmıştı. Biraz aşağılarında, ormanın sınırındaki ağaçlara bağlı iki at duruyordu. İkisinin de eyerinin arkasına birer çift küçük eyer çantası asılmıştı. Ağaçların hepsi dev gibiydi. Gökyüzüne doğru onlarca metre uzanan boylarda, iki buçuk metreden üç üç buçuk metreye kadar giden çaplardaydılar. Aralarında çok sayıda, daha da büyükler vardı. Bu bozulmamış ormana ulaşan sırtı aşmak için sabahtan beri zorlu bir yolculuk yapmışlardı ve kayanın zirvesi, ormanı görebilmek için ağaçların üzerinden bakabilecekleri ilk noktaydı.

Altlarında ve uzaklarda mora dönmüş bir pus içinde uçsuz bucaksız sıra sıra dağlar göz alabildiğine uzanıyordu. Sanki arkalarında bitimsiz bir şekilde devam eden başka sıralar vaat edercesine uzak ve belirsiz ufuk çizgisine doğru birbiri peşi sıra yükselip alçalıyorlardı. Ormanda en ufak bir ağaçsız alan yoktu; kuzeyde, güneyde, doğuda ve batıda bütün bakirliğiyle, el değmemişliğiyle ve azametli ağaçlarıyla bütün araziyi kaplıyordu.

Kızın eli gencin elinin içine hapsolmuş vaziyette, gözlerine ziyafet çeker halde, orada öylece uzanıyordu. Balayındalardı ve burası, Mendocino'daki sekoya ormanıydı. Atları ve eyer

çantalarıyla Shasta'dan bu tarafa geçmiş, sahil beldelerinin yabani kırlarını aşmış ve akıllarına başka bir şey gelene kadar yola devam etmek dışında bir plan yapmamışlardı. Üzerlerinde kaba giysiler vardı; kızın, yaptıkları seyahatin izlerini belli eden haki giysileri, gencinse tulumu ve yün gömleği. Güneş yanığı ensesi açıkta duran genç, izbandut gibi cüssesiyle bu dev ağaçlar diyarını mesken tutmaya yaraşır bir görüntü veriyor, kızsa genci mesken tutmaktan duyduğu mutluluk dışında hiçbir görüntü vermiyordu.

Ona bakmak için dirseğini destek yapıp biraz doğrulan kız, "Evet, Koca Adam," dedi, "söylediğinden de harika. Üstelik bu güzelliğin içinde sen ve ben beraberiz."

Kızın elini iki elinin arasına almak için pozisyonunu değiştirirken, "Dünyada beraber gezeceğimiz o kadar çok yer var ki..." dedi o da.

"Ama önce burayı bitirelim. Bu büyük ağaçlardan asla bıkmayacakmışım gibi geliyor... ve tabii ki senden."

Çaba harcamadan kendini kaydırarak oturur pozisyona geçen genç, kızı kollarının arasına aldı.

"Aşkım," diye fısıldadı kız. "Tam da böyle bir aşk bulmaktan umudumu kesmişken."

"Bense ummamıştım bile. Demek bütün o zaman zarfında seni bulacağımı biliyormuşum. Mutlu musun?"

Kızın cevabını gencin ensesinde duran elinin yumuşacık bir dokunuşuyla vermesinin ardından dakikalar boyunca uzun uzun ormanın güzelliğini izleyip düşüncelere daldılar.

"Kızıl saçlı öğretmenden nasıl kaçtığımı anlattığımı hatırlıyorsun, değil mi? İşte buraya ilk kez o zaman gelmiştim. Yaya geldim ama o zamanlar günde yetmiş seksen kilometre yürümek benim için çocuk oyuncağı sayılırdı. Safkan Kızılderili gibiydim. Aklımda sen yoktun tabii. Ormanda avlanacak hayvan azdı ama hayli alabalık vardı. İşte bu kayaların üstünde o zaman kamp kurmuştum. Günün birinde buraya tekrar geleceğimi hiç düşünmezdim hele de seninle."

"Bir de boks şampiyonu olacağını."

"Aslında o konuda düşünecek bir şey yoktu. Babam hep bana şampiyon olacağımı söylediği için ben de bunu garanti sayardım. Gördün mü, nasıl da hikmet sahibiymiş. Büyük adamdı, büyük."

"Ama senin ringleri bırakacağını öngörememiş."

"Aslında onu tam bilmiyorum. Bokstaki kokuşmuşluğu benden saklamak için öylesine özen göstermiş ki sanki başıma geleceği biliyor gibiymiş. Stubener'le yaptığı sözleşmeden bahsetmiştim sana. Babam sözleşmeye bir şike maddesi koymuş. Buna göre menajerin yaptığı ilk şikede sözleşme lağvoluyor."

"Ama sen yine de Tom Cannam'la dövüşeceksin. Değecek mi?"

Kıza hızlı bir bakış attı genç.

"Dövüşmemi istemiyor musun?"

"Aşkım, sen ne istersen ben de onu istiyorum."

Bunu dedi, ama ağzından çıkanı kulağı duyduğunda bağımsızlıkları konusundaki inatçılıklarıyla tanınan Sangster soyunun, bu konuda hiç de gerilerde kalmayan bir mensubu olarak bu lafı ettiğine şaştı da kaldı. Öte yandan doğru olduğunu biliyordu ve halinden memnundu.

"Eğlenceli olacak," dedi genç.

"Sana keyif veren ayrıntıları ben bilmiyorum ama."

"Henüz kafamda bitirmedim. Belki sen de bana yardım edersin. Öncelikle Stubener'e ve o bahis çetesine çifte kazık atacağım. Alacağım keyfin bir kısmı bu. Cannam'ın işini ilk rauntta bitireceğim. Hayatta ilk kez boks yaparken gerçekten öfke dolu olacağım. Zavallı Cannam, sadece diğerleri kadar şikeciyken en büyük kurban o olacak. Ringde bir konuşma yapmak istiyorum. Alışılmadık bir şey, ama çok başarılı olacak, çünkü seyirciye bokstaki tüm gizli kapaklı oyunları anlatacağım. Aslında iyi bir spordur, ama adamlar bu spora ticaret hayatının kurallarını uyguluyorlar ki boksu batıran da bu. Ama dur bakayım, baksana, konuşmamı seyircilere yapacağıma sana yapıyorum."

"Ben de orada olup seni dinlemek isterdim."

Kıza baktı ve itiraz etti.

"Ben de senin orada olmanı isterdim. Ama bil ki hayli çalkantılı bir akşam olacak. Kafamdakini yapmaya başladığımda salonda ne olacağı konusunda hiçbir öngörüde bulunamıyorum. Ama işim biter bitmez yanına koşacağım. Bu da Genç Glendon'ın herhangi bir ringde son göründüğü akşam olacak."

"Ama sevgilim, sen hayatında hiç konuşma yapmadın ki," diye itiraz etti kız, "eline yüzüne bulaştırma da..."

Genç olumlu bir edayla salladı kafasını.

"Ben İrlandalıyım," ilanında bulundu. "Bir İrlandalı konuşma yapamayacak, ha?" Neşeli kahkahası yüzünden sözü yarım kaldı. "Stubener de benim çılgının teki olduğumu düşünüyor. Ona göre insan evliyken idmanlara devam edemezmiş. Evlilik hakkında, benim hakkımda, senin hakkında, her şey hakkında birçok şey biliyor da gayrimenkuller ve şikeli maçlar hakkında hiçbir şey bilmiyor. Ama o akşam ona da, zavallı Tom'a da gününü göstereceğim. Tom için gerçekten üzülüyorum."

"Demek benim sevgili cehennem canavarım o gün hem cehennem hem de canavar gibi davranacak," diye mırıldandı kız.

Genç kahkahalarla güldü.

"Asil bir girişim olacak. Kesin söylüyorum, beni en son o sefer görecekler. Ondan sonra sadece sen varsın. Ama beni son kez bile görmelerini istemezsen, tek kelimen yeter."

"Tabii ki istiyorum Koca Adam. Ben Koca Adamımı kendisi gibi olduğu için seviyorum. İnsan kendisi gibi olmak için kendisi gibi davranmalı. Eğer sen bunu istiyorsan, ben de senin için ve kendim için aynı şeyi istiyorum. Diyelim ki ben de sahneye çıkmak veya Güney Denizleri'ne ya da Kuzey Kutbu'na gitmek istedim, ne olurdu?"

Yavaşça ve neredeyse büyük bir ciddiyetle cevap verdi genç.

"Yürü derdim, devam et. Çünkü sen, sensin ve kendin gibi olmalı, istediklerini yapmalısın. Ben seni, sen olduğun için seviyorum."

Gencin kucaklaması biraz gevşeyince, "Biz de amma aptal âşıklarız be," dedi kız.

"Harika bir şey, değil mi!" diye bağırdı genç.

Sonra ayağa kalktı, güneşe bakıp zamanı ölçtü, sıra sıra mor renkli dağları kaplayan koca ağaçlara doğru elini uzattı.

"Hadi bakalım, bir yerlerde uyumamız lazım. En yakın kamp elli kilometre ötede."

BÖLÜM X

O unutulmaz akşam, Golden Gate Arena'da bulunan boksseverlerden hiçbiri Genç Pat Glendon'ın Tom Cannam'ı uyku haline geçirdiğini; Tom Cannam'ın halinden daha da önemlisi, bütün seyircileri bir saat boyunca ayaklandırarak gürültülü patırtılı bir isyanın sınırlarında dolaştırdığını, ilgili makamların müteahhitler ile yerel yönetimin inşaat ve imar yetkilileri hakkında rüşvet ve yolsuzluk soruşturması başlatıp bunun sonucunda suç duyurusunda bulunmasına neden olduğunu ve genel olarak boks camiasını altüst ettiğini hiçbir zaman aklından çıkaramayacaktır. Tam bir sürprizdi. Stubener da böyle bir şeyin olacağını aklının ucundan geçirmiyordu. Evet, Nat Powers olayından sonra boksörüne söz geçiremez olduğu, adamın kimseye haber vermeden çekip giderek evlendiği doğruydu, ama tüm bunlar geride kalmıştı. Genç Pat kendisinden bekleneni yapmış, ringlerde kimsenin azade kalamayacağı çürümüşlüğü yutup hazmetmiş olarak ortama geri dönmüştü, ona göre.

Golden Gate Arena yeni bir salondu. San Francisco'da o zamana kadar yapılmış benzerlerinin en büyüğü olan Arena'daki bu maç, oradaki ilk boks karşılaşması olacaktı. Salon yirmi beş bin kişi alıyordu ve tamamen doluydu. Orada bulunmak için dünyanın her yanından gelen boksseverlerin

ringe yakın sıralarda oturmak isteyenleri, tam elli doları gözden çıkarmıştı. En ucuz sıralarsa beş dolara satılmıştı.

Tecrübeli sunucu Billy Morgan'ın halatların arasından ringe fırlayıp şapkasını kaldırarak beyaz saçlarını ortaya sermesiyle birlikte, alkışların o eski ve tanıdık gürlemesi bütün salonu inletti. Morgan konuşmak için ağzını açtığında ringe yakın bir bölgedeki birkaç alçak sıranın çökmesinden kaynaklanan bir gürültü duyuldu. Kimsenin herhangi bir hasara uğramadığı kazadan sonra seyirciler kahkahayı patlatıp olayla ilgili şaka yollu takılmalarda bulundular, kurbanlara tavsiyeler verdiler. Sıraların büyük bir gürültüyle çöküp kırılması ve peşinden gelen şamata, o akşam görevli polislerin amirinin, yardımcılarından birine bakıp hareketli bir akşam yaşayacaklarını ve işlerinin başlarından aşacağını ima eder şekilde kaşlarını kaldırmasına neden oldu.

Ringlerin eski cesur kahramanlarından yedisi seyircinin karşısına çıkmak için teker teker halatların arasından geçip ringe vardığında şiddetli alkışlarla karşılandı. Hepsi de eski dünya ağırsıklet şampiyonlarıydı. Billy Morgan anons ettiği her şampiyona uygun bir laf ediyordu. Birini "Dürüst John, eskilerin en güvenilir boksörü" diye sunarken berikine, "ringlerin gördüğü en namuslu çift yumruk" diyordu. Diğerleriyse "yüz dövüşten zaferle çıkmış ama birini bile satmamış, birine bile yatmamış adam"; "eski babaların en yiğidi"; "bıraktıktan sonra boksa dönüş yapan tek boksör";[21] "en büyük savaşçı"; "ringlerin en çetin cevizi" idiler.

Tabii bütün bunlar zaman alıyordu. Ayrıca bütün eski boksörlerden bir şeyler söylemesi isteniyor, onlar da mahcup ama gururlu yüzleri, hantal yürüyüşleriyle ortaya gelip zar zor birkaç laf ediyorlardı. Aralarında en uzun konuşan, bir dakikalık nutkuyla "eskilerin en güvenilir boksörü" oldu. Tabii bir de fotoğraflarının çekilmesi lazımdı. Ring şöhretlerle, şampiyon güreşçilerle, ünlü kondisyonerlerle, emektar saat hakemleri ve orta hakemlerle doldu. Hafifsıkletlerle

ortasıkletler de ringe doluştu. Herkes herkese meydan okuyor gibiydi. Genç Pat'ten rövanş isteyen Nat Powers ile Glendon'ın ışıklarını söndürdüğü tüm diğer boksörler de oradaydı. Hepsi o akşam orada bulunan Jim Hanford'a meydan okuyunca o da cevaben bundan sonra dövüşeceği boksörün, birazdan başlayacak maçın galibi olacağı konusundaki uzlaşıya katıldığı anlamına gelen bir açıklama yapmak durumunda kaldı. Tabii seyirciler hemen galibin kim olacağını haykırmaya başladılar; yarısı boğazlarını yırtarcasına "Glendon" diye bağırırken diğer yarısıysa "Cannam" diye haykırıyordu. Bu şamatanın ortasında bir sıra daha kırılırken beş altı sırada da kendilerine çifte bilet satılmış bilet sahipleriyle hayli bereketli bir hasat elde etmekte olan yer göstericileri atışıyordu. Polis amiri merkeze haber göndererek takviye istedi.

Seyircinin keyfi yerindeydi. Cannam ile Glendon ringe çıktığında salon siyasi partilerin seçimli kurultaylarına benzedi. İkisi de en az beşer dakika büyük tezahürat gördüler. Artık ringde onlardan başka kimse kalmamıştı. Glendon, etrafında yardımcılarıyla köşesinde oturuyordu. Stubener her zamanki gibi onun arkasında duruyordu. Seyirciye önce Cannam takdim edildi. Övgülere başını yere eğerek alçakgönüllülükle karşılık verdikten sonra seyircinin çığlıklarına cevaben bir konuşma yapmaya mecbur kaldı. Kekeleye duraklaya da olsa üç beş kelime etmeyi başardı.

"Bu akşam burada olmak bana gurur veriyor," dedikten sonra kopan alkış tufanı arasında bir başka düşüncesini ifade edecek bir boşluk yakaladı. "Ben hep dürüst dövüştüm. Kimse bunu yadsıyamaz. Bu akşam da en iyi dövüşümü çıkaracağım."

"Yaşa Tom!", "Dürüst olduğunu biliyoruz!", "Bravo Tom!", "Bu akşam eve ekmek götüren sen olacaksın Tom!"[22] şeklinde sesler duyuluyordu.

Sonra sıra Glendon'a geldi. Aynı şekilde ondan da bir konuşma istendi. Aslında boksörlerin bu şekilde ringde konuşma yapmaları, profesyonel boksta daha önce olmuş bir şey

değildi. Billy Morgan sessizliği sağlamak için elini kaldırıp bir süre o şekilde tuttu ve Glendon, berrak, güçlü bir sesle konuşmasına başladı.

"Herkes bu akşam burada bulunmaktan ne kadar şeref duyduğunu söyledi," diye başladı. "Oysa ben duymuyorum." Seyirci irkilince iyice hazmetsinler diye onlara zaman vermek için biraz bekledi. "Burada bulunmaktan hiç de memnun değilim. Konuşmamı istediniz, gerçek bir konuşma yapacağım. Bu benim son maçım. Bu akşamdan sonra boksu tamamen bırakıyorum. Neden mi? Söyledim ya, burada bulunmaktan hiç de hoşnut değilim. Profesyonel boks o kadar kirlenmiş durumda ki onunla bir şekilde ilgili olan kimse temiz kalamaz. Baştan ayağa kokuşmuş. En küçük profesyonel boks kulübünden bu akşam burada yapılacak maça kadar."

Kalabalıktan yavaş yavaş yükselen şaşkınlık homurtusu bu noktada bir kükreme halinde patladı. Çok sayıda seyirci yuhalıyor, ıslıklıyor, "Boks istiyoruz!", "Yeter artık, boksa dönün!", "Neden dövüşmüyorsunuz?" diye bağırıp çağırıyordu. Bir süre bekleyen Glendon, ringe yakın yerlerde karışıklığı asıl çıkaranların organizatörler, menajerler ve boksörler olduğunu gördü. Sesini duyurmaya çalıştı, ama bir sonuç elde edemedi. Seyirci ikiye bölünmüştü; yarısı "Dövüş! Dövüş!" diye, yarısı "Konuş! Konuş!" diye haykırıyordu.

Bu çılgınlık hali on dakika kadar egemen oldu. Stubener, hakem, salonun sahibi ve maçın organizatörü karşılaşmaya devam etmesi için Glendon'a ricacı oldular. Bunu reddedince hakem, eğer Glendon maça çıkmazsa rakibi Cannam'ın hükmen galip sayılacağını açıkladı.

"Böyle bir şey yapamazsın," diye tersledi onu Glendon. "Yapmaya çalışırsan seni mahkeme mahkeme süründürürüm. Hem maçı bu şekilde satarsan bu kalabalığın içinden sağ salim çıkacağın konusunda sana söz veremem. Ayrıca ben maçtan çekilmedim, dövüşeceğim. Ama önce konuşmamı bitireceğim."

Hakem, "Bu kurallara aykırı," diye itiraz etti.

"Hiç de değil. Kurallarda ringde konuşma yapılmasını engelleyen tek bir laf yok. Hem bütün eski şampiyonlar bu akşam gelip burada konuşma yaptı."

Organizatör Glendon'ın kulağına, "İyi de onlar bir iki laf ettiler. Sen nutuk atacaksın" diye bağırdı.

"Kurallarda nutuk atılmaz diye de bir şey yok" diye verdi onun cevabını da. "Hadi bakalım, çıkın şu ringden yoksa ben atacağım sizi."

Kendisiyle mücadele ederken sanki felçliymiş gibi tuhaf hareketler yapan organizatörü paltosunun yakasından tutarak iplerin üzerinden aşırıp aşağı bıraktı. Organizatör iri bir adamdı, ama Glendon, hem de tek eliyle, onu o kadar rahat bir şekilde kaldırıp kenara koymuştu ki seyirci zevkten çıldırdı. Konuşma isteyenlerin sesi daha gür çıkmaya başladı. Stubener ile salon sahibi akıllıca davranıp geri çekildiler. Dövüş başlasın diye bağıranlar bu doğrultudaki çabalarını ikiye katlamışken Glendon ellerini kaldırıp seyircinin kendisini dinlemesini bekledi. İki üç sıra daha çöktü, bu yüzden ayakta kalan bir sürü kişi sığışmak amacıyla hep beraber çökmemiş sıralara akın ederken kalabalığın vaveylasına yeni bir patırtı kattı; bu arada onlar ayakta olduğu için arkalarında oturanlar ringi göremiyor, hemen otursunlar diye çılgınca bağırıp çağırıyorlardı.

Glendon halatlara yaklaşıp polis amiriyle konuştu. Sesini duyurmak için iyice eğilip adamın kulağına bağırmak zorunda kaldı.

"Eğer bu konuşmayı yapmazsam salonu darmadağın ederler. Bir kez kontrolden çıkarlarsa bir daha tutamazsınız, bunu siz de bilirsiniz. Bana yardımcı olun. Siz ringe kimseyi çıkarmayın, ben de kalabalığı susturayım."

Sonra tekrar ringin ortasına gidip yine ellerini kaldırdı.

Müthiş bir sesle haykırdı: "Konuşmamı istiyor musunuz?"

Ringe yakın oturan yüzlerce seyirci onu duydu ve "Eveet!" diye bağırdı.

"O zaman beni dinlemek isteyen herkes yanındaki yaygaracıyı sustursun!"

Söylediği yerine getirilince sesi daha uzaklardan duyulmaya başlandı. O aynı şeyi tekrar tekrar bağırdıkça ve boğuk boğuk gelen şamar ve yumruk sesleriyle boğuşma patırtılarına eşlik eden bir süreçte yaygaracılar yanındakiler tarafından susturuldukça sessizlik, ringden salonun diplerine doğru yavaş yavaş, bölge bölge egemen olmaya başladı. Tam o sırada ringe yakın sıraların çökmesi, salondaki tüm bu karmaşayı bile bastıracaktı neredeyse. Bu gürültü de taze bir kahkaha gümbürtüsüyle karşılanıp gülüşmeler dinmeye başladı; öyle ki taa arkalardan yükselen yalnız ve tiz bir sesin şöyle dediği açıkça duyulabildi: "Devam et Glendon! Seninleyiz!"

Kalabalıkların ruh hali konusunda Keltlerin sezgisel bilgisine sahipti Glendon. Beş dakika önce koca bir düzensiz güruh olan şu karşısındaki insanları o anda tamamen eline geçirmiş olduğunu bilse de etkisinin daha da güçlenmesi için özellikle biraz daha bekledi. Ama bu bekleyiş, tek bir saniye bile fazla değil, tam olması gerektiği kadar sürdü. Otuz saniye boyunca salona tam bir sessizlik egemen olunca ortaya çıkan etki, hayranlıkla şaşkınlık karışımı bir saygıydı. İnsanların huzursuzlandıklarının ilk belirtisini gördüğü anda da konuşmaya başladı:

"Konuşmam bittiğinde dövüşeceğim. Size söz veriyorum, hakiki boks seyredeceksiniz, şimdiye dek gördüğünüz birkaç gerçek maçtan biri olacak. Rakibimin işini en kısa zamanda bitireceğim. Billy Morgan son anonsunda bunun kırk beş rauntluk bir maç olduğunu söyledi. Bense kırk beş saniye sürecek diyorum.

Beni engelledikleri zaman ringlerin nasıl kirlenmiş olduğunu anlatıyordum size. Baştan ayağa kadar hem de. Adamlar boksu, ticaretin ilkelerine göre yönetiyor ve siz de ticaretin ilkeleri nedir, gayet iyi bilirsiniz, fazla açıklama gerekmez. Burada yolunacak enayi sizsiniz, bu oyundan hiçbir şey kazanmayanlar olarak, tek tek hepinizsiniz. Bu akşam neden habire sıralar çöküp duruyor? Hile. Orada da ticaretin ilkeleri geçerli."

Glendon kalabalığa her zamankinden çok hâkim olmuştu ve bunu biliyordu.

"İki kişilik yerde üç kişi sıkışmış vaziyette oturuyor. Bütün salonda aynı şeyi görüyorum. Peki bu ne demek? Hile. Yer göstericilere maaş vermezler. Hile yaparak para kazanmaları beklenir. Yine ticaretin ilkeleri. Halbuki her şeyi siz ödüyorsunuz. Hep siz ödersiniz zaten. Boks izni nasıl alınıyor? Hileyle. Şimdi size soruyorum: Sıraları yapanlar hile yapıyor, yer göstericiler hile yapıyor, izinleri verenler hile yapıyor da boksun tepesinde bulunanlar yapmıyor mu? Elbette yapıyor. Hepsinin de parası sizden çıkıyor.

Bu durum boksörlerin kabahati değil. Neden mi? Boksu boksörler yönetmiyor, işadamları yönetiyor. Boksörler sadece boks yapıyor. Boksa başladıklarında gayet dürüstler aslında. Ama ya menajerlere ve organizatörlere boyun eğiyor ya da dışlanıyorlar. Dürüst dövüşen boksörler de oldu tabii. Hâlâ da birkaç boksör var ama kural olarak çok az kazanıyorlar. Tahminimce dürüst menajerler de vardır. Lafa gelince benim menajer dürüstlerin en dürüstüdür. Ama bir sorun bakalım gayrimenkullerden, binalardan, dairelerden ne götürmüş."[23]

Bu noktada salondan yükselen bağırtılar, sesini bastırmaya başladı.

"Beni duymak isteyen herkes yanındakini sustursun!" diye talimat verdi.

Kumsalın üzerinde hışırdayarak sönen dalgalar gibi patlayıp dinen tokat, yumruk ve boğuşma seslerinden sonra salon yine sessizliğe büründü.

"Peki neden bütün boksörler her zaman dürüst dövüştüğünü söyleyip durur? Neden onlara Dürüst John, Namuslu Bill, Şerefli Blacksmith gibi lakaplar takılır? Size de bir şeylerden korkuyorlarmış gibi gelmiyor mu? Biri gelip bangır bangır ne kadar dürüst olduğunu anlatırsa ondan kuşkulanırsınız. Ama bir profesyonel boksör size aynı hapı verince hemen yutarsınız.

'İyi olan kazansın.' Billy Morgan'ın bu lafı söylediğini ne kadar çok duymuşsunuzdur! Oysa genellikle iyi olan kazan-

maz, kazansa bile maç zaten şikelidir. İki boksörün birbirine büyük öfke besliyormuşçasına hırslanmış olduğunu duyduğunuz veya kendi gözünüzle gördüğünüz maçların bile çoğu şikelidir. Plan böyle işler. Her şey ayarlanmıştır. Siz sanıyor musunuz ki organizatörlerle menajerler keyif için yapıyorlar bu işi? Hiç de öyle değildir. İşadamı onlar, işadamı.

Diyelim ki Tom, Dick ve Harry diye üç boksör var. En iyileri Dick. Aslında iki maçta bunu kanıtlayabilir. Ama ne olur? Tom, Harry'i döver. Dick, Tom'u döver. Harry de Dick'i döver. Yani hiçbir şey kanıtlanmaz. Sonra, hadi bakalım sıra rövanş maçlarında. Harry, Tom'u döver. Tom, Dick'i döver. Dick de Harry'yi döver. Yine kanıtlanan bir şey yoktur. Sonra yeniden başlarlar. Dick iddialıdır. Boksta tek adam olmak istediğini söyler. Sonra da Dick, Tom'u ve Harry'yi döver. Dick'in en iyi boksör olduğunu kanıtlamak için iki maç yeterliyken sekiz maç yapılmıştır. Üstelik hepsi de şikelidir. İşte plan hep böyle işler. Parasını da siz ödersiniz. Üstelik parasını ödediğiniz sıralar çökmediğinde yanınıza birini sıkıştıran yer göstericiler tarafından bir kez daha soyulursunuz.

Aslında boks güzel bir spordur, ama sadece dürüstçe dövüşüldüğünde öyledir. Boksörlerin fırsatı olsa namusuyla dövüşürdü. Ama şike çok büyüktür. Öyle ki birkaç adam üç maçta üç çeyrek milyonu rakibiyle bölüşebilir."

Bu sözüyle patlayan feveran yüzünden susmak zorunda kaldı. Salonun her tarafından gelen bağırışlar arasından, "Ne milyonu?" "Hangi üç maç?" "Devam et!" "Anlat bize!" diyen sesleri duydu. Islıklar, yuhalamalar gırla gidiyor, arada "Çamur atıyorsun! Çamur atıyorsun!" bağırışlarını duyuyordu.

"Dinlemek istiyor musunuz?" diye bağırdı Glendon. "O zaman sessizlik!"

Bir kez daha salonu yarım dakika boyunca o etkileyici sessizlik içinde kalmaya zorladı.

"Jim Hanford şimdi ne planlıyor? Onun etrafındakilerle benim etrafımdakiler nasıl bir plan hazırlıyor? Hepsi biliyor ki Jim'i yenerim. Bunu o da biliyor. Onu anında yere sere-

rim. Ama o dünya şampiyonu. Onların planına uymazsam bana hiçbir zaman onunla dövüşme fırsatı vermezler. Bu plan üç maç üzerinden yapılır. İlk maçı ben kazanırım. Eğer San Francisco'dan izin çıkmazsa maç Nevada'da yapılır. Maçın iddialı bir maç olmasını sağlamamız lazım. Bunun için ikimiz de yirmişer bin dolar bahse gireriz. Bu para gerçektir, ama bahis gerçek değildir. İkimiz de el altından paramızı geri alırız. Aynı şey maçtan sonra kazanılacak ödül için de geçerlidir. Herkes yüzde altmış beşe yüzde otuz beş bölüşülecek diye bilir, ama biz ödülü aramızda eşit paylaşırız. Ödül, filmlerden gelen yayın hakkı geliri, reklam ücretleri ve buna benzer bir sürü şeyden akan para, 250 bin dolardan bir sent bile aşağı olmaz. Bu parayı bölüşür, sonra da başlarız rövanş maçına hazırlanmaya. Bu maçı Hanford kazanır, parayı tekrar kırışırız. Sonra da sıra gelir üçüncü maça. Zaten olması gerektiği gibi ben kazanırım ve sonuçta siz boksseverlerin cebinden üç çeyrek milyon doları çekip almış oluruz. İşte plan budur ve bu para, kirli paradır. İşte benim bu akşam boksu bırakmamın nedeni..."

Tam bu noktada kendisini tutmaya çalışan bir polis memurunu tekmeleyerek geriye, oturanların arasına gönderen Jim Hanford, koca cüssesiyle halatların arasından ringe fırlarken, "Yalan!" diye böğürdü.

Kızgın bir boğa gibi saldırdı, ama geri sıçrayan Glendon, bu saldırıyı karşılamak yerine kenara çekilerek adamın uzağında kaldı. Kendini tutamayan koca gövde halatlara çarptı ve yaylanarak geri dönüp tekrar üzerine atıldığı anda Glendon onun tepesine bindi. Sükûnetini ve berraklığını koruyan Glendon, adamla arasına mükemmel bir mesafe koyduktan sonra boks hayatı boyunca ilk kez tüm gücünü kullanarak yumruğunu onun çenesine çaktı. Tüm kuvveti, artı yedekte duran bütün gücü bu müthiş adale patlamasında bir araya gelmişti.

Hanford daha havadayken ölmüştü; bilincini yitirmişlik halinin ölüme benzetilebileceği ölçüde ölüydü adam. Glendon'ın yumruğu ona temas ettiği anda Hanford sona

erdi, bitti. Ayakları yerden kesildi, gövdesi en üstteki halata çarpana kadar havada uçtu. Orada asılı kaldıktan sonra dışarı kayarak, önce ortadaki halatın, oradan da basın sıralarında oturanların üzerine düştü.

Kalabalık kendini kaybetmişti. Görmek istedikleri şey için ödedikleri paranın karşılığını daha şimdiden fazlasıyla almış sayılırlardı; dünya şampiyonu Büyük Jim Hanford'un nakavt olduğunu görmüşlerdi... Gerçi resmi değildi, ama tek yumrukla nakavt olmuştu koca boksör. Yumruk Diyarı'nda böyle bir akşam görülmüş değildi. Glendon pişman olmuşçasına hasar görmüş eklemlerini inceledikten sonra halatların arasından baktığı Hanford'un kendine gelmeye çalışırken sendelediğini görüp elini uzatarak ona yardımcı oldu. Sonra sağ elini kaldırarak sessizlik isteyince kalabalık sesini kesti.

"Boksa ilk başladığımda benim adımı 'Tek Yumruk Glendon' koydular. Biraz önce gördüğünüz, işte o tek yumruktur. Bu yumruğa hep sahiptim ben. Maç başladığı anda rakibimin üstüne gidip hemen yere sererdim, ama bütün gücümle vurmamaya dikkat ederdim. Sonra eğitildim. Menajerim, bu tarzın seyirciye haksızlık olduğunu söyledi. Seyirci ödediği paranın karşılığını alsın diye maçları uzatmamı tavsiye etti. Ben de ne salakmışım, ne safmışım. Netice itibariyle dağdan yeni inmiş tecrübesiz bir çocuktum ben. Tanrı bağışlasın, onun bu lafını doğru sandım. Menajerim maçtan önce gelip rakibimin işini hangi rauntta bitireceğim üzerine benimle konuşurdu. Meğer sonra da gidip bahis çetesine tüyo verir, onlar da bu bilgiyi değerlendirirmiş. Tabii ki ödeyen yine sizdiniz. Neyse ki en azından bir şeyden memnunum. O paranın tek bir sentine bile dokunmuş değilim. O parayı bana teklif etmeye kimse cesaret edemedi. Cesaret edemediler, çünkü oyunlarını bozacağımı biliyorlardı.

Nat Powers'la yaptığım maçı hatırlarsınız. Onu nakavt eden ben değilim. O maçtan önce aklımda kuşkular belirmişti. Bu yüzden bahis çetesi gidip oyunu onunla kurmuş. Bunu bilmiyordum. On altıncı raunttan sonra maçı birkaç raunt

daha uzatmak niyetindeydim. On altıncı rauntta attığım o yumruk normalde onu sarsmazdı bile. Ama adam nakavt olmuş gibi yaptı ve hepinizi kandırdı."

"Peki bu akşamki maç?" diye sordu uzaklardan bir ses. "Şike var mı?"

"Var."

"Bahis çetesi neyin üstüne oynuyor? Cannam'ın on dördüncü raunda kadar dayanacağına mı?"

Bağırışlar, çağırışlar, ıslıklar, yuh sesleri aldı gitti. Glendon son kez elini kaldırıp sessizlik istedi.

"Söyleyeceklerim bitti sayılır. Size bir şey demek isterim. Bu akşam bahis çetesi de yere serilecek. Bu akşam dürüst bir maç yapılacak. Tom Cannam on dördüncü raunda kadar dayanamayacak. İlk raundu bile çıkaramayacak."

Cannam köşesinde ayağa fırlayıp öfkeyle bağırdı:

"Sen mi yıkacaksın beni? İlk rauntta beni devirecek adam daha anasının karnından doğmadı."

Glendon ona aldırmayıp sözlerine devam etti. "Hayatımda bir kez tüm gücümle vurdum. Az önce Hanford'a attığım o yumruğu gördünüz. Bu akşam, hayatımda ikinci kez tüm gücümle vuracağım, tabii eğer Cannam şu anda halatların üstünden atlayıp kaçmazsa. Şimdi hazırım."

Köşesine gidip eldivenlerini geçirsinler diye ellerini uzattı. Karşı köşedeyse öfke içindeki Cannam'ı sakinleştirmek için yardımcıları boşuna uğraşıyordu. Billy Morgan sonunda nihai anonsu yapmayı başardı.

"Kırk beş rauntluk bir maç olacak," diye bağırdı, "Queensberry Markisi Kuralları geçerlidir! İyi olan kazansın! Maç başlasın!"

Gong vurdu. İki adam öne ilerledi. Glendon âdet yerini bulsun diye el sıkışmak amacıyla elini uzattı, ama Cannam öfkeli bir baş hareketiyle o eli reddetti. Hemen rakibinin üstüne atılmayarak herkesi şaşırttı. Öfkeliydi ama dikkatli dövüşüyordu. Kırılmış onuru, birinci raundu bitirmek için her şeye katlanması gerektiğini söylüyordu ona. Birkaç yumruk attı

ama dikkatle, asla savunmasını gevşetmeden. Glendon ring içinde onu kovalıyor, sol ayağının zemine basarken çıkarttığı o amansız pat pat sesiyle sürekli peşinde ilerliyordu. Yumruk atmadı, atmaya da çalışmadı. Hatta Cannam savunma pozisyonundan çıksın diye kollarını yanlarına indirmiş, kendini savunmadan kovalıyordu rakibini. Cannam bunu yutmadığını gösterir şekilde sırıttı ve önerilen açık dövüş avantajını kullanmayı reddetti.

İki dakika bu şekilde geçtikten sonra Glendon'a bir şeyler oldu. Vücudundaki her bir kas, yüzündeki her bir çizgi rakibini yere serme zamanının geldiğini ortaya koyuyordu. Bu bir rolse, gayet iyi oynuyordu. Çelikten yapılmış bir şeye dönüşmüş gibi, çelik kadar sertleşmiş, katılaşmış gibi görünüyordu. Tedbirini ikiye katlayan Cannam'ın üzerinde bu durumun etkisi aşikârdı. Glendon çabucak onu bir köşeye sürdü, oraya raptetti ve orada zapt etti. Yine yumruk vurmuyor, hâlâ vurmaya çalışmıyor ve bu erteleme halinin Cannam üzerindeki etkisi, giderek daha ıstırap verici oluyordu. Rakibinin üstüne atılıp ona sarılarak kısa da olsa bir dinlenme ânı kazanmaya çalışmayı bile göze alamadan, kıstırıldığı köşeden çıkmaya uğraşıyordu, boş yere.

İşte o anda oldu olanlar. Kasların bir anda çakıp sönmesiyle bir dizi şaşırtma yumruk geldi. Cannam serseme dönmüştü. Seyirci de öyle. O an ne olup bittiği konusunda hiçbir izleyici diğeriyle aynı fikri taşımayacaktı. Cannam başını kaçırarak bir şaşırtma yumruğu savuşturduğu anda çenesine yönelen diğer bir şaşırtma yumruktan sakınmak için yüzünün savunmasını gevşetti. Aynı anda ayak değiştirmek de istedi. Ringin hemen yakınlarında oturan izleyiciler, Glendon'ın darbesini kalçasından başlatıp vücudunun tüm ağırlığını eklemek için kaplan gibi ileri atıldığını gördüklerine yemin eder. Öyle olsa da olmasa da o yumruk, tam ayak değiştirdiği anda Cannam'ın çenesinin ucuna isabet etti. Ve aynen Hanford gibi halatların üstüne uçup oradan gazetecilerin tepesine düşerken onun da bilinci yerinde değildi.

Sonrasında o akşam Golden Gate Arena'da olanları sütun sütun gazete yazıları bile anlatmakta yetersiz kaldı. Polis ringe kimseyi çıkarmamayı başardı, ama salonu kontrol edemedi. Olan şey, ayaklanma değildi. Çılgın bir zevk âlemiydi. Tek bir sıra sağlam kalmadı. O koca salonun her yanında kalabalık yerinden fırladı, tırabzan, pano, tahta, kiriş, eline ne geçtiyse hepsini söktü, devirdi, kırdı geçti. Profesyonel boksörler polise sığındı, ama onları salimen dışarı çıkartacak sayıda polis olmayınca boksörler de menajerler de organizatörler de dayak yediler ve hırpalandılar. Bir tek Jim Hanford'a dokunmadılar. Feci şekilde şişmiş çenesi merhamet getirmişti ona. Sonunda binadan dışarı çıkan kalabalık tanınmış bir organizatörün arabasına denk gelince yedi bin dolarlık gıcır gıcır otomobil, hurda demir ve yakacak odun yığını haline geliverdi.

Soyunma odaları mezbeleye döndüğü için üstünü başını giyinemeyen Glendon boks kıyafetinin üstüne bir bornoz giymiş halde arabasına ulaştı, ama kalabalığın elinden kaçamadı. O ve arabası çok sayıda insanın arasında kaldı. Polis yardıma gelemeyecek kadar meşguldü. Sonunda kalabalıkla Glendon arasında varılan anlaşmaya göre arabanın yavaş yavaş hareket etmesine izin verilecek, beş bin tezahüratçı da yanında yürüyecekti.

Fırtınanın Union Meydanı'na ulaşıp St. Francis Otel'e kadar gelişi gece yarısını buldu. Tekrar konuşmasını isteyen, çığlıklar atan, tezahürat yapan bu güler yüzlü kalabalık otelin girişinde bile Glendon'ı bırakmadı. Hayranlarının üstünden yere atlamaya bile çalıştı, ama olmadı, ayakları zemine değmedi. Artık kimin eline neresi gelip de orasından tuttuysa, omuzlar ve başlar üzerinde havaya kaldırılıp tekrar arabasına getirtildi. O da orada bir konuşma yaptı. Üst katlardan birindeki odasının penceresinden olanları izleyen Maud Glendon, otomobilin üstünde bir kule gibi yükselen genç Herkül'ünün, kendisinin bildiği bir şeyi, o akşam son kez dövüşmek ve ringleri ebediyen bırakmak üzere aldığı kararda ne kadar ciddi olduğunu, şimdi de kalabalığa söylediğini biliyordu.[24]

ÇEVİRMENDEN İLGİLİSİNE PAYLAŞIMLAR

1 Jack London bu ismi, 1905-1914 arasında aktif olan ağırsıklet Al Kaufman'dan esinlenerek türetmiş. Kaufman, yirmi bir galibiyetinin on yedisini nakavtla kazanmış, yedi mağlubiyetinin de altısında nakavt olmuş. (s. 2)

2 Jack London bu ismi, adı Bat Nelson olarak kısaltılan Oscar "Battling (Savaşçı)" Nelson'ın (40'ı nakavt olmak üzere 59 galibiyet, 3'ü nakavt olmak üzere 19 mağlubiyet, 22 beraberlik) isminden türetmiş. Boksu seven ve kendisi de amatör olarak boks yapan Jack London, izlediği profesyonel karşılaşmalar hakkında gazetelere izlenim yazıları yazardı. 1905 yılında yayımladığı *Oyun* isimli kısa roman, sonradan dünya hafifsıklet boks şampiyonu olacak Nelson'ı etkiler, hatta söylenene göre ünlü boksör, romanı defterine satır satır yazar. Nelson, o yılın Eylül ayında Jimmy Britt (4'ü nakavt olmak üzere 13 galibiyet, 4'ü nakavt olmak üzere 7 mağlubiyet, 1 beraberlik) ile yapacağı maçı, London'ın izleyip yazmasını dilediğini belirtir. Bunun üzerine *San Francisco Examiner* gazetesi London'a bu maçtan bir izlenim yazısı sipariş eder. London maçı izledikten sonra yazısında Nelson için "cehennem canavarı (*abysmal brute*)" benzetmesini kullanır. Boks tarihinin en sert eldivenlerinden olan Nelson ince taktikleriyle değil, kaba gücü, dayanıklılığı ve mücadeleciliğiyle maç kazanan bir boksördür. Ancak Nelson, kendisinin böyle anılmasına içerler ve araları bozulur.
Jack London, bundan beş yıl sonra, 1910'da Jeffries-Johnson ağırsıklet unvan maçı için de gazeteye izlenim yazıları yazar. Beş sene önce Nelson için kullandığı "abysmal brute" terimini bu yazılarda tekrar kullanır, iyice açar ve dolaylı olarak bozulacak bir şey olmadığını anlatır. London bu sözü, bilincini yitirmiş haldeyken bile mücadeleye devam eden güçlü boksörleri anlatmak, onların içindeki yaşam gücünü ifade etmek için kullanmaktadır. Nitekim bu maçı izledikten birkaç ay sonra kaleme aldığı elinizdeki romanda Bat Nelson'ın adını Nat Belson olarak değiştirmek suretiyle o yıllarda hâlâ faal olan (örneğin 1911 yılında dördü nakavt olmak üzere dokuz maç kazandı) ünlü boksöre selam gönderir. Onun için kullandığı bu terimi romanın kahramanının lakabı yaparak Nelson'ı yüceltir. Bundan sonra Nelson'ın Jack London'la ilgili fikrini değiştirdiği söylenir.

Nelson, 1957 yılında *Ring* dergisinin boks onur listesine dahil edilmiştir. (s. 2)

3 James Jeffries (s. 2) (16'sı nakavt olmak üzere 19 galibiyet, 1 nakavtla mağlubiyet, 2 beraberlik). 1899'da Bob Fitzsimmons'ı nakavt edip dünya ağırsıklet boks şampiyonu olan ve 1905'te kendi isteğiyle boksu bırakana kadar yenilmeden unvanını sürdüren efsane boksör. 1908 yılında şampiyon olan zenci boksör Jack Johnson (35'i nakavt olmak üzere 56 galibiyet, 6'sı nakavt olmak üzere 11 mağlubiyet, 8 beraberlik) rakiplerini peş peşe yenerek unvanını koruyunca ABD'deki beyaz boks camiası, bir zencinin ağırsıklet şampiyonu olmasına, yani bir nevi boksun kralı haline gelmesine çok bozuldu ve onu yenebilecek beyaz bir boksör arayışına girdi. Bu süreçte ortaya bir de ayrımcı slogan atıldı: "Büyük beyaz umut", yani zenciyi yenip beyazların gücünü gösterecek boksör. Sonunda emekli olmuş Jeffries'i tekrar boksa başlatıp 1910 yılında Johnson'la dövüştürdüler. Ancak Johnson, Jeffries'i de nakavt edince bu ayrımcı heves sona erdi. Gerçi konu hemen kapandı sayılmaz, Johnson'a bu zaferinin tadını çıkarttırmadılar. Maçın sonucuna çok sevinen ve ülkenin dört bir yanında sevinç gösterileri yapan zencilere beyazların saldırıları sonucu en az on kişi hayatını kaybetti. Ayrıca Johnson'ı da ülkeden kaçmak zorunda bıraktılar.

Jack London, 1910 yılının Haziran ayında yapılan bu maçı, on gün önceki hazırlık kampları aşamasından beri izleyip gazeteye gün gün izlenim yazıları yazmıştı. Elinizdeki kitabı yazmaya da aynı yılın sonbaharında başlayıp Aralık ayında bitirdi. (s. 2)

4 Buradan anlaşılıyor ki Jack London, menajer Sam Stubener karakteri için, James Jeffries'in de menajerliğini yapan ve o sıralar boksun en etkin adamı olan efsane menajer William Aloysius Brady'den (1863-1950) esinlenmiş. Buna da şaşmamak gerek, çünkü Brady tam da London'a esin verebilecek kadar etkin ve renkli biriydi. Hayata tiyatro oyuncusu olarak başlayıp birkaç sene sonra tiyatro yapımcılığına geçerek 250'den fazla oyunun sahneye konulmasını sağladı. Sinemaya el atıp öncü film yapımcılarından biri oldu. 1915-20 yılları arasında filmcilerin ulusal kongresine başkanlık etti. Sinemadan büyük paralar kazandı. Bu arada Douglas Fairbanks dahil birçok ünlü oyuncunun menajerliğini yürüttü. Boksta ise başka boksörlerin yanında iki dünya ağırsıklet şampiyonunun menajeri oldu. Şampiyon James Corbett'in menajeriyken onunla bozuşup gidip James Jeffries'i buldu. Kendi halinde bir boksör olan Jeffries'in savunmasında gedikler olduğunu saptayıp ülkenin en iyi antrenörü Tommy Ryan'ı tutarak iyice

yetişmesini ve şampiyon olmasını sağladı. Muhtemelen sinema ve tiyatro alanındaki tecrübelerini bu alana yansıttığı için, boksta modern tanıtım sistemini ilk kullanan menajer kabul edilir. Nitekim Brady'nin menajerliğini yaptığı Jeffries, boks şampiyonu olduğu sırada, onun yapımcısı olduğu filmlerde rol aldı.
Brady, boksa yaptığı katkılar nedeniyle 1998 yılında boks onur listesine dahil edildi. (s. 2)

5 1892-97 arasında ağırsıklet boks şampiyonu olan "Centilmen Jim" lakaplı James Corbett (5'i nakavt olmak üzere 11 galibiyet, 3'ü nakavt olmak üzere 4 mağlubiyet, 3 beraberlik), maçlarını sert yumrukları sayesinde değil, iyi savunması, incelikli taktikleri, ayak oyunları ve rakibinin dengesini bozan hızlı darbeleriyle kazanırdı. İyi giyinmeyi seven, ince yapılı ve kibar biri olan Corbett birkaç tiyatro oyununda da rol alarak kendini tiyatro camiasına kabul ettirdi. 1942 yılında hayatını anlatan *Centilmen Jim* adlı filmde kendisini ünlü aktör Errol Flynn canlandırdı. Boks onur listesine 1954 yılında dahil edildi.
Dünyada üç ayrı sıklette şampiyonluk kazanan ilk boksör olan Bob Fitzsimmons (51'i nakavt olmak üzere 61 galibiyet, 7'si nakavt olmak üzere 8 mağlubiyet, 4 beraberlik), 1891'de dünya ortasıklet şampiyonluğunu kazandı. 1897 yılında Centilmen Jim'i yenerek ağırsıklet şampiyonluğunu kazanınca ortasıklet şampiyonluğu unvanını bıraktı. 1899'da Jeffries'e yenilip bu unvanı kaybetti. 1903 yılındaysa hafif ağırsıklet şampiyonluğunu kazanarak 1905 yılına kadar sürdürdü. Ağırsıklete göre on kilo kadar az olmasına karşın çok sıkı yumrukları vardı. Jack London'ın dostuydu. 1954 yılında boksun onur listesine dahil edildi. (s. 2)

6 1884-91 yılları arasında ortasıklet şampiyonu olan, kendi adı John Edward Kelly ismiyle değil, Jack Dempsey (23'ü nakavt olmak üzere 51 galibiyet, 3'ü nakavt olmak üzere 4 mağlubiyet, 11 beraberlik) adıyla dövüşen boksör. Çıplak yumrukla boks yapılan dönemin boksörlerindendir. Hızlı ve zeki bir oyun stili vardı. Kilosu az olduğu için genellikle kendinden ağır boksörlerle dövüşmesine karşın onları yenmesinin nedeni budur. Ringlerde öyle kalıcı bir isim yaptı ki 1919'da ağırsıklet şampiyonu olan William Harrison Dempsey, boks hayatında onun anısına Jack Dempsey ismini kullandı. Tüberküloz olan Jack Dempsey 1895'te boksu bırakıp temiz havalı Portland şehrine çekildi. Boksun onur listesine 1954 yılında dahil oldu. (s. 3)

7 "Büyük John" lakaplı John L. Sullivan (32'si nakavt olmak üzere 38 galibiyet, 1 nakavtla mağlubiyet, 1 beraberlik). Çıplak yumruk devrinin son ağırsıklet şampiyonudur. 1882 yılında Paddy Ryan'ı

yenerek şampiyon oldu. Bu maç, aynı zamanda ilk nakavtın kayıtlara geçtiği maçtır. Çıplak yumruk devrinin son unvan maçı, 1889 yılında Sullivan'ın iki saat on altı dakika süren yetmiş beş raunt sonunda rakibine havlu attırdığı Jake Kilrain maçıdır. 1892'de yeni Queensberry Kuralları'na göre yaptığı ilk unvan maçında yirmi birinci rauntta James Corbett'e nakavt olarak şampiyonluğunu kaybetti. (s. 3)

8 Yirminci yüzyılın ilk yıllarına kadar ABD'nin bazı eyaletlerinde boks resmen yasaktı. Ancak spor kulüplerinde düzenlenen karşılaşmalara izin verilirdi. Karşılaşmalar boksun serbest olduğu eyaletlerde (örneğin Nevada) düzenlenir, bazen yasaklı eyaletlerde de rüşvetle yetkililerin kaçak maçlara göz yumması sağlanırdı. Özellikle dini gruplar şiddetle karşı oldukları boks maçlarının yapılacağını öğrendiklerinde yetkililer üzerinde baskı kurar, bazen rüşvet bile yetkililerin bu baskıları göz ardı etmesine yetmez ve sonuçta salon, polis tarafından basılırdı. Bu yüzden birçok maç iptal edilir, yarıda kesilir, gözden uzak mekânlarda, orman içlerinde yapılırdı, unvan maçları bile. Örneğin 1882'deki Paddy Ryan-John Sullivan ağırsıklet unvan maçı önce New Orleans'ta yapılacakken St. Louis'e alındı. Ancak burası da olmayınca Mississippi City civarındaki bir meşe koruluğundaki çimenlik araziye ring kuruldu ve şampiyonluk burada Sullivan'a geçti. (s. 3)

9 Virgin Adaları doğumlu, Siyah Prens lakaplı siyahi boksör (29'u nakavt olmak üzere 42 galibiyet, 3'ü nakavt olmak üzere 5 mağlubiyet, 3 beraberlik). 1880 ve 1890'ların en başarılı Karayipli boksörüydü. 1886'da Avustralya ağırsıklet şampiyonu olduktan sonra ırk ayrımı nedeniyle en iyi döneminde dünya şampiyonluğuna aday olmasına izin verilmedi. 1889 yılında İngiliz Uluslar Topluluğu şampiyonu oldu. 1898 yılında James Corbett ile San Francisco'da yaptığı 61 rauntluk maçta havlu atmak zorunda kaldı. (s. 9)

10 Eugene Sandow (1867-1925). Asıl adı Friedrich Wilhelm Müller olan Alman kökenli ABD'li vücutçu ve şovmen. İnsanların vücutlarını geliştirmelerini sağlayan bir yöntem ortaya koyarak vücut geliştirme sporunu icat eden ve "body building" olarak adını koyan kişidir. Dünyanın ilk vücut geliştirme yarışmasını 1901 yılında düzenledi. Üyelerin düzenli *fitness* yaptığı ilk jimnastik kulübünü kurdu. Devlet başkanlarına, kraliyet ailelerine ve Avrupa sosyetesine şahsi *fitness* koçluğu yaptı. Liselere beden eğitimi dersinin koyulması fikrini ortaya atan kişidir. Yayımladığı dergi ve kitaplarda vücut geliştirmenin önemini anlattı. Ayrıca posta yoluyla çeşitli vücut geliştirme ürünleri (dambıl, vücut geliş-

tirme şurubu vb.) satarak para kazanmasını da bildi. Vücudunu ve kuvvetini gösterdiği şovlarla ününü bütün Batı dünyasına yaydı. Bu gösterilerde sadece kaslarını şişirmekle kalmadığı, tek eliyle bir atı kaldırmaya varan gösteriler yaptığı söylenir. Sandow'un vücudunu bilimsel incelemeye tabi tutan Harvard Üniversitesi profesörü Dudley Sargent onu, "bedensel açıdan dünyanın en mükemmel erkeği" ilan etti.

Sandow, vücut geliştirme konusundaki esinini, Roma ve Yunan heykellerinden almıştı. Vücudunun ilgili kaslarını aynen o heykellerdeki kadar geliştirmek üzere çalışmış ve anlaşılan, başarılı olmuştu. Yaptığı gösterilerin erkekleri hasetten çatlattığı, kadınlarıysa etkilediği söylenir. Sandow da kadınların bu ilgisine duyarsız kalmazmış. Karısı sonunda ondan ince bir intikam almış: Şana şöhrete o kadar önem veren adamı, öldüğünde isimsiz bir mezara gömdürmüş. (s. 12)

11 Elinizdeki kitabın yazıldığı 1910 yılının 1 doları, enflasyon hesabına göre 2025'in yaklaşık 34 dolarına karşılık geliyor. Yani maçın ödülü, 2025'in parasıyla 3.400 dolar. (s. 19)

12 Dünyada ilk renkli fotoğraf 1861'de çekildi ama ticari açıdan başarılı renkli fotoğraf çekme yöntemini bulan, Fransız Lumière Kardeşler oldu. Kardeşler, 1907'de "autochrome" adını verdikleri, levha üzerine renkli fotoğraf çeken bu yöntemi piyasaya sürdüler. Elinizdeki kitap 1910 yılında yazıldığına göre Jack London ABD'de renkli fotoğraf çekimi ve basımı konusunda bilgi sahibi olan ve konuya kitabında yer veren ilk yazarlardan biri olmalı. Belirtmek gerekir ki o zamanın renkli fotoğraf çeken makineleri öyle ufak tefek şeyler değildi, ancak güçlü-kuvvetli bir adamın taşıyabileceği büyüklük ve ağırlıktaydı. London, hem savaş muhabirliği yaptığı sırada hem de sair zamanlarda siyah beyaz fotoğraf çekerdi. Bu fotoğrafların sayısının on bini bulduğu dile getirilir. Ayrıca fotoğrafçılık konusundaki gelişmeleri, yakın dostu olan ve onun en güzel fotoğraflarını çeken Oaklandlı fotoğrafçı Arnold Genthe aracılığıyla da takip ediyordu. (s. 35)

13 Jack London bu kişiden bahsederken, kendisine "Kuşadamların Şahı" denilen San Franciscolu Lincoln J. Beachey'den (1887-1915) esinlenmiş olmalı. Uçuş gösterileriyle ünlü ve zengin olan, hava akrobasisini icat eden ve bu konuda ilk rekorları kıran Beachey, ilk kez 17 yaşında zeplinle uçtu. Elinizdeki kitabın yazıldığı günlerden birkaç ay önce Los Angeles Uluslararası Havacılık Buluşması sırasında balonla uçarak bir uçakla yarıştı. Beachey, sonrasında gösterilerine devam etti. 1911 yılında Niagara Şelalesi'ni uçakla aşan ilk kişidir. Aynı uçuşta altı metreye kadar alçalarak Niagara

Nehri'nin üzerindeki köprünün altından da geçti. Bir başka gösterisi, 1.500 metreye yükselip yere doğru pike yapmak ve elleri bağlı halde, uçağa dizleriyle kumanda ederek yere çarpmaktan son anda kurtulup tekrar havalanmaktır. Beachey 1915 yılında bir çılgın uçuş gösterisi sırasında öldü. (s. 39)

14 "New Woman." Avrupa ve ABD'de 19. yüzyılın sonunda kadınların yüksek eğitim ve istihdam olanaklarına kavuşmaya başlamasıyla birlikte özellikle zengin ve eğitimli kesimlerde sayısı artan bağımsız düşünceli kadınlara verilen isim. Dönemin baskı altına alan kalıplarını aşmasını bilen ve toplumsal hayat içinde bağımsız bir birey olarak davranan kadınları ifade ediyor. Edebiyatta ve sanatta da karşılığını bulan bu feminist akımın ilk örneği olarak Johns Hopkins Üniversitesi'nden doktorasını alarak 1894 yılında ABD Jeoloji Cemiyeti'ne üye olan jeolog Florence Bascom gösterilir. Jack London'ın ikinci eşi olan ve bu romanı yazdığı sırada beş yıldır evli olduğu Charmian da "yeni kadın"lara iyi bir örnektir. (s. 40)

15 İri cüssesi ve güreşteki büyüklüğüyle "Türkiye'de "Koca Yusuf" ismiyle anılan ünlü güreşçi Yusuf İsmail (1857-1898). Avrupa ve ABD'de yaptığı güreşler orada ona "The Terrible Turk" (Korkunç Türk) lakabını kazandırdı. Yılların başpehlivanı Kel Aliço'yu yenerek Kırkpınar'ın başpehlivanı olan ve Adalı Halil, Kurtdereli Mehmet gibi tüm rakiplerini devirerek güreşin zirvesine yerleşen Koca Yusuf, Avrupalı organizatörler tarafından Fransa'ya davet edildi. 1894 yılında gittiği Fransa'da üç yıl kaldı, grekoromen güreş stilini öğrenip önüne çıkan tüm pehlivanları yendi. Karşısında rakip kalmayınca 1897 yılında organizatörler tarafından düzenlenen bir programla ABD'ye götürüldü. Yaklaşık bir yıl kaldığı ülkede New York'tan San Francisco'ya kadar birçok şehirde binlerce seyircinin izlediği güreşler yaptı, dünya şampiyonlarını yenerek "Korkunç Türk" lakabını kazandı. Söylenenlere göre bu lakabı kazanmasında rakiplerini kaldırıp yere, hatta bazen ringin dışına fırlatmasının ve güreşirken yüzünü korkunç şekillere büründürmesinin de etkisi vardır. Hakkında gazetelerde haberler çıkan, hatta bir de çizgi dizisi yapılan Koca Yusuf, 1898 yılında memleketine dönmek için bindiği geminin batması sonucunda hayatını kaybetti. Devrinin en güçlü pehlivanlarından biri, muhtemelen birincisiydi. Çeşitli kaynaklara göre boyu 1,88-1,90; kilosu 130-144 idi.

1971 yılında bir gazete tarafından okurlarına dağıtılan *Yüz Ünlü Türk* başlıklı kitapta hayat öyküleri ve resimleri verilen şahsiyetler arasında Koca Yusuf'un da bulunduğunu, yaşı yetenler hatırlayacaktır. Jack London bu büyük pehlivanın güreşini izleme şansı bula-

madı, çünkü Koca Yusuf ABD'yi dolaşıp güreşler yaparken kendisi altın aramak üzere gittiği Alaska'dan henüz dönmemişti. (s. 45)

16 Jack London burada Prusya Kralı I. Friedrich Wilhelm (sal. 1613-1640) ve onun uzun boylu askerlerden oluşturduğu muhafız alayından bahsediyor. 1,60'lık kralın en büyük zevki, tarihe Potsdam Devleri adıyla geçen, en az 1,88 boylu askerlerden oluşan birliğini talim ettirmek, onlara tören yürüyüşü yaptırmak, etrafında bulundurarak seyretmek ve diğer krallara gösterip övünmekti. Kralın alayına asker bulmak için dünyanın dört bir yanına haber ilettiği, dönemin Rus ve Osmanlı hükümdarlarının bu tuhaf isteği yerine getirerek ona uzun boylu askerler gönderdiği söylenir. (Kralın saltanatı süresince Rusya'da I. Mihail, Osmanlı'da ise I. Ahmet, I. Mustafa, II. Osman, IV. Murat ve İbrahim olmak üzere toplam beş padişah hüküm sürdü.) Tabii kralları böyle olunca Prusya devlet teşkilatı da bu konuyu önemser, ülkenin bütün dış temsilcileri gittikleri yerlerdeki uzun boylu adamları alaya davet eder, kabul etmeyenleri kandırarak veya kaçırarak ülkeye göndermeye çalışırdı. Bunlardan biri de İrlandalı James Kirkland idi. 2,17'lik boyuyla alayın en uzun askerlerinden biri olan Kirkland, kendisine kâtiplik işi vaat edilerek ülkeye getirilmişti. Kral, bulabildiği en uzun boylu kadınlarla bu uzun askerleri eşleştirmek suretiyle doğacak uzun boylu çocuklar sayesinde alayının geleceğini de sağlama almaya çalıştı. Onun bu çabasının, alayının işine pek yaramasa da sonraki nesillerde Potsdam şehrinin boy ortalamasını yükseltmek gibi bir sonuç verdiği dile getirilir. Devler Alayı'nın üstüne titreyen, onlara gösterişli üniformalar diktiren, boyları daha da uzun görünsün diye kırk santimlik başlıklar taktıran kral, en sevdiği bu askerlerin maaşlarını hayli yüksekten öder, üstelik zarar görmesinler diye savaşa da göndermezdi. Kralın ölümünden sonra Devler Alayı'nın askerleri ordudaki diğer birliklere dağıtıldı. (s. 51)

17 O sıralar ABD'de kadınların boks maçlarını yerinde izlemesi resmen yasak olmasa da toplum tarafından hoş görülmüyordu. Bireysel güdü, istek ve eylemi toplumsal koşullanmalardan daha üstün gören Jack London, yazılı olmayan bu kurala karşı olduğunu, yazdığı iki boks romanında (elinizdeki kitap ile *Oyun*) erkek kıyafeti giydirdiği kadınları boks salonuna sokmasıyla da ortaya koyar. Özellikle *Oyun*'da genç bir kızın erkek kıyafeti giyişinden başlayarak boks salonundaki erkek kalabalığı içinden geçişini ayrıntısıyla anlatır. (s. 55)

18 "Turkish bath." İngiltere'de ilk hamam, diplomat olarak görev yaptığı İstanbul'da Türk hamamıyla tanışan ve memleketine döndükten sonra Avam Kamarası'na seçilen David Urquhart'ın teşvi-

kiyle 1850'li yıllarda açıldı. Kısa sürede Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde açılan hamamların ardından ABD'de ilk hamam 1863'te kuruldu. Ancak "Victorian Turkish bath" olarak adlandırılan bu hamamlarda, geleneksel Türk hamamından farklı olarak göbek taşı bulunmazdı. Viktoryen dönemde Batı dünyasında moda olan ve yüzlercesi açılan hamam, yirminci yüzyılda gerileyerek yerini saunaya kaptırdı. Yine de günümüzde dünyanın çeşitli ülkelerinde hamamlar bulunuyor. Jack London hamam sefasını severdi ve Oakland'daki bir hamamın sürekli müşterisiydi. Birkaç eserinde de hamamdan bahsetmiştir. (s. 64)

19 Bu üç şiir, hakkında bilgilenmek için Glendon'ın konferansa gittiğini okuduğumuz şair Robert Browning'e ait. Gitmek, birlikte kaçmak, istediğine sahip olmak için beklenmedik şeyler yapmak konularını işliyor. Kitaptaki olay akışıyla ilgili olan bu şiirlerde şair Robert Browning'in kendi hayatından da izler görülür: Browning'in evlendiği şair Elisabeth Barrett, hastalıklı kızının evden ayrılmasını istemeyen varlıklı babasına karşı çıkıp onun maddi imkânlarını arkada bırakarak kocasıyla birlikte İtalya'ya yerleşir. Browning, Jack London'ın en sevdiği şairler arasındadır. London çeşitli eserlerinde ondan bahseder, şiirlerinden alıntılar yapar.

"Düşeşin Kaçışı-The Flight of the Duchess": Şiirde bir dükle evlenerek düşes olan genç kızın, o toplumsal konumu ve zenginliği bırakarak, üstelik toplumun sadakat ve ahlak kurallarını da hiçe sayarak, dükün yanında çalışan genç avcı ile birlikte kaçmasının öyküsü anlatılır.

"Heykel ve Büst-The Statue and the Bust": Şiirde Floransa'nın zengin ama soylu olmayan ailelerinden birinin konağına gelin gelen kızla bir dükün macerası anlatılır. Evleneceği gün konağın penceresinden bakarken sokaktan atıyla geçen bir dük gören yeni gelin, ona vurulur. Dük de pencerede gördüğü kıza âşık olur. Kız o akşam konağın sahibiyle evlenir, ama aklında hep düke kaçmak vardır. Dükün de aklında onu alıp gitmek vardır. Fakat ikisi de çeşitli gerekçelerle bir türlü harekete geçmezler. Bir yandan da o pencereden her gün birbirlerini izlerler. Aylar, yıllar birbirini kovalar. Bir gün kadın, artık eskisi kadar güzel olmadığını fark eder ve bir heykeltıraşa, eski güzelliğini gösteren bir büst yaptırıp her zaman âşığını izlediği yere, konağın penceresine koydurur. Gençlik günlerinin geride kaldığını gören dük de atlı bir heykelini yaptırıp her gün geçtiği sokağa, kızın penceresinin karşısına diktirir. Şiirin finalinde şair Browning, toplumsal koşullanmalar veya ahlaki gerekçelerle insanların isteklerini yerine getirmekten kaçınmalarını yerer ve harekete geçmelerini önerir. Ona göre toplumsal

kurallar nedeniyle insanın istediğini elde etmekten geri durması, istediğini elde etmek için işleyeceği kabahatlerden daha büyük bir suçtur.

Browning, "Waring" başlıklı şiirde ise bir zamanlar dostu olan kişilerin artık çevresinde olmadığından yakınır, onların nerede olduğunu araştırır. Özellikle de Waring adlı dostundan haber almak ister, sağdan soldan duyduğu bilgi kırıntılarını bir araya getirip Hindistan'da mı, Moskova'da mı, yoksa dünyanın başka bir yerinde mi olduğunu bulmaya çalışır. (s. 66)

20 Kitapta olayların geçtiği San Francisco'dan Kaliforniya eyaletinin iç kesimlerinde bulunan Sacramento'ya gidebilmek için öncelikle San Francisco Körfezi'nin Oakland tarafına geçmek gerekirdi. Oakland ile San Francisco arasındaki Bay Bridge adlı köprünün hizmete girdiği 1936 yılına kadar bunun için tek araç, vapurdu. 1851'den itibaren kıçtan veya yandan çarklı yolcu vapurlarıyla düzenli seferler yapılan bu iki merkez arasında 1860'larda tren vapurları, 1909 yılında da araba vapurları devreye girdi. Elinizdeki kitap 1910 yılında yazıldığına göre çiftimiz bu vapurların hepsine binebilirdi. (s. 67)

21 Boksu bıraktıktan sonra zenci şampiyon Jack Johnson'a karşı beyazların üstünlüğünü göstermek için "büyük beyaz umut" adıyla 1910'da tekrar ringe çıkartılan James Jeffries. (s. 76)

22 Jack London, elinizdeki kitabı yazdığı yılda ve 35 gibi gencecik bir yaşta ölen ünlü ABD'li siyahi hafifsıklet Joe Gans'a (100'ü nakavt olmak üzere 145 galibiyet, 10 mağlubiyet, 16 beraberlik) selam gönderiyor. 1902-1908 arası dünya şampiyonu olan Gans tüm zamanların en iyi hafifsıkletinden biri, hatta en iyisi kabul edilir. Tüberküloz hastalığına yakalandıktan sonra 1908 yılında unvanını Battling Nelson'a kaptırdı ve iki yıl içinde öldü. Onun dokunaklı bir de veda yolculuğu vardır. Vereme çare olsun diye havası kuru olan Arizona'da birkaç ay geçirdikten sonra trenle memleketi Baltimore'a döner. Hastalığının iyileşmediğini ve ölümünün kaçınılmaz olduğunu bilen boksseverler, tren yolculuğu boyunca geçeceği istasyonlarda toplanıp kendisine selam durarak bu büyük boksöre veda ederler.

Romanda geçen sözün öyküsü de şöyle: Gans ile Bat Nelson 1906 yılında unvan maçı yapacaktır. Ancak Gans'ta ilk tüberküloz belirtileri görülmeye başlanmıştır. Ayrıca şampiyonluğu elinde bulundurmasına karşın zenci olduğu için rakibinin yarısı kadar ödül alacaktır. Gans bu koşullarda bile dövüşmeyi kabul eder, çünkü annesinden bir telgraf almıştır. Kadın oğlunu teşvik etmek için mealen, "Oğlum, evimizin ekmeğini sen kazanıyorsun. Bu

akşam da ekmeğimizi getir" demektedir. Gans, organizatör Tex Rickard tarafından "asrın maçı" olarak tanıtılan bu uzun ve zorlu karşılaşmayı kazanır ve evine ekmek götürür. (s. 77)

23 1906 yılında San Francisco'da ABD'nin günümüze kadarki en büyük depremi oldu. 7,8 büyüklüğündeki deprem ile sonrasında üç gün süren yangınlarda üç binden fazla insan öldü, binlerce bina yıkıldı, 400 bin kişinin yaşadığı şehirde 250 bin kişi evsiz kaldı. Depremin ardından şehirde büyük bir inşa faaliyetine girişildi. Malum, insanoğlu çiğ süt emmiştir, kimi can derdindeyken kiminin derdi başkadır; bu faaliyet sırasında da birçok usulsüzlük ve yolsuzluk yapıldığı, ucuza el değiştiren binaların makyajlanarak insanlara kiralandığı, sağlam olmayan binalara sağlam raporu alındığı ve bu işlemler sırasında vurgun vuranların olduğu iddiaları ortaya atıldı. Yani Jack London burada sıradan gayrimenkul spekülasyonundan çok daha karanlık bir duruma işaret ediyor. (s. 81)

24 Çok sayıda öykü ve roman yazan, birini bitirdiği anda ötekine başlayan bir yazar olarak Jack London, kurgu eserlerinin konularını genellikle kendi hayatında yaşadığı, etrafından duyduğu ya da gazete haberlerinde rastladığı olaylardan çıkarırdı. Ancak 1910 yılında ilginç bir anlaşma yapmış ve o zamanlar genç ve parasız bir yazar adayı olan Sinclair Lewis'den konu satın almıştır. Kendi açısından belli bir amacı vardır, ama belki daha da çok genç bir yazarı hem edebi çalışmaları konusunda cesaretlendirmek hem de ona belli bir ölçüde maddi destek sağlamak isteyerek yapar bu anlaşmayı. Sonradan ünlü bir yazar haline gelen ve 1930 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanarak bu onura layık görülen ilk ABD'li yazar olan Lewis, o dönemin en ünlü ve zengin yazarı Jack London'a toplam elli beş konu önerir. Bu konuların yirmi yedisini satın alan London, Lewis'in istediği 137,5 doları (2025 itibariyle yaklaşık 4.650 dolar) ona öder. Lewis bu anlaşmadan çok memnundur. Öncelikle böyle büyük bir yazarın kendisi gibi henüz ortaya eser koymamış birine gösterdiği ilgi ve yakınlığa minnet duyar. Ayrıca kazandığı parayla yazarlık çalışmalarına devam edecek zamanı elde ettiği gibi kışlık kabanını da alır. Jack London ise satın aldığı bu konuların beş tanesini kullanır, kalanını kullanmaz. İşte elinizdeki kitap, London'ın Lewis'den satın alıp kullandığı o beş konudan biridir.

Jack London'ın satın aldığı konuların ayrıntısı yazılı olarak günümüze ulaşmadığı için Lewis'in bu kitaptaki katkısını tam olarak belirlemek mümkün değildir. Çünkü elinizdeki romanın konusunu satın alsa da Jack London zaten boksla çok ilgili bir yazardır. Boks konusunda 1904'te *Oyun* adlı romanını, 1909'da "Bir Dilim

Biftek" adlı öyküsünü yazmıştır ve 1911'de "Meksikalı" başlıklı bir öykü daha yazacaktır. Boks konusunda sadece kurgu eserlerle sınırlı kalmamakta, şampiyonluk maçlarını izleyerek gazetelere haber ve izlenim yazıları da yazmaktadır. Nitekim bu kitabı yazmaya oturmasının birkaç ay öncesinde önemli bir maç izleyip gazetelere yazdığını daha önce belirtmiştik. Yani kendi ilgisi ile genç yazarın önerdiği konu, doğru bir zamanlamayla bir araya gelerek bu kitabı oluşturmuştur. (s. 87)

Modern Klasikler Dizisi - 260

Cehennem Canavarı Jack London'ın, yaşamında özel bir yer tutan boksa ayırdığı yapıtlarındandır. 1910 yılında kaleme aldığı romanında yazar endüstrileşen boks camiasını sorgular. Eski bir boksörün oğlu olarak taşrada yetiştirilmiş Genç Pat Glendon'ın profesyonel boksa girişi ve karşılaştığı düzenle hesaplaşması, London'ın hep aradığı o direngen insanın etkileyici bir örneğidir. Kendisi de profesyonel karşılaşmalar üzerine gazetelere izlenim yazıları yazan London'ın bu karakteri oluştururken esin kaynağı, hem dünya hafifsıklet boks şampiyonu hem bir Jack London hayranı olan "Bat" Nelson'dı. Bir diğer Jack London klasiği olan *Oyun* ile birlikte *Cehennem Canavarı* ringlerdeki gerilimden kişisel ve toplumsal çelişkilere uzanabilen olay örgüsüyle edebiyat tarihindeki özgün yerini korumaktadır.

JACK LONDON (1876-1916): Asıl adı John Griffith Chaney olan Jack London, San Francisco'da doğdu. California'daki Oakland'da, annesinin ve London soyadını aldığı üvey babasının yanında yetişti. On dört yaşında okulu bırakarak serüven dolu bir hayata başladı. Dört yıllık ortaöğrenimini bir yılda tamamlayarak California Üniversitesi'ne girdi. İlk kitabı *Son of the Wolf* (1900; Kurdun Oğlu) geniş bir okur kitlesine ulaştı. Ona kalıcı bir ün sağlayan yapıtı ise *The Call of the Wild* (1903; Vahşetin Çağrısı) oldu. Diğer önemli yapıtları arasında *White Fang* (1906; Beyaz Diş) ve *Iron Heel* (1907; Demir Ökçe) sayılabilir. En kalıcı yapıtlarından biri olarak kabul edilen otobiyografik romanı *Martin Eden*'ın (1909) yanı sıra, hayatının çeşitli dönemlerini anlattığı *The Road* (ve *John Barleycorn* (1913) başlıklı iki kısmi otobiyog r. Kitapları yabancı dillere en çok çevrilmiş Amerika dan biri olan London, 1916'da ardında çok sayıda eser b ayata gözlerini yumdu.

Bütün Eserleri - 16

9 786253 842802